4 Dördüncü Basamak

Kitap 2

İLERİ İNGİLİZCE

Kendi kendine hızlı İngilizce 2

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL

FONO YAYINLARI

YABANCI DİL DENİNCE
FONO AÇIKÖĞRETİM KURSLARI ve YAYINLARI

Açıköğretim Kurslarımız:

Temel İngilizce Kursu
İleri İngilizce Kursu
Akademik İngilizce Kursu
İnteraktif İngilizce Kursu
Temel Almanca Kursu
İleri Almanca Kursu
İnteraktif Almanca Kursu
Fransızca Kursu
İtalyanca Kursu
İspanyolca Kursu
Rusça Kursu
Arapça Kursu

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan onaylı
KURS BİTİRME BELGESİ veren Açıköğretim
Kurslarımız, size yeni bir gelecek sunuyor.

Açıköğretim Kurslarımızla ve kitaplarımızla ilgili bilgi almak için bizi arayabilir,
ya da ÜCRETSİZ TANITIM BROŞÜRÜMÜZÜ isteyebilirsiniz.

0212 422 77 60 www.fono.com.tr

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL

FONO
AÇIKÖĞRETİM KURUMU

FONO Açıköğretim Kurumu: Ambarlı, Beysan Sitesi, Birlik Cad. No:32 34999 Avcılar - İSTANBUL
Tel: 0212 422 77 60 (pbx) Faks: 0212 422 45 62 E-posta:acikogretim@fono.com.tr

KENDİ KENDİNE

HIZLI İNGİLİZCE

DÖRDÜNCÜ BASAMAK

KİTAP 2

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 78

NAKLEDİLEN KONUŞMA

Birinci kursumuzun 89. dersinde ilk defa görmüş olduğumuz nakledilen konuşma şeklini, o dersimizde «bir şahsın söylediği bir sözün diğer bir şahıs tarafından başkalarına nakledilmesi» olarak tarif etmiştik. Birinci kursumuzda görmüş olduğumuz şekilleri kısaca bir daha tekrar edelim:

Ahmet bana «kapıyı aç,» dedi.

Ahmet bana kapıyı açmamı söyledi.

Küçük kız bize, «Onlar bahçede oynuyorlar,» dedi.

Küçük kız bize onların bahçede oynadıklarını söyledi.

O dersimizde sadece verilen emirlerin nakledilmesiyle, geniş zaman ve gelecek zaman halindeki cümlelerin nakledilen şekillerini görmüştük.

«Stand up.»	«Ayağa kalk.»
He told me to stand up.	Ayağa kalkmamı söyledi.
«Don't read that book.»	«Şu kitabı okuma.»
He told me not to read that hook.	Şu kitabı okumamamı söyledi.
«I am a good teacher.»	«Ben iyi bir öğretmenim.»
He says that he is a good teacher.	O iyi bir öğretmen olduğunu söyler.
«I am tired.»	«Yorgunum.»
The teacher says that he is tired.	Öğretmen yorgun olduğunu söyler.

Olumlu veya olumsuz emirlerin nakledilmesine dair bu dersimizde eklenecek başka bir konu yoktur. Fiillerin zamanları ne olursa olsun emirler gördüğümüz şekilde nakledilirler. Yani «Benim ayağa kalkmamı söyledi.» gibi geçmiş zamanlı bir fiil de kullansak, «Benim ayağa kalkmamı söyler.» gibi geniş zamanlı bir fiil de kullansak nakledilen emir kısmında hiçbir değişiklik olmaz.

He tells me to stand up.	Ayağa kalkmamı söyler.
He told me to stand up.	Ayağa kalkmamı söyledi.

Bu bakımdan artık emirlerin nakledilmesi konusunda başkaca açıklama veya örnek vermeye gerek yoktur. Ama düz cümleler için durum böyle değildir. Nakledilen düz cümlenin zamanı onu nakleden fiilin zamanına bağlıdır. Şöyle ki:

He says that he is a good teacher.	O iyi bir öğretmen olduğunu söyler.

Bu cümlede konuşmayı, yani söylenen düz cümleyi nakleden fiil «söyler» fiilidir ve geniş zaman halindedir. Nakleden fiilin geniş zaman olması halinde nakledilen düz cümlenin fiili hangi zamanda ise o zamanda kalır ve hiçbir değişiklik olmaz.

«I am going to the cinema.»	«Sinemaya gidiyorum.»
He says that he is going to the cinema.	Sinemaya gitmekte olduğunu söyler.

Burada nakleden fiil «söyler» geniş zamanda olduğu için, nakledilen düz cümle şimdiki zaman oluşunu muhafaza etti ve hiçbir değişiklik olmadı.

«I will be 35 next year.»	«Gelecek yıl 35 (yaşında) olacağım.»
He tells me that he will be 35 next year.	Gelecek yıl 35 (yaşında) olacağını bana söyler.

Bu cümlede de konuşmayı nakleden fiil (söyler) geniş zamanda olduğu için nakledilen düz cümle önceden olduğu gibi yine gelecek zamanlığını korudu.

«I saw your friend yesterday.»	«Dün arkadaşını gördüm.»
He tells me that he saw my friend yesterday.	Bana dün arkadaşımı gördüğünü söyler.

Bu cümlede de konuşmayı nakleden fiil «söyler» geniş zamanda olduğu için nakledilen düz cümlenin fiili evvelce «gördü», yani geçmiş zamanda idi ve nakledildiği zaman da aynen geçmiş zaman oluşunu korudu.

Buradan şu kuralı çıkarıyoruz. Düz cümleyi nakleden fiil geniş zamanda iso nakledilen düz cümlenin fiili önceden hangi zamanda ise nakledildikten sonra da aynı zamanı muhafaza eder ve hiçbir zaman değişikliği olmaz.

Az olasılıkla da olsa bazı hallerde nakleden fiil gelecek zamanda da olabilir.

Bana, «dün arkadaşını gördüm.» diyecek.

Sinemaya gitmekte olduğunu söyleyecek.

Gelecek yıl 35 (yaşında) olacağını söyleyecek.

Nakleden fiilin gelecek zamanda olması halinde de nakledilen düz cümlenin fiilinin zamanında yine bir değişiklik olmaz; nakledilmeden önce hangi zamanda ise, nakledildikten sonra da aynı zamanı muhafaza eder.

He will tell me that he saw my friend yesterday.	Bana, dün arkadaşımı gördüğünü söyleyecek.
He will tell me that he is going to the cinema.	Bana, sinemaya gitmekte olduğunu söyleyecek.
She will tell me that she will be 35 next year.	Bana, gelecek yıl 35 (yaşında) olacağını söyleyecek.

Düz cümleleri başkasına nakledeken, konuşmayı nakleden fiilin zamanı çok önemlidir. Zira bu fiilin geçmiş zaman olması halinde, nakledilen düz cümlenin fiili bulunduğu zamandan geçmiş zamana doğru bir basamak geri gider. Yani düz cümlenin fiili geniş zamanda ise, nakledilince geçmiş zaman olur. Geçmiş zamanda ise, bitmiş şimdiki zamanın geçmiş hali olur. Gelecek zamanda ise **shall/will** fiillerinin bu konuda geçmiş halleri olan **should/would** olurlar. Bu söylediklerimizi şimdi örneklerle açıklayalım.

He told me...	Bana söyledi... (geçmiş zaman)
He told me that he WAS going to the cinema.	Bana sinemaya gitmekte olduğunu söyledi.
She told me that she WOULD BE 35 next year.	Bana gelecek yıl 35 (yaşında) olacağını söyledi.
He told me that he HAD SEEN my friend yesterday.	Bana dün arkadaşımı gördüğünü (görmüş olduğunu) söyledi.
«I have two brothers.»	«Benim iki erkek kardeşim var.»
He told me that he HAD two brothers.	Bana iki erkek kardeşi olduğunu söyledi.

«I don't like sad stories.»	«Acıklı hikâyeleri sevmem.»
She told me that she DIDN'T LIKE sad stories.	Bana acıklı hikâyeleri sevmediğini söylodi.
«I visited my teacher yesterday.»	«Dün öğretmenimi ziyaret ettim.»
She told me that she HAD VISITED her teacher the day before.	Bana bir gün önce öğretmenini ziyaret etmiş olduğunu söyledi.
«I am a good teacher.»	«Ben iyi bir öğretmenim.»
She said that she WAS a good teacher.	İyi bir öğretmen olduğunu söyledi.
«I will go shopping.»	«Alışverişe gideceğim.»
My mother said that she WOULD GO shopping.	Annem alışverişe gideceğini söyledi.
«I will see you tomorrow.»	«Seni yarın göreceğim.»
She told me that she WOULD SEE me the following day.	Bana, bir sonraki gün (ertesi gün) beni göreceğini söyledi.

Bu konuda fazla ilerlemeden bir noktaya işaret etmek istiyoruz. Düz cümleleri nakleden fiil bazen **tell** bazen da **say** şeklinde söyleniyor. Ne zaman hangisinin kullanılacağını kısaca açıklayalım.

Annem alışverişe gideceğini söyledi.

Bu cümlede 'annem'in sözü kime söylediği belli değildir. Böyle, sözün kime söylendiği belli değilse, yani kendisine söz söylenen şahıs cümlede görülmüyorsa o zaman **say** fiili kullanılır.

My mother said that she would go shopping.

Ama cümleyi biraz değiştirerek şu hale sokacak olursak:

Annem bana alışverişe gideceğini söyledi.

Yani cümleye, sözün kendisine söylendiği şahsı ekleyecek olursak o zaman **tell** fiilini kullanmak gerekir.

My mother told me that she would go shopping.	Annem bana alışverişe gideceğini söyledi.
«There are three boys in the garden.	«Bahçede üç çocuk var.»

She told me that there were three boys in the garden.	Bana bahçede üç çocuk olduğunu söyledi.
She said that there were three boys in the garden.	Bahçede üç çocuk olduğunu söyledi.
«I usually get up at six o'clock.»	«Genellikle saat altıda kalkarım.»
I told him that I usually got up at six o'clock.	Ona genellikle saat altıda kalktığımı söyledim.
I said that I usually got up at six o'clock.	Genellikle saat altıda kalktığımı söyledim.

Bu son cümlede, önce gördüklerimizden ayrı bir durum var. Hem sözü söyleyen benim, hem de konuşmayı kendim naklediyorum. Bu, Türkçede de çok sık yapılan bir şeydir. Sözümüzün iyi duyulmamış olması halinde onu yine kendimiz naklederiz veya birisine söylemiş olduğumuz bir sözü bir başkasına yine kendimiz nakledebiliriz.

«I will bring your books tomorrow.»	«Kitaplarını yarın getireceğim.»
I told her that I would bring her books tomorrow.	Ona kitaplarını yarın getireceğimi söyledim.
I said that I would bring her books tomorrow.	Kitaplarını yarın getireceğimi söyledim.
«I can't see the picture from here.»	«Resmi (filmi) buradan göremiyorum.»
I told them that I couldn't see the picture from here.	Onlara filmi buradan göremediğimi söyledim.
I said that I couldn't see the picture from here.	Filmi buradan göremediğimi söyledim.

Dersin başından beri verdiğimiz örneklerde, nakledilen konuşmanın ne zaman söylendiği belli değildir. Bu sözlerin içinde zaman belirtiliyorsa, yani içlerinde «bugün, dün» gibi sözcükler varsa, bu durumda cümlelerde bazı değişiklikler yapmak gerekir. Örneğin şu cümleyi, aynı günde değil de bir başka gün naklettiğimizi düşünelim:

«Dün arkadaşını gördüm.»

Bu konuşmayı naklederken «dün» sözcüğünü aynen muhafaza edemeyiz. Bu konuşmanın bir hafta, bir ay sonra nakledildiğini düşünecek olursak bu cümledeki «dün» sözcüğü konuşmanın nakledildiği günden bir önceki gün olduğu için, arkadaşımın görüldüğü günle aynı değildir. Böyle zaman geçmesi halinde dün sözcüğü «bir gün önce» şeklini alır.

Arkadaşımı bir gün önce gördüğünü söyledi.

He said that he had seen my friend the day before.

Bu esas dahilinde zaman sözcükleri, nakledilen konuşmalarda çoğu zaman şu değişikliğe uğrarlar:

Today	(bugün)	.....**That day** (o gün) — olur.
Yesterday	(dün)	.....**The day before** (bir gün önce) olur.
Next week	(gelecek hafta)	.....**The following week** (ertesi/bir sonraki hafta).
Now	(şimdi)	.....**Then** (o zaman) — olur.
Tomorrow	(yarın)	.....**The following day** (takip eden/bir sonraki gün) olur.

Yer gösteren **here**, nakledilen konuşmada **there** olur.

«I am going to the park today.» **He said that he was going to the park that day.**	«Bugün parka gidiyorum.» O gün parka gitmekte olduğunu söyledi.
«I didn't go to school yesterday.» **She said that she hadn't gone to school the day before.**	«Dün okula gitmedim.» Bir gün önce okula gitmemiş olduğunu söyledi.
«We shall go to the seaside next week.»	«Gelecek hafta deniz kıyısına gideceğiz.»
They said that they would go to the seaside the following week.	Takip eden hafta (bir hafta sonra) deniz kıyısına gideceklerini söylediler.
«You can see the pictures now.» **She told me that I could see the pictures then.**	«Resimleri şimdi görebilirsin.» Bana resimleri o zaman görebileceğimi söyledi.
«We are going for a picnic tomorrow.»	«Yarın pikniğe gidiyoruz.»
They said that they were going for a picnic the following day.	Ertesi gün pikniğe gideceklerini söylediler.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - They were afraid ..... the wolves. 2 - She was restless because Mr. Fogg and the others were ..... danger. 3 - The sledge was big enough, but it was ..... comfortable. 4 - He says ..... he will never travel by bus. 5 - She told me ..... her mother was working in a hospital when her father was killed in the war. 6 - You can't blame her; ..... isn't her job to leave the windows open. 7 - I won't forgive you if I learn that you did it ..... purpose. 8 - Look ..... the boys swimming in the river. 9 - ..... is Mr. Brown who is waiting at the door. 10 - She ..... writing a letter when we opened the door.

II

Bu cümleleri **He says that...** kullanarak nakledilen konuşma haline sokunuz.

1 - The train is ten minutes late. 2 - The teacher doesn't come on Friday. 3 - Ahmet will be here again. 4 - She is a beautiful girl. 5 - The horse can't go faster.

III

Bu cümleleri **He said that...** kullanarak nakledilen konuşma haline sokunuz.

1 - The boy is reading his book. 2 - The old man is a German tourist. 3 - They will learn English. 4 - The girls came late. 5 - Selim's mother comes often.

IV

Translate into Turkish.

1 - I understood that it was a trick. 2 - He says that all the boys are willing to come with us. 3 - She told me that her father was a taxi driver. 4 - He ordered me to clean the table at once. 5 - It was your father who came to our school yesterday. 6 - Your car is more comfortable than mine. 7 - I was miserable because I had lost everything. 8 - It is difficult to accept your offer. 9 - She said that she didn't want to marry that man. 10 - She says that she doesn't want to marry that man.

V

Translate into English.

1 - Türkiyenin güneyinde birçok ovalar vardır. 2 - Öğretmenimizin yarın gelmeyeceğini söyler. 3 - Kitabın üstüne ismimi yazmamı emretti. 4 - Öğretmeni ayıpladılar, çünkü onun öğrencileri İngilizce hakkında hiçbir şey öğrenmediler. 5 - Bütün turistlerin Fransız olduğunu söyledi. 6 - Göller donmuştu, böylece onların üzerinde yürüdük. 7 - Kadınların erkeklerden daha uzun yaşadığını söyler. 8 - Havanın soğuk olacağını söyledi. 9 - Bir iş mektubu yazmak kolay değildir. 10 - Peter'in zengin bir adam olduğunu söyledi.

76. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - of 2 - have 3 - take 4 - was 5 - on 6 - into 7 - how 8 - took 9 - it 10 - it

II

1 - Bir tabanca satın almak istiyorum, fakat çok pahalı. 2 - Onların deniz kenarına gitme hakkında konuştuklarını duydu. 3 - Lütfen seninle gelmeme izin ver. 4 - Onların lokantada kavga etmelerini seyrettik. 5 - Kütüphanede konuşmamıza müsaade etmediler. 6 - Daima geç yatan Ahmet'tir. 7 - Sandalyeleri bahçeye taşıyan oğlumdu. 8 - Onları anlamak güçtür. 9 - Adamın kapıyı yavaşça açtığını gördüler. 10 - Otobüs büyük bir süratle gidiyordu. 11 - Vahşi orman vahşi hayvanlarla doludur; tehlikeyi göze alacak mısın? 12 - Bir iş mektubuna nasıl başlanacağını biliyor musun? 13 - Kral düşman tarafından esir alındı. 14 - Parayı çalan Mr. Green'di. 15 - Kaplanla yüz yüze gelince nefesimi tuttum.

III

1 - It was Ayten's sister who came late. 2 - It is very interesting to climb mountains. 3 - It is Margaret who always spoils the game. 4 - It is your job to tell them everything about our plans. 5 - It was a sunny day so we walked along the river instead of going to the cinema.

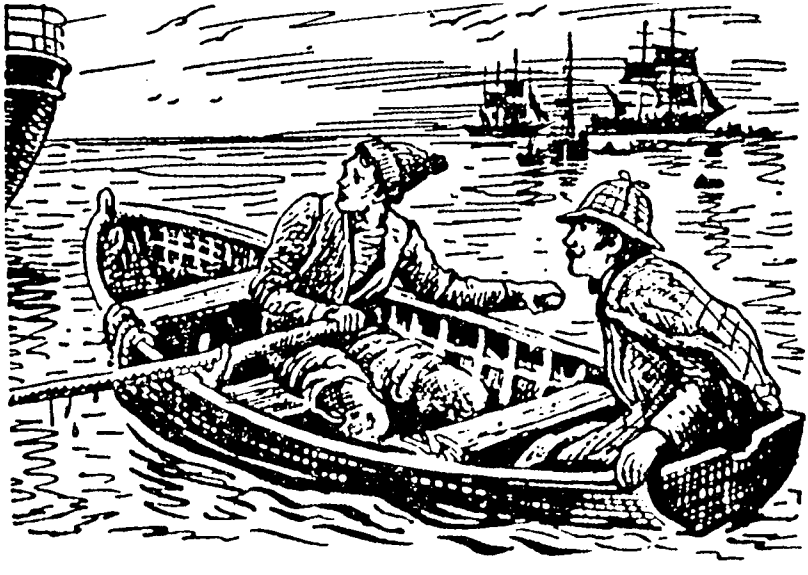
IV

1 - It was Ali who broke the window. 2 - The Red Indians were following the train. 3 - Let the children play in the garden. 4 - If you go at this speed, you'll miss the train. 5 - He always carries a revolver in his pocket. 6 - Do you know how to repair it? 7 - They took the captain prisoner. 8 - It is raining; we must take our umbrellas. 9 - It is very kind of you; your help saved my life. 10 - It is easy to answer these questions.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 79

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

boatman [boutmın]	kayıkçı	**furious** [fiu:rıs]	çok öfkeli
cargo [ka:gou]	yük	**hesitate** [heziteyt]	tereddüt etmek
chief engineer [çi:f encinıı]	baş makinist	**lock** [lok]	kilit, kilitlemek
		obey [oubey]	itaat etmek
crew [kru:]	tayfa		
ocean [ouşın]	okyanus	**scratch** [skreç]	kaşımak

rail [reyl]	küpeşte	**seaman** [si:mın]	denizci
row [rou]	kürek çekmek	**serious** [sirrıs]	ciddi
rush [raş]	hızla gitmek, fırlamak	**supply** [sıplay]	stok
		unlock [anlok]	kilidini açmak

AÇIKLAMALAR

look for

«Aramak, araştırmak» anlamında bir deyimdir.

I am looking for my new pencil. Have you seen it?	Yeni kalemimi arıyorum. Gördün mü?
They are looking for their friend's car.	Arkadaşlarının arabasını arıyorlar.
What are you looking for in the dark here?	Burada karanlıkta ne arıyorsun?
The boy was looking for his toys under the bed.	Çocuk yatağın altında oyuncaklarını arıyordu.

turn round

«Başını çevirip geri bakmak, geri dönmek» anlamında bir deyimdir.

When he turned round he saw the policeman following him.	Başını çevirip geri baktığı zaman polisin onu takip ettiğini gördü.
Don't turn round now. I think there is a man coming after us.	Şimdi başını çevirip geri bakma. Arkamızdan gelen bir adam var sanırım.
Will you please turn round? I can't see your face.	Lütfen başınızı geri çevirir misiniz? Yüzünüzü göremiyorum.

in good time

«Vaktinden önce, vakitlice, vaktinde» anlamında bir deyimdir.

They arrived at the station in good time.	İstasyona vaktinden önce (vakitlice) vardılar.
If you go at this speed, you will get there in good time.	Bu süratle gidersen oraya vakitlice varırsın.

We caught the last train in good time.	Son trene vaktinde yetiştik.

to make (good) use of

«Bir şeyden (iyi) yararlanmak, istifade etmek, iyi bir şekilde kullanmak» anlamında bir deyimdir.

They made good use of the new car.	Yeni arabadan iyi bir şekilde yararlandılar.
You must make good use of your time.	Vaktinden iyi bir şekilde yararlanabilirsin.
How can I make use of this course?	Bu kurstan nasıl yararlanabilirim?

keep something going

«Bir şeyi devam ettirmek, durdurmamak, ara verdirmemek, hızını kesmemek» anlamında bir deyimdir.

The coal has finished, but we can keep the fire going with wood.	Kömür bitti fakat ateşi odunla devam ettirebiliriz.
One of the actors was ill, but they kept the play going.	Aktörlerden bir tanesi hastaydı fakat piyesi kesmediler. (yürüttüler.)
It is snowing outside. Please keep the fire going.	Dışarda kar yağıyor. Lütfen ateşi devam ettirin.

it can't be helped

«Yapılacak bir şey yok, elden ne gelir, olacak olur» anlamlarına gelen bir deyimdir.

We must leave the house next week.	Evi gelecek hafta terk etmeliyiz.
It can't be helped.	Çaresi yok.
They had to break the door. It couldn't be helped.	Kapıyı kırmak zorunda kaldılar. Elden ne gelirdi ki?

They missed the last train to the city. It couldn't be helped.	Şehre giden son treni kaçırdılar. Elden ne gelirdi ki?

MR. FOGG FINDS A WAY

Next morning Mr. Fogg left the hotel and went to the docks to look for a ship to take them to Liverpool. He looked for a long time before he saw a small ship sending out clouds of smoke. It was getting ready to sail.

«Whose ship is that?» Mr. Fogg asked a boatman.

«That ship belongs to Captain Speedy,» said the boatman.

Mr. Fogg asked the boatman to row him to the ship.

The captain was looking over the rail.

«Good morning, sir,» called Mr. Fogg from the boat. «I am Phileas Fogg of London. I see you are ready to sail. Can you take me to Liverpool? I missed the ship last night and I wish to be in London on 21st December.»

The captain said. «I am not going to Liverpool, and I never take passengers. This is a cargo ship.»

«I shall pay you well, if you take me.»

«No. I have told you I am not going to Liverpool. I am going to Bordeaux,» said Captain Speedy.

«Will you take me to Bordeaux then?» asked Mr. Fogg.

«No. If you gave me 200 dollars, I would not take you to Bordeaux,» said Captain Speedy. «I don't like passengers on my ship.»

«But I will give you 2,000 dollars!» said Mr. Fogg.

Captain Speedy hesitated: 2,000 dollars was a lot of money! «How many passengers?» he asked.

«There are three of us,» said Mr. Fogg. «Perhaps four, for another gentleman has come with us a great part of the way. That would be 6,000 dollars, perhaps 8,000,» replied Mr. Fogg.

Captain Speedy scratched his head and thought.

«Well, I leave at nine o'clock this morning. Can you be on board then?»

It was half-past eight then, but Mr. Fogg said, «Yes, we'll be here».

Mr. Fogg hurried back as fast as he could to the hotel for Aouda and Passepartout. Mr. Fix was standing at the hotel door. «You have come a long way with us, Mr. Fix,» said Mr. Fogg. «I have arranged to sail in a small ship, the Henrietta. It leaves at once. Will you come with us?» Mr. Fix said he would come.

«I have the most wonderful master!» said Passepartout to himself. «He gets out of every difficulty. But why does he always help Mr. Fix? He doesn't know Mr. Fix wants to arrest him. Should I tell him? No, Mr. Fix can't hurt my master because he is not a thief. He is an honest and a wonderful man and I don't want to worry him any more!»

They sailed from New York in the cargo steamer, Henrietta, at nine o'clock on Thursday, 12th December. The weather was good, and the ship sailed well.

Later in the day Mr. Fogg went to Captain Speedy's cabin to speak to him.

«I must reach Liverpool by 21st December,» said Mr. Fogg. «Will you go there instead of to Bordeaux?»

«No,» answered Captain Speedy.

«If I pay you 8,000 dollars, you must go to Liverpool,» said Mr. Fogg. But Captain Speedy still refused.

«Very well,» said Mr. Fogg calmly. He turned round, took the key from the door, went out and locked the captain into his cabin!

Mr. Fogg went up onto the deck and called the crew together. He told the crew that he was now captain of the ship. He promised them all a big reward if they reached Liverpool in good time. The crew needed the money, so they agreed to obey Mr. Fogg.

The next day, when Mr. Fix came on deck, he found Phileas Fogg in the captain's place on the bridge. He heard a great shouting coming from the captain's cabin.

What had happened? Mr. Fix did not know. He was sure Mr. Fogg had stolen 55,000 Pounds! Now he had stolen a ship!

All went well for several days. The firemen worked well. The seamen made good use of the sails. The ship sailed through the sea. Everyone, except Captain Speedy, was pleased!

Then one day the chief engineer came to Mr. Fogg. He looked very serious. Passepartout heard Mr. Fogg say, «Never mind. Keep the fires going as long as you can.»

«What is the matter?» thought Passepartout. «Is the coal supply nearly finished? How can we go on without coal? My master has got out of many difficulties with money. But he cannot buy coal in the middle of the ocean!»

The next day Mr. Fogg said to Passepartout, «Go down to Captain Speedy's cabin, unlock the door, and ask him to come on deck. I want to speak to him.»

«Yes, master, but...» replied Passepartout, looking very worried. «But Captain Speedy will kill you! He is like a lion! He is furious!»

«Never mind,» said Mr. Fogg calmly. «Go and do as I tell you.»

«Where are we?» said Captain Speedy, as he rushed on deck. His face was red with rage. «How dare you steal my ship! How dare you keep me shut up, a prisoner in my own ship!»

«Now, now. Don't get excited, and I will tell you,» said Mr. Fogg calmly. «I am sorry I had to shut you in your cabin, but there was no other way. We are now only 700 miles from Liverpool.»

«From Liverpool?» shouted Captain Speedy. «This ship isn't going to Liverpool! I told you that!»

MR. FOGG BİR YOL BULUR (BULUYOR)

Ertesi sabah Mr. Fogg oteli terk etti ve doklara, onları Liverpool'a götürecek bir gemi aramaya gitti. Duman bulutları çıkarmakta olan küçük bir gemi buluncaya kadar uzun zaman aradı. O gitmeye hazırlanıyordu.

«Bu kimin gemisidir?» diye Mr. Fogg bir kayıkçıya sordu.

«O gemi Kaptan Speedy'ye aittir,» dedi kayıkçı.

Mr. Fogg onu gemiye kayıkla götürmesini kayıkçıdan istedi.

Kaptan küpeştenin üzerinden bakıyordu.

«Günaydın, efendim,» diye seslendi Mr. Fogg kayıktan. «Ben Londra'lı Phileas Fogg'um. Görüyorum hareket etmeye hazırsınız. Beni Liverpool'a götürebilir misiniz? Ben dün gece vapuru kaçırdım ve 21 aralıkta Londra' da olmayı arzu ediyorum.»

Kaptan, «Ben Liverpool'a gitmiyorum, ve ben asla yolcu almam. Bu bir yük gemisidir.» dedi.

«Şayet beni alırsanız size iyi öderim (iyi para veririm).»

«Hayır. Size söyledim ben Liverpool'a gitmiyorum. Ben Bordeaux'ya gidiyorum.» dedi Kaptan Speedy.

«O halde beni Bordeaux'ya götürür müsünüz?» diye sordu Mr. Fogg.

«Hayır. Bana 200 dolar verseniz (bile) sizi Bordeaux'ya götürmezdim» dedi Kaptan Speedy. «Ben gemimde yolcu sevmem (gemimde yolcu istemem.)»

«Ama ben size 2,000 dolar vereceğim!» dedi Mr. Fogg.

Kaptan Speedy tereddüt etti. 2,000 dolar çok paraydı! «Kaç yolcu?» diye sordu.

«Biz üçümüz varız (üç kişiyiz)» dedi Mr. Fogg. «Belki dört. Zira yolun büyük bir kısmında bir bey bizimle beraber geldi. Bu 6,000 dolar eder, belki 8,000,» diye cevap verdi Mr. Fogg.

Kaptan Speedy başını kaşıdı ve düşündü.

«Ben bu sabah saat dokuzda ayrılıyorum (hareket ediyorum). O zaman gemide olabilir misiniz?»

O anda saat sekiz buçuktu, fakat Mr. Fogg, «Evet, burada olacağız.» dedi.

Mr. Fogg, Aouda ve Passepartout için mümkün olduğu kadar çabuk otele döndü. Mr. Fix otel kapısında duruyordu. «Bizimle beraber uzun bir yol geldiniz, Mr. Fix.» dedi Mr. Fogg. «Küçük bir gemi, Henrietta ile gitmeyi sağladım. O derhal hareket ediyor. Bizimle beraber gelecek misiniz (gelir misiniz?)?» Mr. Fix geleceğini söyledi.

«Benim çok mükemmel bir efendim var!» dedi Passepartout kendi kendine. «O her zorluğun içinden çıkıyor. Ama o niçin her zaman Mr. Fix'e yardım ediyor? O Mr. Fix'in kendisini tutuklamak istediğini bilmiyor. Ona söylesem mi? Hayır, Mr. Fix benim efendime zarar veremez çünkü o bir hırsız değildir. O namuslu ve mükemmel bir adamdır ve ben onu daha fazla üzmek istemiyorum.»

Onlar 12 aralık perşembe günü saat dokuzda yük gemisi Henrietta ile New York'tan yola çıktılar (hareket ettiler). Hava güzeldi, ve gemi iyi gitti.

O gün (daha) geç vakit Mr. Fogg Kaptan Speedy'nin kamarasına onunla konuşmak için gitti.

«Ben 21 aralıkta Liverpool'a ulaşmalıyım,» dedi Mr. Fogg. «Bordeaux yerine oraya gider misiniz?»

Kaptan Speedy «Hayır!» diye cevap verdi.

«Eğer size 8,000 dolar verirsem Liverpool'a gitmelisiniz,» dedi Mr. Fogg. Fakat Kaptan Speedy hâlâ reddediyordu.

«Pekâlâ,» dedi Mr. Fogg sakin bir şekilde. Geri döndü, anahtarı kapıdan aldı, dışarı çıktı ve kaptanı kamarasına kilitledi!

Mr. Fogg güverteye çıktı ve tayfaları bir araya çağırdı. Tayfalara şimdi geminin kaptanının kendisi olduğunu söyledi. Eğer iyi vakitte (tam vaktinde) Liverpool'a varırlarsa onların hepsine büyük bir ödül vaat etti. Tayfaların paraya ihtiyaçları vardı, bu yüzden Mr. Fogg'a itaat etmeye razı oldular.

Ertesi gün, Mr. Fix güverteye geldiği zaman, kaptan köprüsünde kaptanın yerinde Mr. Fogg'u buldu. Kaptanın kamarasından gelen şiddetli bir bağırma duydu.

Ne olmuştu? Mr. Fix bilmiyordu. O Mr. Fogg'un 55,000 pound çalmış olduğundan emindi! Ve şimdi bir gemi çalmıştı!

Birkaç gün her şey iyi gitti. Ateşçiler iyi çalıştılar. Denizciler yelkenlerden iyi faydalandılar. Gemi denizde gitti (ilerledi). Herkes, Kaptan Speedy hariç, memnundu!

Sonra bir gün baş makinist Mr. Fogg'a geldi. Çok ciddi görünüyordu. Passepartout, Mr. Fogg'un, «Aldırmayın, elinizden geldiği kadar uzun (süre) ateşi devam ettirin.» dediğini duydu.

«Ne oluyor?» diye düşündü Passepartout. «Kömür stoku hemen hemen bitti mi? (bitmek üzere mi?) Kömürsüz nasıl devam edebiliriz? Efendim birçok zorluklardan para ile çıktı. Fakat okyanusun ortasında kömür satın alamaz!»

Ertesi gün Mr. Fogg, Passepartout'ya, «Aşağıya Kaptan Speedy'nin kamarasın, kapının kilidini aç ve ona güverteye gelmesini rica et. Onunla konuşm istiyorum.» dedi.

«Evet, efendim, fakat...» diye cevap verdi Passepartout. Çok endişeli görünerek. «Fakat Kaptan Speedy sizi öldürür! O bir aslan gibidir! Çok öfkeli!»

«Aldırma,» dedi Mr. Fogg sakin bir şekilde. «Git ve sana söylediğim gibi yap.»

«Biz nerdeyiz?» dedi Kaptan Speedy, güverteye fırlarken. Yüzü öfkeden kırmızıydı. «Ne cüretle benim gemimi çalıyorsun! Ne cüretle beni hapsediyorsun, kendi gemimde bir mahpus!»

«Hele, hele. Heyecanlanmayın, size anlatacağım» dedi Mr. Fogg sakin bir şekilde. «Sizi kamaranıza kapamak mecburiyetinde kaldığım için üzgünüm fakat başka çare yoktu. Şimdi Liverpool'dan sadece 700 mil'iz (700 mil uzaklıktayız).»

«Liverpool'dan mı?» diye bağırdı Kaptan Speedy. «Bu gemi Liverpool'a gitmiyor. Bunu sana söylemiştim!»

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 80

ÖZET

I

Dileklerin ifade edilmesinde en çok kullanılan şekil **I wish** ile başlayan yapıdır. Bu tip bir dilek cümlesinde genel olarak iki kısım vardır; biri **I wish** kısmı, diğeri de olması arzu edilen şeyi gösteren kısım.

Cümlenin ilk kısmı, yani **I wish**, geniş zaman halinde olmasına rağmen ikinci kısımdaki fiil geniş zaman değil geçmiş zaman halinde bulunur. Bu durum dilek kipinin bir özelliğidir.

I wish I knew their address.	Onların adresini bileyim isterim.
He wishes he understood all these letters.	Bütün bu mektupları anlasın ister.
We wish we went to the museums more often.	Müzelere daha sık gidelim isteriz.
My son wishes I took him to the cinema every Sunday.	Oğlum onu her pazar sinemaya götüreyim ister.
I wish I didn't make so many mistakes.	Bu kadar çok hata yapmayayım isterim.
Does she wish I helped them?	Onlara yardım edeyim ister mi?

II

Esas olarak «hayır» anlamına gelen **no** sözcüğü olumlu bir cümleyi olumsuz yapmakta da kullanılır. Bu anlamı **not any** deyiminin yerini tutar.

She hasn't any pencils.	(Hiç) kalemi yok.
She has no pencils.	Kalemi yok.

We haven't any money.	Paramız yok.
We have no money.	Paramız yok.
They haven't any trees in their garden.	Bahçelerinde ağaçları yok.
They have no trees in their garden.	Bahçelerinde ağaçları yok.
There are not any plates on the table.	Masanın üzerinde tabaklar yok.
There are no plates on the table.	Masanın üzerinde tabaklar yok.
They didn't give us any food for two days.	Bize iki gün yiyecek vermediler.
They gave us no food for two days.	Bize iki gün yiyecek vermediler.

Örneklerde görüldüğü gibi **no** ile olumsuz hale gelen cümlelerde **no** sözcüğü dışında kalan kısım olumludur; cümleye olumsuzluk veren sadece **no** sözcüğüdür.

I have some apples.	Birkaç elmam var.
I haven't any apples.	(Hiç) elmam yok.
I have no apples.	Elmam yok.
I have no apples to eat.	Yiyecek (yemek için) elmam yok.

Son örnekte görüldüğü gibi **no** sözcüğünden sonra gelen ismi bir mastar izleyebilir.

She has no place to go.	Gidecek yeri yok.
We have no books to read.	Okuyacak kitabımız yok.
They have no water to drink.	İçecek suları yok.

No sözcüğü bazı sözcüklerle birleşerek yeni anlamlar meydana getirir. Bunlar **body**, **one**, **where**, **thing** sözcükleridir. **No** bu sözcüklerle birleştiği zaman onlara bitişik yazılır sadece **one** ile olan birleşimde **no** ile **one** ayrı olarak yazılır.

body	vücut, kimse, kişi
nobody	hiç kimse
Nobody can carry this box.	Bu kutuyu hiç kimse taşıyamaz.

Nobody saw us in the park.	Bizi parkta hiç kimse görmedi.
I sent nobody there.	Oraya kimseyi göndermedim.
I didn't send anybody there.	Oraya kimseyi göndermedim.
one	bir, birisi, biri, bir kimse
no one	hiç kimse
No one can carry this box.	Bu kutuyu hiç kimse taşıyamaz.
No one answered the questions.	Sorulara hiç kimse cevap vermedi.
I asked no one about you.	Kimseye senin hakkında sormadım.
She met no one on her way to the station.	İstasyona giderken kimseye rastlamadı.
where	nerede, nereye, ki orada
nowhere	hiçbir yer
We found them nowhere.	Onları hiçbir yerde bulmadık.
They'll go nowhere this summer.	Bu yaz hiçbir yere gitmeyecekler.
thing	şey, eşya, madde
nothing	hiçbir şey
They gave us nothing.	Bize hiçbir şey vermediler.
She learned nothing at school.	Okulda hiçbir şey öğrenmedi.

No sözcüğü **body**, **one** ve **thing** ile birleştiğinde meydana gelen birleşim tekil anlamlı olduğu için bunlarla kullanılan fiilin durumu da tekil olacaktır. Halbuki **no** tek başına kullanıldığında çoğul isimlerle bulunmaktaydı.

There are no books on the table.	Masada kitaplar yok.
There is nothing on the table.	Masada hiçbir şey yok.
There is nobody in the kitchen.	Mutfakta kimse yok.
Children are playing in the garden.	Çocuklar bahçede oynuyorlar.
No one is playing in the garden.	Bahçede hiç kimse oynamıyor.
There are apples in the basket.	Sepette elmalar var.
There is nothing in the basket.	Sepette hiçbir şey yok.

III

Can yardımcı fiilinin geçmiş hali olarak gördüğümüz **could**'un daha çok koşul cümlelerinde kullanıldığını, bu bakımdan geçmişte bir işin yapılabilmiş olduğunu anlatmakta çok kere kullanılamadığını biliyoruz. Böyle bir anlamı vermek için **manage to** kullanılabilir.

I managed to write the letter in ten minutes.	Mektubu on dakikada yazabildim.
She managed to put all the books on the shelves.	Bütün kitapları raflara koyabildi.
He managed to get two tickets.	İki bilet alabildi.

IV

It sözcüğünün **to be** fiili ile saat bildirme ve hava durumunu söyleme amacıyla kullanıldığını biliyoruz.

It is seven o'clock.	Saat yedi.
What time is it?	Saat kaç?
It is a sunny day.	Güneşli bir gün.
It will be rainy tomorrow.	Hava yarın yağmurlu olacak.

Bir cümlenin öznesi fiilden sonra geliyorsa, cümleye geçici özne olarak **it** ile başlanır.

It was our friend Tom who broke the window.	Pencereyi kıran, arkadaşımız Tom'du.
It was Mrs. Miller who gave the boy some money.	Çocuğa biraz para veren Mrs. Miller'dı.
It is Mr. Green who is sitting behind the tree.	Ağacın arkasında oturan Mr. Green'dir.
It is my father who goes shopping every Saturday.	Her cumartesi alışverişe giden babamdır.
It was Ahmet who took your book from the shelf.	Raftan kitabını alan Ahmet'ti.
It was you who spoiled the game.	Oyunu bozan sendin.
It is Hasan's sister who is working in the garden.	Bahçede çalışan Hasanın kız kardeşidir.

It öznesi yer ve zaman bildiren cümleciklerle de kullanılır.

It was this hotel that we stayed at last year.	Geçen yıl kaldığımız bu oteldi.
It was last Friday that I saw her.	Onu gördüğüm (gün) geçen cumaydı.

Mastarlar ve isim-fiiller cümle başında birer özne olarak kullanılmak istendiği takdirde böyle cümlelere **it** geçici öznesiyle başlamak, mastar veya isim-fiili cümlenin sonuna almak gerekir.

To go to bed early is good.	Erken yatmak iyidir.

Aslında iyi ve kullanılan bir İngilizce olmayan bu cümleyi, anlamına bir zarar vermeden, **it** ile başlatmak daha uygun olur.

It is good to go to bed early.	Erken yatmak iyidir.
To swim in this lake is dangerous.	Bu gölde yüzmek tehlikelidir.
It is dangerous to swim in this lake.	Bu gölde yüzmek tehlikelidir.
To read his letters is difficult.	Onun mektuplarını okumak güçtür.
It is difficult to read his letters.	Onun mektuplarını okumak güçtür.
Learning English is useful.	İngilizce öğrenmek faydalıdır.
It is useful to learn English.	İngilizce öğrenmek faydalıdır.
It is no good to ask Ahmet for money.	Ahmet'ten para istemek faydasızdır.
It is no use shutting the door; they'll tcome in through the window.	Kapıyı kapamak faydasız; pencereden girecekler.

V

Bir kimsenin söylediği bir sözün diğer bir şahıs tarafından başkalarına nakledilmesine «Nakledilen Konuşma» denir.

Sit down.	Otur.
He told me to sit down.	Oturmamı söyledi.

Don't touch the flowers.	Çiçeklere dokunma.
He told me not to touch the flowers.	Çiçeklere dokunmamamı söyledi.

Emirler dışındaki cümlelerin nakledilmesi esnasında cümlenin fiili, nakledilen cümlenin başında bulunan **He says that...** başlangıcında bulunan fiilin zamanına uygun olarak bir değişmeye uğrar.

Bu fiil geniş zaman halindeyse, cümlenin fiili olduğu şekilde kalır. Geçmiş zaman halindeyse, cümlenin fiili bulunduğu zamandan geçmiş zamana doğru bir basamak geri gider.

I am a doctor.	Ben bir doktorum.
He says that he is a doctor.	Bir doktor olduğunu söyler.
I am a doctor.	Ben bir doktorum.
He said that he was a doctor.	Bir doktor olduğunu söyledi.
I am writing a letter.	Bir mektup yazıyorum.
He says that he is writing a letter.	Bir mektup yazdığını söyler.
He said that he was writing a letter.	Bir mektup yazdığını söyledi.
I will see them again.	Onları tekrar göreceğim.
He says that he will see them again.	Onları tekrar göreceğini söyler.
He said that he would see them again.	Onları tekrar göreceğini söyledi.
We have a big house.	Büyük bir evimiz var.
They say that they have a big house.	Büyük bir evleri olduğunu söylerler.
They said that they had a big house.	Büyük bir evleri olduğunu söylediler.
I ate three apples.	Üç elma yedim.
He says that he ate three apples.	Üç elma yediğini söyler.
He said that he had eaten three apples.	Üç elma yediğini söyledi.

Nakledilen konuşmanın yapıldığı şahıs cümlede geçiyorsa **say** yerine **tell** fiili kullanılır.

I am a teacher.	Ben bir öğretmenim.

He says that he is a teacher.	Bir öğretmen olduğunu söyler.
He tells me that he is a teacher.	Bana bir öğretmen olduğunu söyler.
He said that he was a teacher.	Bir öğretmen olduğunu söyledi.
He told me that he was a teacher.	Bana bir öğretmen olduğunu söyledi.

VI

Aşağıdaki cümleler «açıklamalar» başlığı altında öğretilen konularla ilgilidir. Bunları ait oldukları dersleri gözden geçirerek inceleyiniz.

I fear your friends will be late.	Korkarım arkadaşlarınız geç kalacak.
I am tired out; I can't come with you now.	Bitkinim, şimdi sizinle gelemem.
She agreed to clean the rooms every morning before we came.	Her sabah biz gelmeden önce odaları temizlemeye razı oldu.
You must make up for the damage; you broke ten plates.	Hasarı telafi etmelisiniz; on tabak kırdınız.
None of them are useful.	Onların hiçbiri faydalı değildir.
We have spent a lot of money; only ten liras was left over.	Çok para sarf ettik; sadece on lira arttı.
No wonder she is still sleeping; she went to bed very late.	Hâlâ uyumasına hiç şaşmam; çok geç yattı.
I am worried about Tom; he is careless when he crosses the streets.	Tom'u merak ediyorum; caddeleri geçerken dikkatsizdir.
Did you give me the wrong book on purpose?	Bana kasten mi yanlış kitabı verdin?
I can't tell her the truth when I come face to face with her.	Onunla yüz yüze gelince ona gerçeği söyleyemiyorum.
How dare you call me a thief?	Bana hırsız demeye nasıl cüret ediyorsun?
I saw them walk towards our house, but they still didn't come.	Onların bizim eve doğru yürüdüğünü gördüm, fakat hâlâ gelmediler.
I can't let you beat your sister.	Kız kardeşini dövmene izin veremem.
The crowd held up the traffic for a long time.	Kalabalık, trafiği uzun müddet durdurdu.
They say I can get a lot of money if I go there, but I can't take the risk.	Oraya gidersem çok para kazanacağımı söylüyorlar fakat ben tehlikeyi göze alamıyorum.
I held my breath when I heard a knock on the door.	Kapıda bir tıkırtı duyunca nefesimi tuttum.
He knocked the man on the head and ran away.	Adamın başına vurdu ve kaçtı.

The bus crashed into the wall and four people were killed.	Otobüs duvara çarptı ve dört kişi öldü.
I don't know how to write a business letter.	Bir iş mektubu nasıl yazılır bilmiyorum.
He was taken prisoner and was sent to Berlin.	O esir alındı ve Berlin'e gönderildi.
The fire was out when they came back from the mountain.	Dağdan döndükleri zaman ateş sönmüştü.
When the dogs attacked him, he stood still.	Köpekler ona hücum ettikleri zaman o hareketsiz durdu.
I was looking for a pen, but this pencil will do.	Bir dolmakalem arıyordum fakat bu kurşunkalem işimi görecek.
They will send him to prison, but he is trying to find a way out.	Onu hapsedecekler fakat o bir çare bulmaya çalışıyor.
Who are you looking for in the garden?	Bahçede kimi arıyorsunuz?
I am looking for the history teacher.	Tarih öğretmenini arıyorum.
She turned round and looked at the poster on the wall.	Döndü ve duvardaki afişe baktı.
We arrived at the station in good time and took the five-thirty train.	Vakitlice istasyona vardık ve beş otuz trenine bindik.
We can't make use of this machine, it is too old.	Bu makineden faydalanamayız, çok eskidir.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 81

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

bar [ba:]	çubuk	**fist** [fist]	yumruk
bunk [bank]	ranza	**mast** [ma:st]	(gemide) mizana direği
cell [sel]	hücre		
cheek [çi:k]	yanak	**moment** [moumınt]	an
command [kıma:nd]	kumanda	**woodwork** [wudwö:k]	tahta kısım

in the name of

«Bir kimse veya bir şey adına, namına» anlamında bir deyimdir.

I arrest you in the name of the law.	Sizi kanun namına tutukluyorum.
Stop! In the name of the king.	Kral adına, dur!
He was arrested in the name of the Queen.	Kraliçe adına tutuklandı.

hold back

«Tutmak, mani olmak, gizlemek» anlamında bir deyimdir.

He was so angry that they could not hold him back.	O kadar öfkeliydi ki onu tutamadılar.
What are you holding back from me?	Benden ne saklıyorsun (gizliyorsun)?
When he wanted to cross the street, a traffic policeman held him back.	Caddeyi geçmek isteyince, bir trafik polisi ona engel oldu.

do something wrong

«Bir hata işlemek, bir kusurda bulunmak» anlamında bir deyimdir.

What did you do wrong this time?	Bu defa ne hata işledin?
Why have you locked her up in her room? Has she done anything wrong again?	Onu niye odasına kilitledin? Yine bir kusur mu işledi?
Don't blame me. I have done nothing wrong.	Beni suçlama. Hiçbir hata yapmadım.

look hard

«Bir kimseye sert sert, kızgın bir şekilde bakmak, gözünü dikmek» anlamında bir deyimdir.

Don't talk now. The teacher is looking hard at us.	Şimdi konuşma, öğretmen bize kızgın bir şekilde bakıyor.
Why are you looking hard at me? I didn't break the vase.	Bana niçin kızgın kızgın bakıyorsunuz? Vazoyu ben kırmadım.

When she came home very late, her father looked hard at her. Eve çok geç gelince babası onu kızgın kızgın baktı.

cut up

«Küçük küçük parçalara kesmek, bölmek» anlamında bir deyimdir.

The servant cut up the bread before the guests came. Misafirler gelmeden önce hizmetçi ekmeği (dilimlere) kesti.

When will they cut up that tree near the garden wall? Bahçe duvarının yanındaki o ağacı ne zaman kesecekler?

You can't burn these branches as they are. You must cut them up. Bu dalları oldukları gibi yakamazsın. Onları (küçük küçük) kesmelisin.

look a (sad) sight

«Bir şeyin veya bir kimsenin (acıklı) bir görünüşü, perişan hali olmak» anlamında bir deyimdir.

After the terrible storm the village looked a sad sight. Müthiş fırtınadan sonra köy perişan görünüyordu.

After he had fallen out of the car, he looked a sad sight. Otomobilden düştükten sonra acınacak (perişan) bir halde görünüyordu.

The poor girl looked a very sad sight when she came back home. Zavallı kız evine döndüğü zaman çok perişan bir halde görünüyordu.

take command of

«Bir şeyin idaresini, bir ordunun kumandasını ele almak» anlamında bir birleşik fiildir.

Atatürk took the command of the army. Atatürk ordunun kumandasını ele aldı.

The (Red) Indians tried to take command of the train. Kızılderililer trenin (idaresini) kumandasını ele geçirmeye çalıştılar.

After the storm the captain took command of the ship again.	Fırtınadan sonra kaptan geminin kumanda sını (kontrolünü) tekrar ele aldı.

use up

«Bir şeyi kullanıp tüketmek» anlamında bir deyimdir.

The cook used up all the flour in the kitchen.	Aşçı mutfaktaki bütün unu kullanıp bitirdi.
Don't use up all the wood. Winter has not come yet.	Bütün odunu kullanıp bitirme. Henüz kış gelmedi.
Id you use up the ink in my pen?	Dolmakalemimdeki mürekkebi kullanıp bitirdin mi?

break up

«Parçalamak, küçük parçalara kırıp ayırmak» anlamında bir deyimdir.

They are going to break up all the dry (dead) branches.	Bütün kuru (ölü) dalları parçalayacaklar.
The workers were breaking up stones for the new road.	Ameleler yeni yol için taşları (küçük küçük) parçalıyorlardı.
They broke up the car and sold the parts.	Otomobili parçaladılar ve parçaları sattılar.

AROUND THE WORLD IN EIGHTY DAYS

«That is why I had to shut you in your cabin. I must get to Liverpool by 21st December, and so I had to take command of the ship. But there is something much more serious to talk about now.»

«More serious than stealing my ship? What could be more serious than that?»

«We have used up all the coal in the ship. We must keep the fires going, so I am going to burn the woodwork of the ship.» Mr. Fogg spoke in his usual quiet voice.

«Burn my ship!» shouted Captain Speedy. «You can't burn my ship! It cost 50,000 dollars!»

«I'll give you 60,000 dollars for it,» said Mr. Fogg; «and I'll only burn the woodwork.»

Captain Speedy stopped shouting when he heard the offer of 60,000 dollars. 60,000 dollars was a lot of money. Mr. Fogg handed him a big bundle of bank-notes. The captain took them, counted them, and put them into his pocket.

«Now», he said. «The ship belongs to you!»

Mr. Fogg at once told the seamen to break up the cabins and the bunks. The next day he told them to cut down the masts. Passepartout and the other men were busy all day cutting wood.

On 20th December they cut up the rails and much of the decks to burn in the boilers. The ship looked a sad sight, but the wood burned well and the ship went on. At ten o'clock that night they saw the distant lights of Queenstown in south-west Ireland.

As they stood watching the lights, Captain Speedy said suddenly: «I have an idea. Sail into Queenstown harbour. From Queenstown, express trains run to Dublin, and fast steamers run from Dublin to Liverpool. You will get to Liverpool quicker that way.»

THE END OF THE JOURNEY IS IN SIGHT

At 1 a.m., the Henrietta sailed into Queenstown harbour. An express train to Dublin left at 1.30 a.m. Mr. Fogg and his party, including Mr. Fix, reached Dublin in time to catch the mail steamer which left Dublin for Liverpool at dawn. The steamer arrived at Liverpool about noon on 21st December. Mr. Fogg was due in London at 8.45 that night.

Passepartout was happy. There was plenty of time. The train took only six hours to go from Liverpool to London. His master would win his bet. Aouda was happy, too.

As they walked along the quay towards Liverpool station, Mr. Fix put his hand on Mr. Fogg's shoulder and said:

«You are Mr. Phileas Fogg of London?»

«I am, sir,» replied Mr. Fogg, smiling. «I thought you knew that. You have travelled with me a long way!»

«Then I arrest you in the name of the Queen. Here is the warrant for your arrest.» Mr. Fix waved a paper before Mr. Fogg.

«Arrest me? What for?» asked Mr. Fogg.

Passepartout rushed at Mr. Fix. He would have knocked him down, but some policeman held him back.

«You are arrested for stealing 55,000 pounds from a London bank on 29th September;» said Mr. Fix.

The policemen took Mr. Fogg away to prison. Aouda was very unhappy and worried. She could not believe that Mr. Fogg was a thief. This gentle, kindly man had rescued her from death. He had rescued Passepartout from the Indians. He could not be a robber. Tears ran down her cheeks. She said to Passepartout,

«Let us go and wait near the prison. Perhaps we will be able to see him.»

So they waited together outside the prison.

Inside the prison, Mr. Fogg sat with his watch on a table in front of him.

He had arrived at Liverpool on 21st December. He had plenty of time to get to London by 8.45 p.m. and to win his bet. But now he would lose 20,000 pounds because he could not get out of prison. Why was he in prison? He had done nothing wrong.

He looked round the cell. The door was locked. The window had iron bars. He could not escape. He sat without moving for two hours.

At 2.33 p.m. he heard a noise outside his cell. The door opened and Aouda, Passepartout, and Mr. Fix all rushed in. Mr. Fix was out of breath.

«I am sorry, sir,» he said «The robber was arrested three days ago. You are free. I made a mistake. I thought you were the robber.»

Mr. Fogg was free, but would he be in time now? He stood up and looked hard at Mr. Fix for a long moment. Then, without a word, he hit Mr. Fix as hard as he could, first with one fist and then with the other. Mr. Fix fell to the floor.

They ran out of the prison. They called a carriage and drove to the station as fast as they could. An express train took them to London. At London the station clock was pointing to 8.50 p.m. Phileas Fogg had gone round the world, but he was five minutes late. He had lost his bet.

SEKSEN GÜNDE DEVRİALEM

«İşte bu yüzden sizi kamaranıza kapamak zorunda kaldım. 21 aralığa kadar Liverpool'a varmalıyım, ve bu yüzden geminin kumandasını ele almak zorundaydım. Ama konuşacak çok daha ciddi bir şey var şimdi.»

«Benim gemimi çalmaktan daha ciddi bir şey mi? Bundan daha ciddi ne olabilir?»
«Gemideki bütün kömürü kullanıp bitirdik. Ateşi devam ettirmemiz gerek. Bu yüzden geminin ağaç aksamını yakacağım.» Mr. Fogg her zamanki sakin sesiyle konuştu.

«Benim gemimi yakmak (mı)!» diye bağırdı Kaptan Speedy. «Sen benim gemimi yakamazsın! O 50,000 dolara mal oldu!»

«Ben onun için size 60,000 dolar vereceğim,» dedi Mr. Fogg. «Ve ben sadece ağaç aksamı yakacağım.»

Kaptan Speedy 60.000 dolar teklifini duyunca bağırmayı kesti. 60,000 dolar çok paraydı. Mr. Fogg ona büyük bir tomar kâğıt para uzattı. Kaptan onları aldı, saydı ve cebine koydu.

«Şimdi,» dedi, «gemi size aittir!»

Mr. Fogg derhal gemicilere, kamaraları, tahta sandıkları parçalamalarını söyledi. Ertesi gün gemi direklerini kesip indirmelerini söyledi. Passepartout ve diğer adamlar bütün gün ağaç kesmekle meşguldüler.

20 aralıkta küpeşteleri ve güvertenin büyük bir kısmını kazanlarda yakmak için kesip çıkardılar. Gemi acıklı bir manzarada görünüyordu, fakat odun iyi yanıyor ve gemi devam ediyordu. O gece saat onda İrlanda'nın güneybatısındaki Queenstown'ın uzak ışıklarını gördüler.

Durup ışıkları seyrediyorken Kaptan Speedy aniden, «Benim bir fikrim var. Queenstown limanına gidin. Queenstown'dan Dublin'e ekspres trenleri işler ve Dublin'den Liverpool'a süratli gemiler işler. Siz bu şekilde Liverpool'a daha çabuk ulaşırsınız.»

SEYAHATİN SONU GÖRÜNÜYOR

Saat 1'de (gece yarısından sonra saat 1'de) Henrietta, Queenstown limanına girdi. Saat 1.30 da Dublin'e bir ekspres treni kalktı. Mr. Fogg ve grubu, Mr. Fix dahil, Dublin'den Liverpool'a şafakta hareket eden posta vapuruna yetişmek için Dublin'e vaktinde vardılar. Vapur Liverpool'a 21 aralık günü tahminen öğleyin vardı. Mr. Fogg'un o gece saat 8.45 de Londra'da olması gerekiyordu.

Passepartout mutluydu. Bol vakit vardı. Trenin Liverpool'dan Londraya gitmesi sadece altı saat alıyordu (sürüyordu). Efendisi bahsini kazanacaktı. Aouda da mutluydu.

Liverpool istasyonuna doğru rıhtım boyunca yürürlerken, Mr. Fix elini Mr. Fogg'un omuzuna koydu ve dedi:

«Siz Londra'lı Mr. Phileas Fogg'sunuz (değil mi)?»

«Benim, efendim,» diye cevap verdi Mr. Fogg tebessüm ederek. «Onu bildiğinizi zannediyordum. Benimle uzun bir yol seyahat ettiniz!»

«O halde sizi Kraliçe adına tutukluyorum. İşte tutuklanmanız için tutuklama müzekkeresi,» Mr. Fix, Mr. Fogg'un önünde bir kâğıt salladı.

«Beni tutuklamak mı? Ne için?» diye sordu Mr. Fogg.

Passepartout Mr. Fix'e hücum etti. Onu vurarak yere yıkacaktı ama bir polis ona engel oldu.

«Siz 29 eylülde bir Londra bankasından 55,000 pound çalmaktan tutuklanıyorsunuz,» dedi Mr. Fix.

Polisler Mr. Fogg'u hapishaneye götürdü. Aouda çok mutsuz ve endişeliydi. O Mr. Fogg'un bir hırsız olduğuna inanamıyordu. Bu nazik, kibar adam onu ölümden kurtarmıştı. O Passepartout'yu Kızılderililerden kurtarmıştı. O bir soyguncu olamazdı. Gözyaşları yanaklarından aşağıya aktı. Passepartout'ya, «Gidelim ve hapishanenin yakınında bekleyelim. Belki onu görebiliriz!» dedi.

Böylece onlar hapishanenin dışında beraber beklediler.

Hapishanenin içinde Mr. Fogg, saati önündeki bir masanın üstünde olduğu halde oturuyordu.

O Liverpool'a 21 aralıkta gelmişti. 8,45'e kadar Londra'ya gitmek ve bahsini kazanmak için çok vakti vardı. Ama şimdi 20,000 pound'u kaybedecekti çünkü hapisten çıkamıyordu. Niçin hapisteydi? Hiçbir kötülük (hata) etmemişti.

Hücrenin etrafına baktı (bakındı). Kapı kilitliydi. Pencerenin demir parmaklıkları vardı. Kaçamazdı. Kımıldamadan iki saat oturdu.

Öğleden sonra 2.33 de hücresinin dışında bir ses duydu. Kapı açıldı. Aouda, Passepartout ve Mr. Fix hepsi içeri hücum ettiler. Mr. Fix nefes nefeseydi.

«Üzgünüm, efendim,» dedi. «Hırsız (soyguncu) üç gün önce tutuklandı. (Tutuklanmış). Siz serbestsiniz. Ben bir hata işledim. Soyguncunun siz olduğunu sandım.»

Mr. Fogg serbestti ama şimdi vaktinde olacak mıydı? Ayağa kalktı ve Mr. Fix'e sert sert uzun bir süre baktı. Sonra bir kelimesiz (bir kelime söylemeksizin) elinden geldiği kadar sert, önce bir yumrukla sonra diğeriyle Mr. Fix'e vurdu. Mr. Fix yere düştü.

Hapishaneden dışarıya koştular. Bir araba çağırdılar ve mümkün olduğu kadar süratle istasyona sürdüler. Bir ekspres treni onları Londra'ya götürdü. Londra'da istasyon saati öğleden sonra 8.50'yi gösteriyordu. Phileas Fogg dünya etrafında dolaşmış, fakat beş dakika geç kalmıştı. Bahsini kaybetmişti.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 82

MASTARLAR VE İSİM–FİİLLER

Daha önceki derslerimizde kendilerinden sonra sadece **-ing** halinde bir isim-fiil alan fiilleri incelemiştik:

finish	bitirmek
He finished writing all the letters.	Bütün mektupları yazmayı bitirdi.
My father gave up smoking.	Babam (sigara) içmeyi bıraktı.

Kendilerinden sonra sadece böyle isim-fiil alan fiillerin yanı sıra sadece mastar alan fiiller vardır.

want	istemek
I want to come with you.	Seninle gelmek istiyorum.
wish	arzu etmek
She wishes to be happy.	Mutlu olmak (olmayı) arzu eder.
hope	ümit etmek
We hope to see you tomorrow.	Sizi yarın görmeyi umuyoruz.
decide	karar vermek
They decided to leave early.	Erkenden ayrılmaya karar verdiler.
ask	rica etmek, talep etmek
They asked me to open the window.	Pencereyi açmamı rica ettiler.
expect	beklemek, ummak
We expected them to come early.	Erken gelmelerini bekledik. (umduk).
invite	davet etmek

She invited me to have lunch with her.	Beni (kendisiyle) öğle yemeğ̆l yemeye davet etti.
would like, should like	arzu etmek
I would like to see this film.	Bu filmi görmeyi arzu ederim.
We should like to go there.	Oraya gitmeyi isteriz.

Bu fiillerin kendilerinden sonra **-ing** halinde bir isim fiil aldıkları görülmez. Son iki fiil, **should like** ve **would like**, eşit anlamlıdır. Ben ve biz özneleri için çoğu zaman **should** tercih edilir. Arzunun daha kuvvetli olması halinde **like** fiili yerine **love** fiili kullanılır.

Bunların dışında bazı fiiller kendilerinden sonra bazen isim-fiil bazen de mastar alırlar. Bu durumda anlamları aynı değildir. Şimdi bunları birer birer inceleyelim ve isim-fiil alınca ne anlama, mastar alınca ne anlama geldiklerini görelim:

like ... ing	sevmek, beğenmek
I like reading detective stories.	Detektif hikâyeleri okumayı severim.
like ... to	tercih etmek
I like to stay at home.	Evde kalmayı tercih ederim.

Bu iki cümleden isim-fiilli olanı her zamanki alışkanlığımızı gösterir, buna karşılık mastar ile olanı bir defaya özgü bir durumdur ve bir yere gidilmek üzere iken yapılmış bir tercihtir.

remember ... ing	hatırlamak
Do you remember falling into the river?	Nehre düşüşünü hatırlıyor musun?
I don't remember opening the window.	Pencereyi açışımı hatırlamıyorum.
remember ... to	unutmamak
Please remember to send my letter.	Lütfen mektubumu göndermeyi unutma.
Please remember to come early.	Lütfen erken gelmeyi unutma.
be afraid of ... ing	korkmak
I am afraid of making a noise.	Gürültü yapmaktan korkuyorum.
She is afraid of coming here.	Buraya gelmekten korkuyor.

afraid ... to	çekinmek
She is afraid to come here.	Buraya gelmekten çekinir. (rahatsız etmemek için)
We are afraid to play the piano.	Piyano çalmaktan çekiniriz. (rahatsız etmek istemeyiz.)

Bu iki cümle biçiminin anlamları açıktır. **Afraid of ... ing**'li cümleler söyleyen kişinin doğrudan doğruya korkuyor olduğunu belirtir. Halbuki **afraid ... to**'lu cümleler sözü söyleyen kişinin çok nazik olduğu için bir şeyi yapmaktan çekindiğini gösterir.

try ... to	gayret sarf etmek
She tried to open the drawer.	Çekmeceyi açmaya çalıştı.
Please try to come.	Lütfen gelmeye gayret edin.
Don't try to finish it.	Onu bitirmeye gayret etmeyin.
I tried to carry the boxes.	Kutuları taşımaya çalıştım.

try ... ing	denemek, tecrübe etmek
He tried drinking tea without sugar.	Şekersiz çay içmeyi denedi.
She tried washing her hands with the new soap.	Ellerini yeni sabunla yıkamayı denedi.
Try smoking these cigarettes.	Bu sigaraları içmeyi dene.

mean ... ing	demek, o anlama gelmek
Going to school means learning a lot of new things.	Okula gitmek birçok yeni şeyler öğrenmek demektir.
Playing football means getting tired.	Futbol oynamak yorulmak demektir.
Walking in the rain means catching cold.	Yağmurda dolaşmak soğuk almak demektir.

mean ... to	niyetinde olmak, -mek istemek
I didn't mean to make you angry.	Sizi kızdırmak niyetinde değildim. (sizi kızdırmak istemedim).
Do you mean to marry her?	Onunla evlenmek niyetinde misin?
I didn't mean to kill the bird.	Kuşu öldürmek niyetinde değildim.
She meant to tell her husband.	Onu kocasına söylemek niyetindeydi.
What do they mean to do now?	Şimdi ne yapmak niyetindeler?

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - She is looking .... her cat in the kitchen. 2 - He turned round and came face .... face with his friend. 3 - We arrived .... the station .... good time and took the seven-forty train. 4 - Children always get our carpets dirty; it can't .... helped. 5 - Mr. Fogg took command .... the ship and sailed towards Liverpool. 6 - The detective arrested the thief .... the name of law. 7 - She says .... her questions are more difficult than the others. 8 - What are they looking for in our garden? Are they looking .... their dog? 9 - We decided .... change the colour of the walls. 10 - You will be healthier if you give .... smoking.

II

Aşağıdaki cümlelerde **say** yerine **tell me** kullanınız.

1 - He says that he saw only five children in the garden. 2 - She says that her uncle is an engineer. 3 - They say that they had a house in Ankara. 4 - She said that she would go to the cinema. 5 - They said that they were waiting for their teacher.

III

Translate into Turkish.

1 - I am looking for my pencil. 2 - There are a lot of cargo ships in Istanbul harbour. 3 - If you turn round, you'll see the new church. 4 - Please keep the fire going; it is snowing outside. 5 - There will be traffic accidents every day; it can't be helped. 6 - The captain took command of the ship again. 7 - She looked hard at them and walked without saying anything. 8 - I like walking along the river. 9 - I like to read a history book. 10 - She forgot giving him the letter. 11 - She is afraid of going there alone. 12 - He tried to repair the car but it was impossible. 13 - I tried smoking that cigarette but I didn't like it. 14 - I should like to stay here. 15 - We hope to finish the work in four hours.

IV

Translate into English.

1 - Çocuğun yanakları kırmızıdır. 2 - Pencerenin arkasında demir çubuklar vardır.

3 Kayıkçı yük gemisine doğru kürek çekiyor. 4 - Her şeyi odaya koydular ve kapıyı kilitlediler. 5 - İngilizce çalışmayı severim. 6 - Bütün kâğıtları imzalamamı istediler. 7 Askerler onun kumandası altında savaşmak istemediler. 8 - Bütün kurşunkalemleri kullanıp bitirdiler. Şimdi büroda hiç kalemimiz yok. 9 - Onları kanun nnmına tutukladım. 10 - Sizi incitmekten korkuyorum.

78. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - of 2 - in 3 - not 4 - that 5 - that 6 - it 7 - on 8 - at 9 - it 10 - was

II

1 - He says that the train is ten minutes late. 2 - He says that the teacher doesn't come on Friday. 3 - He says that Ahmet will be here again. 4 - He says that she is a beautiful girl. 5 - He says that the horse can't go faster.

III

1 - He said that the boy was reading his book. 2 - He said that the old man was a German tourist. 3 - He said that they would learn English. 4 - He said that the girls had come late. 5 - He said that Selim's mother came often.

IV

1 - Onun bir hile olduğunu anladım. 2 - Bütün çocukların bizimle gelmeye istekli olduğunu söyler. 3 – Bana babasının bir taksi şoförü olduğunu söyledi. 4 - Masayı derhal temizlememi emretti. 5 - Okulumuza dün gelen senin babandı. 6 - Senin otomobilin benimkinden daha rahattır. 7 - Perişandım, çünkü her şeyi kaybetmiştim. 8 - Teklifini kabul etmek zordur. 9 - O adamla evlenmek istemediğini söyledi. 10 - O adamla evlenmek istemediğini söyler.

V

1 - There are a lot of plains in the south of Turkey. 2 - He says that our teacher won't come tomorrow. 3 - He ordered me to write my name on the book. 4 - They blamed the teacher because her students didn't learn anything about English. 5 - He said that all the tourists were French. 6 - The lakes were frozen, so we walked on them. 7 - He says that women live longer than men.

8 - He said that it would be cold. 9 - It isn't easy to write a business letter. 10 - He said that Peter was a rich man.

see you later	*sonra görüşürüz, şimdilik hoşça kal*

I'll see you later. Good-bye now.
Sonra görüşürüz. Şimdilik Allahaısmarladık.

I'll see you later. I'm in a hurry.
Sonra görüşürüz. Acelem var.

I must go now. See you later.
Şimdi gitmem lazım. Sonra görüşürüz.

to break down	*bozulmak*

The bus broke down at Pendik.
Otobus Pendik'te bozuldu.

Your car will break down if you don't put water.
Su koymazsanız otomobiliniz bozulur.

The electric pump broke down and we had to carry water.
Elektrikli pompa bozuldu ve su taşımak zorunda kaldık.

by the side of	*yanında, yanıbaşında, yakınında*

The house is by the side of the river.
Ev nehrin yanı başındadır.

She walked by the side of her mother.
Annesinin yanında yürüdü.

They live by the side of the lake.
Gölün yanı başında oturuyorlar.

to believe in	*inanmak, itikat etmek*

Do you believe in fairy tales?
Peri masallarına inanır mısınız?

Of course, they believe in God.
Kuşkusuz Allaha inanırlar.

Some people believe in ghosts.
Bazı kimseler hayaletlere inanırlar.

I believe in your ability, but you can't learn English in two months.
Yeteneğine inanırım, fakat iki ayda İngilizce öğrenemezsin.

to go bad	*bozulmak, çürümek*

In warm weather milk goes bad quickly.
Sıcak havada süt çabuk bozulur.

Food in a refrigerator does not go bad.
Soğutucuda yiyecek bozulmaz.

This meat has gone bad. We can't eat it.
Bu et bozulmuş. Onu yiyemeyiz.

to find out	*bulmak, keşfetmek, öğrenmek*

I will find out the truth soon.
Gerçeği yakında öğreneceğim.

She couldn't find out his name.
Onun ismini bulamadı.

The man will find out the time of the next lesson.
Adam gelecek dersin vaktini öğrenecek.

He will leave her when he finds out that she is older than his mother.
Onun annesinden büyük olduğunu öğrenince onu bırakacak.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 83

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

bit [bit]	biraz	**mutter** [matı]	mırıldanmak
cab [keb]	araba	**noble** [noubıl]	asil
careless [keılis]	dikkatsiz	**overhead** [ouvıhed]	baş üzerinde
companion [kımpeniın]	yoldaş, arkadaş	**provide** [prıvayd]	tedarik etmek, vermek
fault [fo:lt]	kusur, kabahat		
relation [rileyşın]	akraba	**ruin** [ru:in]	mahvolmak, harap olmak
ring [ring]	(zil) çalmak		

rubbish [rabiş]	boş şey, çerçöp	**seize** [si:z]	yakalamak, kavramak

AÇIKLAMALAR

provide for

«Bir kimsenin geçimini sağlamak, bakmak» anlamında bir deyimdir.

The government provides for the poor.	Hükümet fakirlerin geçimini sağlar. (Onlara bakar).
Have you any relations in Istanbul to provide for you?	İstanbul'da geçimini sağlayacak hiç akrabaların var mı?
Poor man! He has nobody to provide for him.	Zavallı adam! Geçimini sağlayacak kimsesi yok.

have somebody for something

«Bir şeyi veya kimseyi kendisine edinmek, öyle olarak almak» anlamında bir deyimdir.

Mr. Fogg had Aouda for a wife.	Mr. Fogg Aouda'yı eş edindi. (Eş olarak aldı).
She had a dog for a companion.	Arkadaş olarak bir köpek edindi.
Will you have her for you wife?	Onu kendine eş olarak alacak mısın?

ring for

«Zile basarak birisini çağırmak» anlamında bir deyimdir.

The director has been ringing for you for half an hour.	Müdür yarım saattir zile basarak seni çağırıyor.
Did you ring for me, sir?	(Zile basarak) beni mi çağırdınız efendim?
Please ring for the servant and tell him to bring in the tea.	Lütfen zile basıp uşağı çağırın ve çayı (içeri) getirmesini söyleyin.

Rev.

İngilizcede, genellikle rahipler için kullanılan ve «sayın, muhterem» anlamına gelen bir terimdir.

put forward

«İleri almak, ileri sürmek» anlamında bir deyimdir.

His watch was ten minutes slow, so he put it forward.	Saati on dakika geriydi, bu yüzden onu ileri aldı.
They have put a new plan forward.	Onlar yeni bir plan ileri sürmüş bulunuyorlar.
He put himself forward for the job in the hospital.	Hastanedeki iş için kendisini ileri sürdü.

send for

«Bir kimseye haber gönderip çağırtmak» anlamında bir deyimdir.

He is very ill. You must send for the doctor.	O çok hastadır. Doktor çağırtmalısınız.
Did you send for the taxi? It is getting late.	Taksi çağırttın mı? Geç oluyor.
The doctor said that the man might die any minute, so they sent for his son.	Doktor adamın her dakika (an) ölebileceğini söyledi, bu yüzden oğluna haber gönderip çağırttılar.

AROUND THE WORLD IN EIGHTY DAYS

Sadly they drove to Mr. Fogg's London house. It was just as they had left it.

Mr. Fogg took out his notebook and added one line. Then he looked at it sadly.

Dec. 21 Sat.	**Liverpool**	**up to time**
	London	**5 minutes late**

Next morning Mr. Fogg sent for Passepartout. «I will be busy today,» he said. «Please look after Aouda. I will see her this evening.»

«Oh, master!» sobbed Passepartout. «It is all my fault. I knew Mr. Fix was a detective and wanted to arrest you. I should have told you, and then you would not have helped him at Hong Kong, and again at New York. I knew you were not a robber. I thought you had nothing to fear. Now, master, you are ruined, and it is all my fault!»

«I blame no one, Passepartout,» said Mr. Fogg, in his usual calm way, but a little sadly. «Now please go and look after Aouda.»

THE END OF THE STORY

That evening Mr. Fogg and Aouda sat by the fire. At first they sat without speaking.

«I was a rich man,» said Mr. Fogg at last. «I brought you to England because I thought I could provide for you and make you happy. Now, I have lost all my money. Please forgive me.»

«Oh, Mr. Fogg,» said Aouda. «I know you have lost your money, but your friends will be glad to see you home again.»

«I have no friends», said Mr. Fogg, «and no relations. I am quite alone in the world.»

«Alone, Mr. Fogg! That is sad! Perhaps that is where I can help you.»

«Help me?» asked Mr. Fogg. «How can you help me?»

«Would you like to have a faithful friend and a loving companion? Will you have me for your wife?»

Mr. Fogg stood up. He could hardly believe what he heard. Aouda was willing to marry a man who had lost all his money! How noble she was, and how much he loved her!

He came towards her and said softly, «I love you more than anything in the world. I think I have loved you for a long time. Will you marry me tomorrow, Monday?»

«Yes, tomorrow,» said Aouda happily.

Mr. Fogg rang for Passepartout. When Passepartout saw them standing hand in hand, he understood and was very happy.

«Passepartout, please go to the Rev. Sam Wilson and arrange for our wedding tomorrow, Monday,» said Mr. Fogg.

«Yes, master, I am very happy to hear that.»

Passepartout hurried off very happily.

Forty minutes later he rushed into Mr. Fogg's room, breathless and hatless. He seized his master by the arm and pushed him out of the house and into a cab. He shouted to the driver to drive as fast as he could to the club.

As they went quickly Passepartout cried, «Master, you have won your bet! Today is Saturday, not Sunday! We have made a mistake of one day.
We went round the world in seventy-nine days. We sat at home all today, and now it is nearly 8.45 p.m. You are just in time if you hurry. This is Saturday, 21st December, and you are in time to win your bet. Here is the club.»

In the club Mr. Fogg's friends were playing cards, as usual.

«This is the evening Mr. Fogg is due to arrive from his journey round the world,» said Mr. Ralph.

«He won't come,» said Mr. Stuart. «It was an impossible journey!»

«No, I am sure he won't come,» said Mr. Flannigan. «I went to the station this afternoon to meet the train from Liverpool. He was not on it, so he can't come here tonight.»

«Wait a bit, wait a bit,» said Mr. Ralph. «It is only 8.40 p.m. He has five minutes yet.»

The three gentlemen were too excited to play. They sat and watched the clock. No one spoke. At three seconds before 8.45 p.m. the door opened and a calm voice said: «Gentlemen, here I am.»

And Mr. Fogg came into the room. He had won his bet by three seconds!

When Mr. Fogg got home that evening he told Aouda about the mistake. «Now I have not lost my money after all,» he said. «Do you still agree to marry me?»

«Dear Mr. Fogg, I loved you all the time. I loved you when you were in difficulties, and when you got out of them. I loved you when you thought you had lost all your money. I still love you.»

«Then we will arrange for our marriage on Monday,» said Mr. Fogg. «I have gone round the world in eighty days - in seventy-nine days really. I have won my bet. Best of all I have won the love of a charming woman whom I shall be proud to call my wife. I am a very happy man.»

WHY DID MR. FOGG MAKE A MISTAKE OF A DAY?

He was not a careless man. He wrote something in his diary every day, and there were eighty days in the diary.

He knew that the ship's clock was put forward an hour every four or five days. When the sun was overhead, the ship's clock pointed to 12 noon. Nearly all the passengers put forward their watches to be the same as the ship's clock. But Mr. Fogg did not. Neither did Passepartout. Mr. Fogg was an Englishman, and he kept English time. At Suez when the ship's clock pointed to 12 noon, Mr. Fogg's watch pointed to 10 a.m. At Bombay, at noon, his watch pointed to 7 a.m. But Mr. Fogg did not care. He would not change his watch.

One day, when they were sailing across the Pacific Ocean, the Captain said: «Today we will sail across the International Date Line. Today is Friday, 23rd November. Tomorrow will be the same, Friday, 23rd November.» That was too much for Mr. Fogg. He muttered, «Rubbish! There cannot be two Fridays in a week!»

But Mr. Fogg was not right. When he went all the way round the world, he gained twenty-four hours - a whole day.

THE END

SEKSEN GÜNDE DEVRİALEM

Üzüntülü bir şekilde Mr. Fogg'un Londra'daki evine sürdüler. O tam bıraktıkları gibiydi.

Mr. Fogg defterini çıkardı ve bir satır ekledi. Sonra ona üzüntülü bir şekilde baktı.

Aralık 21 cumartesi	Liverpool	vaktinde
	Londra	5 dakika geç

Ertesi sabah Mr. Fogg, Passepartout'yu çağırdı. «Bugün meşgul olacağım.» dedi. «Lütfen Aouda'ya bak. Onu bu akşam göreceğim.»

«Oh, efendim!» diye içini çekti Passepartout. «O hep benim kabahatim. Ben Mr. Fix'in bir dedektif olduğunu ve sizi tutuklamak istediğini biliyordum. Size söylemeliydim ve o zaman siz ona Hong Kong'da ve tekrar New York'ta yardım etmeyecektiniz. Ben sizin bir soyguncu olmadığınızı biliyordum. Sizin korkacak

hiçbir şeyinlz olmadığını zannediyordum. Şimdi, efendim, siz mahvoldunuz, ve hepsi benim kabahatim!»

«Hiç kimseyi suçlu bulmuyorum, Passepartout.» dedi Mr. Fogg, her zamanki sakin tarzıyla, fakat biraz üzüntülü olarak. «Şimdi lütfen git ve Aouda'ya bak.»

HİKÂYENİN SONU

O akşam Mr. Fogg ve Aouda ocağın yanında oturdular. Önce konuşmadan oturdular.

«Ben zengin bir adamdım,» dedi Mr. Fogg en nihayet. «Sizi İngiltere' ye getirdim çünkü sizin geçiminizi sağlayabilir ve sizi mutlu yapabilirdim, diye düşündüm. Şimdi bütün paramı kaybetmiş durumdayım. Lütfen beni affedin.»

«Oh, Mr. Fogg,» dedi Aouda. «Paranızı kaybetmiş olduğunuzu biliyorum, fakat dostlarınız sizi evinizde görmekle memnun olacaklar.»

«Benim hiç arkadaşım yoktur,» dedi Mr. Fogg, «ve hiç akrabam. Dünyada tamamen yalnızım.»

«Yalnız (mı), Mr. Fogg! Bu çok hazindir! Belki bu benim size yardım edebileceğim yerdir (hususturl).»

«Bana yardım etmek (mi)?» diye sordu Mr. Fogg. «Bana nasıl yardım edebilirsiniz?»

«Sadık bir arkadaşa seven bir yoldaşa sahip olmak ister miydiniz? Beni karınız olarak alır mısınız?»

Mr. Fogg ayağa kalktı. Duyduğuna inanamadı. Aouda bütün parasını kaybetmiş bir adamla evlenmeye istekliydi! O ne kadar asildi, ve onu ne kadar çok seviyordu.

Ona doğru geldi ve yumuşak bir şekilde, «Sizi dünyada her şeyden daha çok seviyorum. Galiba sizi uzun zamandır sevdim. Benimle yarın, Pazartesi günü, evlenir misiniz?» dedi.

«Evet, yarın» dedi Aouda mutlu bir şekilde.

Mr. Fogg Passepartout için zili çaldı. Passepartout onları el ele dururken görünce anladı ve çok mutlu oldu.

«Passepartout, lütfen Muhterem Sam Wilson'a git ve yarın Pazartesi (günkü) evlenmemiz için tertibat al» dedi Mr. Fogg.

«Evet, efendim, bunu işitmekten çok mutluyum.»

Passepartout çok mutlu olarak acele ayrıldı.

Kırk dakika sonra, nefes nefese ve şapkasız olarak Mr. Fogg'un odasına daldı. Efendisini kolundan yakaladı ve onu evden dışarıya, ve bir arabanın içine itti. Arabacıya mümkün olduğu kadar süratle kulübe sürmesini bağırdı.

Süratle giderlerken Passepartout bağırdı. «Efendim siz bahsinizi kazandınız. Bugün cumartesidir pazar değil! Bir günlük bir yanlışlık yaptık. Biz dünyanın etrafını yetmiş dokuz günde dolaştık. Bütün bugün evde oturduk, ve şimdi neredeyse 8.45 tir. Acele ederseniz ancak vaktinde olursunuz. Bugün cumartesidir, 21 aralık, ve siz bahsinizi kazanmak için vaktindesiniz. İşte kulüp.»

Kulüpte Mr. Fogg'un arkadaşları her zamanki gibi kâğıt oynuyorlardı.

«Mr. Fogg'un dünya etrafındaki seyahatinden dönmesi gereken akşam budur.» dedi Mr. Ralph.

«O gelmeyecek,» dedi Mr. Stuart. «O imkânsız bir seyahatti!»
«Hayır, eminim o gelmeyecek,» dedi Mr. Flannigan. «Ben bu akşam Liverpol'dan gelen treni karşılamak için istasyona gittim. O onda değildi, bu yüzden bu gece buraya gelemez.»

«Bir parça bekleyin, bir parça bekleyin,» dedi Mr. Ralph. «Saat henüz 8.40 dır. Henüz beş dakikası var.»

Üç bey oynayamayacak kadar heyecanlıydılar. Oturdular ve saati seyrettiler. Hiç kimse konuşmuyordu. 8.45'ten üç saniye önce kapı açıldı ve sakin bir ses, «Beyler, işte buradayım.» dedi.

Ve Mr. Fogg odaya girdi. Üç saniye ile bahsini kazanmıştı.

Mr. Fogg o akşam eve geldiği zaman Aouda'ya yanlışlığı anlattı. «Şimdi, netice itibarıyla, paramı kaybetmemiş bulunuyorum,» dedi. «Hâlâ benimle evlenmeye razı mısın?»

«Sevgili Mr. Fogg, ben sizi hep sevdim. Ben sizi zorluk içindeyken, onlardan kurtulduğumuz zaman sevdim. Bütün paranızı kaybettiğinizi sandığınız zaman sizi seviyordum. Sizi hâlâ seviyorum.»

«O halde pazartesi günkü evlenmemiz için hazırlık yapacağız,» dedi Mr. Fogg. «Dünyanın etrafında seksen günde gittim (dolaştım) - aslında yetmiş dokuz günde. Bahsimi kazandım. Hepsinden iyisi eşim demekle iftihar edeceğim güzel bir kadının sevgisini kazanmış durumdayım. Ben çok mutlu bir adamım.»

MR. FOGG NİÇİN BİR GÜNLÜK BİR YANLIŞLIK YAPTI?

O dikkatsiz bir adam değildi. Hatıra defterine her gün bir şey yazdı ve hatıra defterinde seksen gün vardı.

Her dört veya beş günde geminin saatinin bir saat ileriye alındığını biliyordu. Güneş tam baş üstünde (tepede) iken geminin saati öğle 12' yi gösteriyordu. Hemen hemen bütün yolcular, geminin saatiyle aynı olsun diye saatlerini ileri aldılar. Ama Mr. Fogg yapmadı. Ne de Passepartout. Mr. Fogg bir İngilizdi, ve o İngiliz vaktini muhafaza ediyordu. Süveyş'te geminin saati öğle 12' yi gösterirken Mr. Fogg'un saati sabahın 10' unu gösteriyordu. Bombay'da, öğleyin, onun saati sabahın 7' sini gösteriyordu. Fakat Mr. Fogg aldırmadı (aldırmıyordu). O saatini değiştirmeyecekti.

Bir gün, Pasifik Okyanusundan geçerlerken, kaptan dedi: «Bugün uluslararası tarih hattından geçeceğiz. Bugün 23 kasım cumadır. Yarın (da) aynı, 23 kasım cuma olacak.» Bu Mr. Fogg için gereğinden fazlaydı. O mırıldandı. «Saçma! Bir haftada iki (tane) cuma olamaz!»

Fakat Mr. Fogg doğru (haklı) değildi. Dünyanın etrafında baştan başa gittiği zaman 24 saat-bir bütün gün (tam bir gün) kazandı.

SON

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 84

ZAMAN BİLDİREN ZARF CÜMLECİKLERİ

1. kursumuzun 57. dersinde, **when** sözcüğünün sadece bir işin ne zaman yapıldığını anlamak konusunda soru sormak için değil, aynı zamanda bir fiilin ne zaman yapıldığını belirten bir cümlecik başında kullanıldığını da görmüştük:

when I saw...	gördüğüm zaman...
You were drinking coffee when I saw you.	Seni gördüğüm zaman kahve içiyordun.
Zeynep was running to the class-room when the lesson began.	Ders başladığı zaman Zeynep sınıfa koşuyordu.
We were smoking when you came in.	Siz girdiğiniz zaman sigara içiyorduk.
They were playing football when I saw them.	Onları gördüğüm zaman futbol oynuyorlardı.

Bu cümlelerde **when** ile başlayan cümlecikler esas cümlenin fiilinin ne zaman yapılmış veya yapılmakta olduğunu söylüyorlar.

Kahve içiyordum.

seni gördüğüm zaman...

"seni gördüğüm zaman" cümleciği "kahve içmek" fiilinin ne zaman yapılmakta olduğunu bildiriyor.

Zeynep was running to the class-room,

when the lesson began...

«ders başladığı zaman» cümleciği Zeynep'in o anda ne yapmakta olduğunu, yani koşma işinin ne zaman yapılmakta olduğunu bildiriyor.

Bir cümlenin fiilinin ne zaman yapıldığını söyleyen cümleciklere «zaman bildiren zarf cümlecikleri» veya kısaca «zaman zarf cümlecikleri» denir. Bu cümlelerin ilkini, yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi, birinci kursun 57. dersinde gördük. Zaman bildiren bir diğer zarf cümleciğini aynı kursun 86. dersinde **until** sözcüğünü verdiğimiz zaman görmüştük.

She walked until she came to the village.	Köye gelinceye kadar yürüdü.

Until sözcüğünün o derste zaman zarf cümleciği olarak anlatılması çok erken olduğundan, o derste sadece bir örnek vermekle yetinmiştik. Şimdi **until** sözcüğünün bu anlamda kullanılışını daha etraflı görelim:

I waited until the bus arrived.	Otobüs gelinceye kadar bekledim.
They studied until they were tired.	Yorgun oluncaya kadar (yoruluncaya kadar) çalıştılar.
The policeman ran until he caught the thief.	Polis, hırsızı yakalayıncaya kadar koştu.
She wrote until she finished all the letters.	Bütün mektupları bitirinceye kadar yazdı.

Açıkça görüldüğü gibi, bu cümlelerde de **until** ile başlayan cümlecik esas fiilin yapılmasının ne zamana kadar devam ettiğini, yani fiilin zamanını bildiriyor. Bu bakımdan **until** ile başlıyan cümlecikler de birer «zaman zarfı cümleciği» dir.

Birinci kursumuzda bu şekilde, zaman bildiren zarf cümleciklerinin diğer ikisini 87. dersimizde **after** ve **before** sözcüklerini incelerken görmüştük.

He reads the newspaper after he drinks his coffee.	Kahvesini içtikten sonra gazeteyi okur.

Bu cümlede de gazete okuma işinin hangi işten sonra, yani ne zaman yapıldığı anlatılıyor. Bu bakımdan "kahvesini içtikten sonra" cümleciği bir zaman zarfı cümleciğidir.

He went to the cinema after he bought a packet of cigarettes.	Bir paket sigara aldıktan sonra sinemaya gitti.

She thanks me after I give her a book.	Ona bir kitap verdikten sonra bana teşek kür eder.
I will tell him after he comes.	O geldikten sonra ona söyleyeceğim.

Zaman zarfı cümlelerinin diğer şekillerini ve başka örnekler görmeden, çok önemli bir noktaya dikkat edilmesini isteyeceğiz. Cümlelerin fiillerinin zamanları ne olursa olsun zaman bildiren cümleciklerin fiilleri gelecek zaman olamaz. Yani şöyle cümleler İngilizcede mümkün değildir.

I shall give you a book when you will come.	Siz geleceğiniz zaman size bir kitap vereceğim.

Bu cümlenin doğrusu **when**'li cümlecikteki **will** sözcüğü çıkarılarak yapılır.

I will give you a book when you come.	Geldiğiniz zaman size bir kitap vereceğim.
We will go to another room when you come to us.	Bize geldiğiniz zaman biz diğer bir odaya gideceğiz.
We can find a way when you stay with us.	Bizimle kaldığınız zaman bir yol (çare) bulabiliriz.
Please turn the lights off when you go.	Lütfen gittiğiniz zaman ışıkları söndürünüz.
I will tell you a story after he goes.	O gittikten sonra size bir hikâye anlatacağım.
We will wait until she comes.	O gelinceye kadar bekleyeceğiz.
They will work in the garden until it gets dark.	Hava kararıncaya kadar bahçede çalışacaklar.

Birinci kursun 87. dersinde **before** sözcüğünü de bu anlamda kullanmıştık.

She will finish her homework before she goes to the cinema.	Sinemaya gitmeden önce ev ödevini bitirecek.

Bu cümlede de (ev ödevini bitirme) işinin hangi işten önce olacağı, yani zamanı belirtiliyor. Bu bakımdan (sinemaya gitmeden önce) cümleciği bir zaman zarfı cümleciğidir.

You must finish these letters before you go to bed.	Yatmadan önce bu mektupları bitirmelisin.
You must write the address on the envelope before you send the letter.	Mektubu göndermeden önce zarfın üstüne adresi yazmalısın.
She always cleans the chair before she sits on it.	(Üstüne) oturmadan önce daima sandalyeyi temizler.
My father sometimes reads a book before he goes to bed.	Yatmadan önce babam bazen bir kitap okur.
You must wash the glass before you drink water.	Su içmeden önce bardağı yıkamalısın.

Birinci kursumuzda, böyle zaman bildiren zarf cümleciklerinin sonuncusunu 101. derste **as** sözcüğünü incelerken görmüştük.

as I came...	ben gelirken...
as he was eating...	yiyorken...
as they were swimming...	(onlar) yüzüyorlarken...
As I came here, I saw a big crowd.	Buraya gelirken büyük bir kalabalık gördüm.
As they were swimming, a man took their clothes.	Onlar yüzüyorlarken bir adam onların elbiselerini aldı.

Bu cümlelerde de (buraya gelirken) cümleciği büyük bir kalabalığı ne zaman görmüş olduğumu belirttiği için zaman bildiren bir zarf cümleciğidir.

Bu dersimizde, bir esas cümlenin zamanını bildiren diğer zarf cümleciklerinin en önemli olanlarını göreceğiz.

as soon as

Bir cümleciğin başında bulunan **as soon as** sözcük grubu o iş olur olmaz bir başka işin yapıldığını bildirir.

She opened the windows as soon as she came in.	İçeri girer girmez pencereleri açtı.
He ran away as soon as he saw the policeman.	Polisi görür görmez kaçtı.
They went to bed as soon as they finished their work.	İşlerini bitirir bitirmez yattılar.

I will give him the book as soon as I see him.	Onu görür görmez kitabı ona vereceğim.

Bu cümlelerde de, **as soon as** ile başlayan cümlecikler (pencereyi açmak), (kaçmak), (yatmak), (kitabı vermek) işlerinin ne zaman yapıldığını belirttikleri için birer zaman zarf cümleciğidir.

whenever

When ve **ever** sözcüklerinin birleşerek meydana getirdikleri bu sözcük de cümleciklerin başında bulunur ve esas cümledeki fiilin (her defasında) böyle yapıldığını belirtir.

He greets me whenever he sees me.	Beni her görüşünde (her ne zaman görse) beni selamlar.
He brings me a book whenever he comes here.	Buraya her gelişinde (her ne zaman gelse) bana bir kitap getirir.
Whenever I come here, I see you.	Buraya her gelişimde seni görüyorum.
We get tired whenever we play football.	Her futbol oynadığımızda yoruluyoruz.
They come here whenever we call them.	Onları her çağırdığımızda buraya gelirler.

Bu cümlelerde de, **whenever** ile başlayan cümlecikte belirtilen şeyin her oluşunda esas fiilin ne zaman olacağı, yani zamanı belirtildiğinden, bu cümlecikler birer zaman zarfı cümleciğidir.

since

Bu kursumuzda göreceğimiz zaman zarfı cümleciklerinin sonuncusu başlarında **since** bulunan cümleciklerdir. Yalnız, **since** ile yapılan zarfcümleciklerinde dikkat edilecek nokta, esas cümlenin fiili ile başında **since** bulunan cümleciğin zamanıdır. Esas cümlenin fiili daima (bitmiş şimdiki zaman) dır. Buna karşılık **since**'li cümlecikse daima geçmiş zamanda bulunur.

I haven't seen him since I came here.	Buraya geldiğimden beri onu görmedim.

We have lived here since we came to Istanbul.	İstanbul'a geldiğimizden beri burada otur duk.
I haven't received a letter from her since she left home.	Evi terk ettiğinden beri ondan bir mektup almadım.
It hasn't rained since he started working in the fields.	Tarlalarda çalışmaya başladığından beri yağmur yağmadı.
I haven't read a book since I left school.	Okulu bıraktığımdan beri bir kitap okumadım.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - She was washing the plates .... I opened the kitchen door. 2 - She is a rich woman, and she provides .... two poor families. 3 - Will you have Margaret .... your wife? 4 - The man was wounded, so we sent .... a doctor at once. 5 - She didn't break the glass .... purpose; she is a careless girl. 6 - .... was your fault to carry the packets in one hand. 7 - The bell is ringing; open .... front door, please. 8 - The poor man seized the money and put it .... his pocket. 9 - I can't provide .... all of you; I am not a rich man. 10 - The director rang .... the secretary, and she went to his room.

II

Numaralı olarak verdiğimiz bağlaçların her birini, aynı numarayı taşıyan cümlenin uygun yerine koyunuz.

(Bağlaçlar: **1 - when 2 - until 3 - after 4 - before 5 - as 6 - as soon as 7 - whenever 8 - since**)

1 - She was drinking a cup of coffee. I saw her. 2 - They worked. It got dark. 3 - The children left the garden. Their teacher came. 4 - Our friends came. We were ready. 5 - I was walking down the street. I met your girl friend. 6 - The boy came in. He saw the dog. 7 - You can visit me. You are free. 8 - I haven't seen them. They went to their new apartment.

III

Translate into Turkish.

1 - Why are you so careless? Your exercises are full of mistakes. 2 - She muttered something but I couldn't hear what she said. 3 - They were moving to a new house when I was in Izmir. 4 - I haven't received any letters since he went to London. 5 - He waited in the classroom until his mother came to take him. 6 - They changed their mind after they saw our condition. 7 - You must bring the papers before I go out. 8 - As I was sleeping under the tree, I had a dream. 9 - The students stood up as soon as the teacher opened the door. 10 - Whenever I go to the park, I see the children play football.

IV

Translate into English.

1 - Zil uzun zamandır çalmakta. 2 - Dikkatsiz öğrenciler çok hatalar yaparlar. 3 - Evi terk ettiğim zaman yağmur yağıyordu fakat şimdi güneşlidir. 4 - Yavaşça (sessizce) mırıldanırsan seni anlayamam. 5 - Saat 5'e kadar burada bekleyeceğim. 6 - Ailemin geçimini sağlayamıyorum, lütfen bana yardım eder misiniz? 7 - Zil çalar çalmaz bütün öğrenciler sınıftan dışarı koştular. 8 - Denizi görünceye kadar yürüdüm. 9 - Saat üçten beri bahçede oynuyorlar. 10 - Karar vermeden önce mesele hakkında düşünmelisin.

82. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - for 2 - to 3 - at, in 4 - be 5 - of 6 - in 7 - that 8 - for 9 - to 10 - up

II

1 - He tells me that he saw only five children in the garden. 2 - She tells me that her uncle is an engineer. 3 - They tell me that they had a house in Ankara. 4 - She told me that she would go to the cinema. 5 - They told me that they were waiting for their teacher.

III

1 - Kalemimi arıyorum. 2 - İstanbul limanında birçok yük gemileri var. 3 - Dönerseniz yeni kiliseyi göreceksiniz. 4 - Lütfen ateşi devam ettirin; dışarıda kar

yağıyor. 5 - Her gün trafik kazaları olacak; çaresi yok. 6 - Kaptan tekrar geminin kumandasını aldı. 7 - Onlara sert sert baktı ve hiç bir şey söylemeden yürüdü. 8 - Nehir boyunca yürümeyi severim. 9 - Bir tarih kitabı okumayı tercih ederim. 10 - Ona mektubu vermeyi unuttu. 11 - Oraya yalnız gitmekten korkar. 12 - Otomobili tamir etmeyi denedi fakat olanaksızdı. 13 - O sigarayı içmeyi denedim fakat onu sevmedim. 14 - Burada kalmak isterim. 15 - İşi dört saatte bitirmeyi ümit ediyoruz.

IV

1 - The boy's cheeks are red. 2 - There are iron bars behind the window. 3 - The boatman is rowing towards the cargo ship. 4 - They put everything in the room and locked the door. 5 - I like studying English. 6 - They wanted me to sign all the papers. 7 - The soldiers didn't want to fight under his command. 8 - They used up all the pencils; we have no pencils in the office now. 9 - arrested them in the name of law. 10 - I am afraid to hurt you.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 85

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

awake [ıweyk]	uyanık	**Middle East** [midıl i:st]	Ortadoğu
fairly [feıli]	bir hayli, oldukça	**noisy** [noyzi]	gürültücü
flat [flet]	düz, yassı	**position** [pızişın]	durum

AÇIKLAMALAR

fairly

Herkes tarafından «hoş, istenilen» bir şey anlatan sıfatlarla beraber kullanılan ve «bir hayli, oldukça» anlamına gelen bir pekiştirme zarfıdır.

Today is fairly nice.	Bugün hava oldukça hoştur.
They are fairly happy.	Oldukça mutludurlar.
He works fairly well.	O oldukça iyi çalışır.

Bu örneklerde **nice**, **happy**, **well** sözcüklerinin hepsi de herkes tarafından arzu edilen şeyleri gösteren sözcüklerdir. **Fairly** sözcüğü ile hoşa gitmeyen bir sıfat kullanılmaz, bunun yerine **rather** kullanılır.

He is fairly unhappy.	O oldukça mutsuzdur.

demek yanlıştır; bunu,

He is rather unhappy.	O oldukça mutsuzdur.

şeklinde söylemek gerekir.

keep somebody awake

«Bir kimseyi uyutmamak, uykusuna engel olmak» anlamında bir deyimdir.

The noise of the traffic kept me awake all night.	Trafik gürültüsü beni bütün gece uyutmadı.
The officers kept all the soldiers awake.	Subaylar bütün askeri uyanık tuttu.
The singing of the birds will keep her awake.	Kuş sesleri onu uyutmayacak.
What kept them awake all the week?	Bütün hafta onları ne uyutmadı?

there was a time when

Türkçeye «bir zamanlar» şeklinde tercüme edilebilecek olan bir birleşimdir.

There was a time when I had no money.	Hiç parasız olduğum bir zaman oldu. (Bir zamanlar hiç param yoktu).

There was a time when people thought that the world was flat.	İnsanların dünyayı düz sandığı bir zaman vardı.
There was a time when she was very beautiful.	Onun çok güzel olduğu bir zaman vardı.

for weeks (days, years...) together

««Haftalarca (günlerce, yıllarca...) mütemadiyen» anlamında bir zaman ekidir.

He hasn't come to school for weeks together.	Haftalarca (daimi olarak) hiç okula gelmedi.
It hasn't rained for months together.	Aylardır (hiç) yağmur yağmadı.
She hasn't spoken to anybody for days together.	Günlerdir hiç kimse ile konuşmadı.

I'm glad to say

«Memnuniyetle söyleyeyim ki» anlamında bir cümle başlangıcı veya sonudur.

I'm glad to say, the teacher isn't coming today.	Memnuniyetle söyleyeyim ki bugün öğretmen gelmiyor.
The rain has stopped, I'm glad to say.	Memnuniyetle söyleyeyim ki yağmur durdu.
I'm glad to say your father has sent you some money.	Memnuniyetle söyleyeyim ki baban sana biraz para göndermiş.

in the right way

«Doğru şekilde, usulünce» anlamında bir birleşimdir.

You must write your letters in the right way.	Mektuplarınızı usulünce yazmalısınız.
Please sit in your desk in the right way.	Lütfen sıranızda doğru bir şekilde oturunuz.
Why didn't you do it in the right way?	Niçin onu usulünce yapmadınız?

suit somebody well (fine...)

«Tam ona göre olmak, tam istediği gibi olmak» anlamında bir birleşik fiildir.

This school suits me well.	Bu okul tam istediğim gibidir. (Tam bana uygundur.)
It suits me fine. I'll come with you.	O işime gelir. Seninle geleceğim.
How does that suit you?	Bunu nasıl buluyorsunuz (nasıl, işinize gelir mi)?

there is (was, will be) no need to

«Bir şey yapmanın lüzumu yok (yoktu, olmayacak)» anlamında bir birleşik fiildir.

There is no need to go there now.	Şimdi oraya gitmenin lüzumu yok. (Hacet kalmadı.)
There was no need to cry, but she was crying.	Ağlamaya lüzum yoktu, fakat ağlıyordu.
There will be no need to break the door. I have a key.	Kapıyı kırmaya lüzum kalmayacak. Bir anahtarım var.

sound like

«Bir şey gibi ses çıkarmak, öyle ses vermek» anlamında bir birleşik fiildir.

This music sounds like Beethoven.	Bu müzik Beethoven'inki gibi ses veriyor. (Bu müzik Beethoven'e benziyor.)
What was that? It sounded like a gun.	O neydi? Bir top sesi gibiydi.
Does it sound like your dog?	Bu köpeğinizin sesine benziyor mu?

THE NOISY DOG

Mr. OSWALD MASON
Mr. GEORGE PERLING

The sitting-room of Mason's house in Harruj, in the Middle East. Mason and his friend, Perling, are sitting in big chairs. Glasses stand on small tables near both chairs, and from time to time they take a drink while they talk.

PERLING: I don't like this hot weather, do you? I couldn't sleep much last night.

MASON: Oh, I don't mind it much. Why couldn't you sleep? You live in a quiet place.

PERLING: Yes, I usually sleep fairly well. It was the heat that kept me awake.

MASON: I sleep well enough now even when it's hot. But there was a time when I couldn't sleep for weeks together.

PERLING: Why?

MASON: My neighbour Abdul Mejid, who lives in the next house, had a noisy dog. It kept me awake at night.

PERLING: Does it still keep you awake?

MASON: Oh, no. He hasn't got a dog now, I'm glad to say. I got his dog.

PERLING: You got it? How did you do that? Where is it?

MASON: I got it by telling him that I liked it.

PERLING: But you hated it, I suppose.

MASON: Yes, I certainly did. But in the east we must do as the east does.

PERLING: Can't you explain a little more clearly?

MASON: The people of the east are among the kindest in the world. If you treat them in the right way, they'll do anything for you.

PERLING: I know that. What did you do about the dog?

MASON: At first I told Abdul Mejid that it kept me awake, and he shut it in a room all night. But I could still hear it, and he sometimes forgot to shut it up. Then, one day, I met him on the road with his dog, and I

told him that I liked it. I said it was a very fine dog. I wished that I had a dog like that myself. Well, you know what happened after that.

PERLING: Yes. He offered the dog to you.

MASON: Of course. And I accepted it.

PERLING: You accepted it! You mustn't do things like that, my dear fellow.

MASON: I know. But think of my position. I hadn't slept for weeks, and I had to get some sleep. I've never accepted an offer like that before, and I never shall again. But I accepted the dog. He was very surprised, of course, but I took the dog home with me.

PERLING: Did you shoot it?

MASON: Oh, no. I couldn't do that after he had given it to me, could I? But every night I shut it up in a room.

PERLING: Did you sleep well after that?

MASON: No, I didn't. It made the usual noise, but it was worse. It was now in my own house, you see, and much nearer. I couldn't sleep at all. And Abdul Mejid bought another dog a few days later. That made a lot of noise too; so there were two noisy dogs instead of one. And the two dogs used to fight each other sometimes. I didn't know what to do. I decided to sell the house and go to live somewhere else. I was very sorry, because I like this house. It suits me very well.

PERLING: Have you sold it? Are you going away?

MASON: No. There's no need to sell it now. Several days ago the two dogs had a terrible fight in my garden. His dog was killed, and mine so badly hurt that I had to shoot it. So now there aren't any dogs at all. That's why I can sleep well now.
(A noisy dog is heard outside.)

PERLING: What's that? It sounds like a dog.

MASON (going quickly to the window and looking out): Yes, it does. It is a dog. I can see it in Abdul Mejid's garden. Oh, dear! He has bought another dog!

GÜRÜLTÜCÜ KÖPEK

Mr. OSWALD MASON
Mr. GEORGE PERLING

Ortadoğuda, Harruj'da, Mason'un evinin oturma odası. Mason ve arkadaşı, Perling büyük sandalyelerde oturuyorlar. Her iki sandalyeye yakın küçük masalarda bardaklar durmaktadır ve zaman zaman konuşurlarken bir içki alıyorlar (içiyorlar).

PERLING: Bu sıcak havayı sevmiyorum. Siz seviyor musunuz? Dün gece çok uyuyamadım.

MASON: Bence çok önemi yok. Niçin uyuyamadınız? Siz sakin bir yerde oturuyorsunuz.

PERLING: Evet, ben genellikle oldukça iyi uyurum. Beni uyanık tutan (uyutmayan) sıcaktı.

MASON: Şimdi sıcak olduğu zaman bile kâfi derecede iyi uyuyorum. Fakat bazen haftalarca uyuyamadığım bir zaman olmuştu.

PERLING: Niçin?

MASON: Bitişik evde oturan komşum, Abdülmecid'in, gürültücü bir köpeği vardı. O gece(leri) beni uyutmazdı.

PERLING: O sizi hâlâ uyutmuyor mu?

MASON: Oh, hayır. Memnuniyetle söyleyeyim ki onun şimdi bir köpeği yok. Onun köpeğini ben aldım.

PERLING: Siz mi aldınız? Bunu nasıl yaptınız? O nerededir?

MASON: Ona, onu (köpeği) beğendiğimi söyleyerek aldım.

PERLING: Ama, zannederim, ondan nefret ediyordunuz.

MASON: Evet, pek tabii ediyordum. Fakat doğuda doğunun (doğuluların) yaptığı gibi yapmalıyız.

PERLING: Biraz daha açık izah edemez misiniz?

MASON: Doğunun insanları dünyanın en kibarları arasındadır. Eğer onlara doğru şekilde muamele ederseniz sizin için her şeyi yaparlar.

PERLING: Onu biliyorum. Köpek hakkında ne yaptınız?

MASON: Önce Abdülmecid'e onun beni uyutmadığını söyledim; onu bütün geco bir odaya kapadı. Fakat onu yine de duyabiliyordum ve bazen onu kapamayı unutuyordu. Sonra bir gün, ona köpeğiyle yolda rastladım ve ona, onu beğendiğimi söyledim. Onun çok hoş bir köpek olduğunu söyledim. Kendimin (de) öyle bir köpeğim olmasını arzu ettim. Eh, ondan sonra da ne olduğunu bilirsiniz.

PERLING: Evet. O köpeği size teklif etti.

MASON: Pek tabii. Ve ben onu kabul ettim.

PERLING: Onu kabul ettiniz! Böyle şeyler yapmamalısınız, aziz dostum.

MASON: Biliyorum. Fakat benim durumumu düşün. Haftalardır uyumamıştım ve bir parça uyku almak (uyumak) zorundaydım. Daha önce böyle bir teklifi hiç kabul etmemiştim ve bir daha asla etmeyeceğim. Fakat köpeği kabul ettim. O çok şaşırmıştı tabii, fakat ben köpeği beraberimde eve götürdüm.

PERLING: Onu vurdunuz mu?

MASON: Oh, hayır. Onu bana verdikten sonra bunu yapamazdım, değil mi? Fakat onu her gece bir odaya kapadım.

PERLING: Ondan sonra iyi uyudunuz mu?

MASON: Hayır, uyumadım. Her zamanki gürültüyü yaptı, fakat daha fenaydı. O şimdi benim kendi evimdeydi, anlıyorsunuz (ya) ve çok daha yakın. Hiç uyuyamıyordum. Ve Abdülmecid birkaç gün sonra bir başka köpek satın aldı. Bu da çok gürültü yaptı ve böylece bir tane yerine iki tane gürültücü köpek vardı. Ve iki köpek bazen birbiriyle kavga ederdi. Ne yapacağımı bilmiyordum. Evi satmaya ve gidip başka bir yerde oturmaya karar verdim! Çok üzgündüm, çünkü bu evi seviyorum. O tam bana göredir.

PERLING: Onu sattınız mı? Uzağa mı gidiyorsunuz (ayrılıyor musunuz)?

MASON: Hayır, şimdi onu satmaya lüzum yok. Birkaç gün önce iki köpek bahçemde kötü şekilde kavga ettiler. Onun köpeği öldü, benimki o kadar kötü yaralandı ki onu vurmak zorunda kaldım. Böylece şimdi, hiç köpek yok. Bu sebepten şimdi iyi uyuyabilirim.
(Dışarıda gürültücü bir köpek duyulur)

PERLING: Bu ne? Bir köpek sesi gibi geliyor.

MASON: (Süratle pencereye giderek ve dışarı bakarak): Evet, öyledir. O bir köpektir. Onu Abdülmecid'in bahçesinde görebiliyorum. Oh, Allahım! Bir başka köpek satın almış.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 86

ZARF CÜMLECİKLERİ

Bu kursumuzun 84. dersinden itibaren görmeye başladığımız zarf cümlecikleri, sadece esas fiilin zamanını bildirmekle kalmazlar, esas cümlenin fiilinin nerede (yer zarfı cümlecikleri), nasıl (hal zarfı cümlecikleri), niçin (neden zarfı cümlecikleri), ne maksatla (maksat zarfı cümlecikleri) yapıldığı gibi başka başka şeyleri anlatmak için de kullanılırlar. Bu dersimizden itibaren bu zarf cümleciklerinin diğer şekillerini görmeye başlayacağız.

yer zarfı cümlecikleri

Bir cümlenin fiilinin nerede yapılmış (yapılmakta veya yapılacak) olduğunu bildiren yan cümleciklere (yer zarfı cümlecikleri) denir. Önce bir cümle ele alalım.

I brought the books. Kitapları getirdim.

Bu cümlede getirmek fiilinin nerede veya nereye olduğu belli değildir. Önceki derslerimizden bildiğimiz gibi bu cümleye sadece bir zarf sözcüğü örneğin **to school** "okula", sözcüğü eklemek yoluyla cümle tamamlanabilir. Ama **to school** sözcüğü bir cümle değildir. Halbuki biz bu dersimizde aynen **to school** sözcüğünün gördüğü vazifeyi görecek olan bir cümlecik kullanacağız. Şimdi de bu cümleciği oluşturalım ve sonra bunu yukarıdaki esas cümleye ekleyelim.

I saw him. Onu gördüm.

Kendi başına olduğu zaman bu "Onu gördüm." cümlesi de başlı başına bir cümledir.
Ama biz şimdi bu cümlenin başına bir yer zarfı bağlacı, yani bir **where** sözcüğü ekleyecek olursak artık tek başına bir cümle olmaktan çıkar ve bir cümlecik, yer zarfı cümleciği olur.

Where I saw him...	Onu gördüğüm yere...

Cümlecik haline getirmiş olduğumuz bu birleşimi artık esas cümlemizin sonuna ekleyebiliriz.

I brought the books where I saw him.	Kitapları onu gördüğüm yere getirdim.

Yan cümlecik bize getirme işinin nereye yapıldığını bildirdiğinden bir yer zarfı cümleciğidir.

You can sit where you want.	İstediğin yere oturabilirsin.

Oturmak fiilinin nerede yapılacağını gösteren (istediğin yere) de bir yer zarfı cümleciğidir.

You must put everything where you found it.	Her şeyi bulduğun yere koymalısın. (Nerde buldunsa yine oraya koymalısın).
He will put his things where nobody notices them.	Eşyalarını hiç kimsenin fark etmediği yere koyacak.

Bu yer zarfı cümleciklerinde **where** sözcüğünden başka, yine bu sözcükten çıkmış olan **wherever** (her nereye) sözcüğü de kullanılır.

Take your friend wherever you want.	Arkadaşını her istediğin yere götür.
They can sleep wherever they like.	Her beğendikleri yerde uyuyabilirler.
You will find English speaking people wherever you go.	Her gittiğin yerde İngilizce konuşan halk (insanlar) bulacaksın.
I will find her wherever she is.	Her neredeyse onu bulacağım.
She can find Turkish meals wherever she travels.	Her seyahat ettiği yerde Türk yemekleri bulabilir.

zıtlık bildiren zarf cümlecikleri

Esas cümlenin ifade ettiği anlamın tersi anlamında olan cümleciklere "zıtlık zarf cümlecikleri" denir. Bu cümleciklerin en belli başlı bağlacı "karşılık" anlamına gelen **whereas** sözcüğüdür.

He gets 900 liras a month.	O ayda 900 lira alır.
I get nothing.	Ben hiçbir şey almam.

İkinci cümlenin başına bir **whereas** bağlacı getirerek onu cümlecik haline sokalım ve ikisini birleştirelim:

He gets 900 a month whereas I get nothing.	Benim hiçbir şey almayışıma karşılık o ayda 900 (lira) alır.
I wanted to go on whereas they wanted to stop.	Onların durmak istemelerine karşılık ben devam etmek istedim.
She loves her husband whereas he doesn't love her.	(Kocasının) onu sevmemesine karşılık o kocasını sever.
I like oranges whereas my wife hates them.	Karımın nefret etmesine karşılık ben portakal(lar)ı severim.
I always get up early whereas my sister gets up at ten o'clock.	Kız kardeşimin saat onda kalkmasına karşılık ben daima erken kalkarım.

Zıtlık bildiren zarf cümleciklerinde bağlaç olarak **while** sözcüğü de aynen **whereas** gibi kullanılabilir. Yukarıdaki örneklerin hepsinde **while** sözcüğü anlam değişikliği göstermeden aynen kullanılabilir. Bu bakımdan **while** bağlacı ile ayrıca örnek vermiyoruz.

hal bildiren zarf cümlecikleri

Esas cümlenin fiilinin nasıl yapılmış olduğunu bildiren cümleciklere (hal zarfı cümlecikleri) denir. Bu cümleciklerin belli başlı bağlacı **as**'dir.

You must read.	Okumalısın.
I read.	Ben okurum.

İkinci cümlenin başına **as** bağlacını getirerek onu cümlecik galine getirelim ve ikisini birleştirelim.

You must read as I read.	Benim okuduğum gibi okumalısın.

(Benim okuduğum gibi) cümleciği esas cümledeki (okumalısın) fiilinin nasıl yapılması gerektiğini belirttiğinden bir hal zarfı cümleciğidir.

He did as they told him.	Ona söyledikleri gibi yaptı.
Do as I tell you.	Sana söylediğim gibi yap. (Sana ne söylüyorsam onu yap.)
She swims as her mother does.	Annesi gibi yüzer.
You don't know them as I do.	Onları benim bildiğim gibi bilmezsin.

Resmi İngilizcede pek makbul olmamakla beraber, halk dilinde **as** bağlacı yerine **like** sözcüğünün kullanıldığı sık sık görülür. Anlamda bir fark yoktur.

Bu hal zarflarının başka bir bağlacı **as if** (sanki, -mış gibi) bağlacıdır. Yalnız bağlacın **as if** olması halinde dikkat edilecek bir nokta vardır. Başında **as if** bulunan hal cümleciğinin fiili, daima geçmiş zamandadır.

He talks.	Konuşur.
He was a rich man.	Zengin bir adamdı.

İkinci cümlenin başına **as if** koyarak iki cümleyi bağlayalım:

He talks as if he was a rich man.	Zengin bir adammış gibi konuşur.

"Zengin bir adammış gibi" cümleciği "konuşmak" fiilinin nasıl yapıldığını belirttiği için bir hal zarfı cümleciğidir.

You are talking as if you were a king.	(Sanki) bir kralmışsın gibi konuşuyorsun.
She writes letters as if she hadn't learnt anything at school.	Okulda hiçbir şey öğrenmemiş gibi mektuplar yazıyor.
She will read her book as if she didn't hear me.	Beni duymamış gibi kitabını okuyacak.

Esas cümlenin fiilinin geçmiş olması halinde **as if**'li cümlenin fiili bitmiş şimdiki zamanın geçmiş halini alır.

She wrote letters as if she hadn't learnt anything at school.	Okulda hiçbir şey öğrenmemiş gibi mektuplar yazdı.
She read her book as if she hadn't heard me.	Beni duymamış gibi kitabını okudu.
You talked as if you had been a king.	Bir kralmışsın gibi konuştun.

As if'li cümlenin fiilinin **to be** olması halinde bütün şahıslar için **were** kullanılır. Esas cümlenin fiili geçmiş olduğu zaman **as if**'li cümlenin fiili **had been** olması gerektiği halde çoğu zaman o da **were** olarak kalır.

He talked as if he were a king.	Bir kralmış gibi konuştu.

neden bildiren zarf cümlecikleri

Esas cümlenin yapılma nedenini bildiren cümleciklere (neden zarf cümlecikleri) denir.

I went to bed early.	Erkenden yattım.
I was very tired.	Çok yorgundum.

İkinci cümlenin başına, sebep cümleciklerinin belli başlı bağlacı olan **because** sözcüğünü getirerek iki cümleyi birleştirelim:

I went to bed early because I was tired.	Yorgun olduğum için erkenden yattım.

"Yorgun olduğum için" cümleciği "yatmak" fiilinin sebebini bildirdiği için sebep bildiren zarf cümleciğidir.

She ate a lot because she was very hungry.	Çok aç olduğu için çok yedi.
I turned off the lights because there was nobody in the room.	Odada hiç kimse olmadığı için ışıkları söndürdüm.
The room was cold because they had opened the windows.	Pencereleri açmış oldukları için oda soğuktu.
He is sleeping now because he didn't sleep last night.	Dün gece uyumadığı için şimdi uyuyor.

Bu neden zarflarının bir diğer bağlacı **seeing that** «görerek, görünce»dir.

I went in.	İçeri girdim.
The door was open.	Kapı açıktı.

İkinci cümlenin başına **seeing that** getirerek iki cümleyi birleştirelim:

I went in seeing that the door was open.	Kapının açık olduğunu görünce (gördüğümden) içeri girdim.

Cümleciğin esas cümleye **seeing that** ile bağlanması halinde cümleciğin esas cümleden önce gelmesi daha yaygındır.

Seeing that the door was open I went in.	Kapının açık olduğunu görünce içeri girdim.
Seeing that he was very angry we came back.	Onun kızgın olduğunu görünce geri döndük.
Seeing that the old man was sleeping they ran away.	İhtiyar adamın uyumakta olduğunu görünce kaçtılar.

Bu gruptan bir diğer bağlaç **since** (mademki) dir.

Since you are here, you can stay.	Mademki buradasın kalabilirsin.
Since you are very thirsty, you can drink something.	Mademki çok susuzsun (susamışsın) bir şey içebilirsin.
You can shut the window since you are so cold.	Pencereleri kapatabilirsin mademki o kadar üşümüşsün.

Seeing that bağlacı gibi **since** bağlacının da cümle başında bulunması daha yaygındır. Ama esas cümleden sonra gelmesi yanlış olmaz.

Bu grupta göreceğimiz son bağlaç aynen **because** anlamında kullanılan **as** sözcüğüdür. **Because** ile vermiş olduğumuz örneklerin hepsi **as** ile de söylenebilir (çünkü) veya (için) anlamını verir. **Because**'un cümle başında pek görülmemesine karşılık **as**'li cümleler başta da olabilirler.

I went to bed early because I was very tired.
I went to bed early as I was very tired.
As I was very tired, I went to bed early. (tercih edilir)

İleriki derslerimizde göreceğimiz başka bir cins bağlaçlar grubunda olmasına rağmen birçok dilbilimci tarafından bu gruptan da kabul edilen bir diğer bağlaç **for**'dur. Türkçeye (zira, çünkü, için) şeklinde çevrilebilir. **For**'un bu anlamda kullanılışına pek rastlanmaz. Daha ziyade yazı dilinde kullanılır.

I went to bed early because I was very tired.	Erkenden yattım zira çok yorgundum.
I put on my raincoat for it was raining.	Yağmurluğumu giydim zira yağmur yağıyordu.
I went to the cinema for I like American films.	Amerikan filmlerini sevdiğim için sinemaya gittim.

She didn't answer his letter for she didn't like writing letters.	Onun mektubuna cevap vermedi çünkü mektup yazmayı sevmezdi.
We didn't go to the opera for we were late.	Operaya gitmedik zira geç kalmıştık (zira geçtik).
They are not going to the seaside for it is very cold.	Deniz kenarına gitmiyorlar çünkü hava çok soğuktur.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - That noisy dog kept me .... all night. 2 - This is the place .... we played with our friends. 3 - There was .... time when everything was cheap. 4 - I haven't seen them .... weeks. 5 - I'm glad .... say they'll pay for the damage. 6 - You'll spoil everything if you don't use the machine .... the right way. 7 - There .... no need to change the colour; I like it. 8 - In old times people thought .... the world was flat. 9 - Is she awake .... asleep? 10 - How many countries .... there in the Middle East now?

II

Parantez içinde verilen zarflardan uygun olanını seçerek cümleleri tamamlayınız.

1 - He talks (where, as, as if, seeing that) he knows everything. 2 - They went to a place (for, because, where) there were a lot of apple trees. 3 - You must do (as, for, wherever) I tell you. 4 - He can't carry this packet (where, as if, because) he is only a child. 5 - You can go (wherever, as if, whereas) you want; I don't mind.

III

Translate into Turkish.

1 - He is fairly clever; we can trust him. 2 - She was awake when we opened the door of the bedroom. 3 - Turkey is in the Middle East. 4 - I don't like noisy people. 5 - You can take him wherever you want; he wants to see the city. 6 - Seeing that it was raining, I took my umbrella. 7 - I'm glad to say, our team has won the cup. 8 - You don't teach the students in the right way; they can't

understand your lessons. 9 - There is no need to tell them; they already know it. 10 - Since it is a nice day, we must go for a picnic.

IV

Translate into English.

1 - Senin kız kardeşin çok gürültücüdür. 2 - Senelerdir bu tarlalarda çalışmaktadır. 3 - Şimdi sizinle gelemem çünkü çok yorgunum. 4 - İhtiyar adam, genç bir çocukmuş gibi futbol oynuyor. 5 - Memnuniyetle söyleyeyim ki biz şimdi düşmandan daha kuvvetliyiz. 6 - Siz geldiğiniz zaman uyanıktım. 7 - Küçük bir köyde yaşarlar fakat oldukça mutludurlar. 8 - Almanya Ortadoğu'da değildir. 9 - Mademki onu görmeyi çok istiyorsunuz sizi müzeye götüreceğim. 10 - Eğer onu usulünce kullanırsanız bu makine çok faydalıdır.

84. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - when 2 - for 3 - for 4 - for 5 - on 6 - it 7 - the 8 - into 9 - for 10 - for

II

1 - She was drinking a cup of coffee when I saw her. 2 - They worked until it got dark. 3 - The children left the garden after their teacher came. 4 - Our friends came before we were ready. 5 - I was walking down the street as I met your girl friend. 6 - The boy came in as soon as he saw the dog. 7 - You can visit me whenever you are free. 8 - I haven't seen them since they went to their new apartment.

III

1 - Niçin bu kadar dikkatsizsin? Çalıştırmaların hata dolu. 2 - Bir şey mırıldandı fakat ne dediğini işitemedim. 3 - Ben İzmirdeyken onlar yeni bir eve naklediyorlardı. 4 - O Londra'ya gideli beri hiç mektup almadım. 5 - Annesi onu almaya gelinceye kadar sınıfta bekledi. 6 - Durumumuzu gördükten sonra fikirlerini değiştirdiler. 7 - Ben çıkmadan önce kâğıtları getirmelisiniz. 8 - Ağacın altında uyuyorken bir rüya gördüm. 9 - Öğretmen kapıyı açar açmaz öğrenciler ayağa kalktılar. 10 - Her ne zaman parka gitsem çocukların futbol oynadığını görürüm.

IV

1 - The bell has been ringing for a long time. 2 - Careless students make a lot of mistakes. 3 - It was raining when I left home, but now it is sunny. 4 - I can't understand you if you mutter quietly. 5 - I'll wait here until five o'clock. 6 - can't provide for my family; will you help me please? 7 - All the students ran out of the classroom as soon as the bell rang. 8 - I walked until I saw the sea. 9 - They have been playing in the garden since three o'clock. 10 - You must think about the matter before you decide.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 87

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

mouse-trap [maus trep]	fare kapanı [sıprayzingli]	**surprisingly**	hayret verici şekilde
special [speşıl]	özel	**trap** [trep]	tuzak
successful [sıksesfıl]	başarılı		

fall ill

«Hastalanmak, hasta olmak, hasta düşmek» anlamında bir deyimdir.

Don't sit there, between the open window and the door. You will fall ill.	Orada, açık pencere ile kapı arasında oturmayın. Hasta olacaksınız.
He drank very cold water when he was tired and he fell ill.	Yorgunken çok soğuk su içti ve hastalandı.
After staying out all night, the children fell ill.	Bütün gece dışarda kaldıktan sonra çocuklar hastalandı.

try something on someone (or something)

«Bir şeyin, bir kimse veya bir şey üzerinde denenmesi, tecrübe edilmesi» anlamında bir deyimdir.

Try this coat on you.	Bu ceketi üzerinizde deneyin.
They are going to try the new tests on the children.	Yeni testleri çocuklar üzerinde deneyecekler.
You must try this new tablets on your flowers.	Bu yeni tabletleri (hapları) çiçekleriniz üzerinde denemelisiniz.

be made for

«Bir şeyin bir amaç için yapılmış olması» anlamında bir birleşik fiildir.

This book is made for blind people.	Bu kitap kör insanlar için yapılmıştır.
What is that table made for?	Şu masa ne amaç için yapılmıştır? (ne olarak kullanılsın diye)
This coat is made for me.	Bu ceket benim için yapılmış.

make somebody feel something

«Bir kimseye bir şeyin iyi (fena, hoş...) gelmesi, o hale sokması» anlamında bir birleşik fiildir.

This drink will make you feel fine. Bu içki sizi iyi hissettirecek (Sizi neşelendirecek, kendinizi iyi hissetmenize sebep olacak).

The bad news made him feel unhappy. Kötü haber onu mutsuz etti.

Stop crying and begin to sing. It will make you feel happy. Ağlamayı bırak ve şarkı söylemeye başla. O seni mutlu yapacak.

taste like

«Bir şeyin lezzetinde olmak, bir şey gibi tat vermek» anlamında bir deyimdir.

What does the soup taste like? Çorbanın lezzeti nasıl? (Nasıl bir şeye benziyor?)

The coffee that she had made tasted like rain water. Yapmış olduğu kahve yağmur suyu lezzeti veriyordu. (Yağmur suyu tadındaydı.)

This drink tastes like medicine. Bu içki ilaç lezzetinde. (İlaç gibi bir şey.)

er...

Türkçede konuşma esnasında bir sözcüğün o anda hatıra gelmemesi halinde söylenen «şey» sözcüğü veya bir şeyi hatırlamaya vakit kazanmak için uzatılarak söylenen «III...» sesi karşılığı olarak İngilizcede **er...** denir. Bu, söylenecek bir sözü hatırlamak veya toparlamak için bir vakit kazanma şeklidir.

UNAFRAID

Mr. Henry Morton, a traveller.
Mr. Thomas Grant, a lawyer's clerk.

Morton's sitting-room in London. Morton and Grant are sitting in big chairs. A red glass stands on a small table by Morton's chair.

MORTON: So you want to come with Wilson and me to Africa?

GRANT: Yes. I want to come with you very much indeed.

MORTON: Why?

GRANT: I work In a lawyer's office. A lot of people are quite happy if they spend their whole lives in offices. I'm not one of them.

MORTON: Have you ever been in an African forest before?

GRANT: No. I've never been out of England. But I can shoot.

MORTON: What can you shoot?

GRANT: Birds.

MORTON: Birds are safe enough. Have you ever shot a wild animal?

GRANT: Er... no. But I'm not afraid of anything in the world. I'll do anything if you'll let me come with you.

MORTON: Do you know Doctor Wilson?

GRANT: No. He's coming with us, I suppose.

MORTON: With us? He's coming with me.

GRANT: Oh! You mean that you don't want me to come with you.

MORTON: You're not a very big fellow, are you? Not very strong, perhaps. Taking photographs of wild animals is neither safe nor easy, you know. It's hard work. In Africa we don't want anyone with us who may fall ill.

GRANT: I've never been ill in my life.

MORTON: But you've lived all your life in England, and you've spent years in an office. In Africa we shan't get regular meals or regular sleep. Will you be able to bear a hard life like that?

GRANT: Oh, yes, I think so. I'm strong. I still play games.

MORTON (taking the red glass from the table): Perhaps this drink can make you stronger. But it isn't very safe.

GRANT: What kind of drink is it? Why isn't it safe?

MORTON: Wilson has worked for nearly ten years to make this. It's a special drink for travellers who have to bear hard conditions. He thinks that anyone who drinks this will be able to bear almost anything. Perhaps he's right.

GRANT: Perhaps? Aren't you sure?

MORTON: No, we're not sure. Wilson has never tried it yet. No one wants to be the first person to drink it. So we don't really know. It may kill people.

GRANT: Why don't you try it on a dog?

MORTON: I have tried it on a dog. My own dog drank some of it and then ran away. I haven't seen it lately. Perhaps it's dead. But this drink's made for men, not for dogs. Will you drink some? If it doesn't kill you, it will make you feel fine. Then you can come with us and bring some of it with you to Africa.

GRANT: What does it taste like?

MORTON: I can't tell you. I haven't tasted it. Will you drink some?

GRANT: I'm not sure.

MORTON: You said just now that you weren't afraid of anything in the world.

GRANT: I meant any animal in the world.

MORTON: So you're afraid to drink this?

GRANT: No, I'm not. Give it to me. (He takes the glass and drinks.)

MORTON (laughing): Good man! You can come with us to Africa. There was only water in that glass!

KORKUSUZ

Mr. Henry Morton, bir seyyah
Mr. Thomas Grant, bir avukat kâtibi.

Morton'un Londra'daki oturma odası. Morton ve Grant büyük sandalyelerde oturuyorlar. Morton'un sandalyesinin yanındaki küçük masada kırmızı bir bardak durmaktadır.

MORTON: Demek benimle ve Wilson'la beraber Afrika'ya gelmek istiyorsunuz?
GRANT: Evet. Sizinle beraber gelmeyi gerçekten çok istiyorum.

MORTON: Niçin?

GRANT: Ben bir avukatın yazıhanesinde çalışırım (çalışıyorum). Birçok insan, bütün hayatlarını bürolarda geçirirlerse çok mutludurlar. Ben onlardan biri değilim.

MORTON: Hiç daha önce bir Afrika ormanında bulundunuz mu?

GRANT: Hayır. İngiltere'den dışarıda hiç bulunmadım. Fakat ben silah atabilirim. (Vurabilirim).

MORTON: Ne vurabilirsiniz?

GRANT: Kuşlar.

MORTON: Kuşlar oldukça emindirler (tehlikesizdirler). Siz hiç vahşi bir hayvan vurdunuz mu?

GRANT: Şey... hayır. Fakat ben dünyada hiçbir şeyden korkmam. Eğer sizinle gelmeme müsaade ederseniz istediğiniz her şeyi yapacağım (yaparım).

MORTON: Siz Doktor Wilson'u biliyor musunuz (tanıyor musunuz)?

GRANT: Hayır. Galiba o bizimle geliyor.

MORTON: Bizimle (mi?) O benimle geliyor.

GRANT: Oh! Sizinle gelmemi istemediğinizi mi demek istiyorsunuz?

MORTON: Siz çok iri bir adam değilsiniz, değil mi? Belki çok kuvvetli (de) değil. Biliyorsunuz vahşi hayvanların resimlerini çekmek ne emin ne (de) kolaydır. O güç iştir. Afrika'da hasta düşebilecek (hastalanacak) bir kimse istemiyoruz beraberimizde (yanımızda).

GRANT: Ben hayatımda asla hasta olmadım.

MORTON: Fakat siz bütün hayatınızı İngiltere'de yaşadınız, ve bir ofiste seneler harcadınız. Afrika'da biz düzenli yemekler ve düzenli uyku almayacağız. Böyle bir güç hayata katlanabilecek misiniz?

GRANT: Oh, evet, zannederim. Ben kuvvetliyim. Hâlâ oyunlar oynarım.

MORTON (kırmızı bardağı masadan alarak): Belki bu içki sizi daha kuvvetli yapabilir. Fakat o pek emin değildir.

GRANT: O ne biçim içkidir? Niçin emin değildir?

MORTON: Wilson bunu yapmak için hemen hemen on yıl çalıştı. O güç şartlara dayanmak zorunda olan seyyahlar için özel bir içkidir. Bunu içen herhangi bir kimsenin hemen hemen her şeye dayanabileceğini zannediyor. Belki haklıdır.

GRANT: Belki (mi)? Emin değil misiniz?

MORTON: Hayır, emin değiliz. Wilson onu henüz hiç denemedi. Hiç kimse onu ilk içen kimse olmak istemiyor. Bu bakımdan gerçekten bilmiyoruz. (Belki) o insanları öldürebilir.

GRANT: Onu niçin bir köpek üzerinde denemiyorsunuz?

MORTON: Onu bir köpek üzerinde denedim. Kendi köpeğim onun bir kısmını içti ve sonra kaçtı. Onu son zamanlarda görmedim. Belki ölüdür. (ölmüştür). Fakat bu içki insanlar için yapılmıştır, köpekler için değil. Biraz içer misiniz? Eğer o sizi öldürmezse, size iyi gelecek. O zaman bizimle gelebilirsiniz ve yanınızda ondan bir parça getirebilirsiniz.

GRANT: Onun lezzeti nasıl?

MORTON: Onu size söyleyemem. Onu tatmadım. Bir parça içer misiniz?

GRANT: Emin değilim.

MORTON: Biraz önce dünyada hiçbir şeyden korkmadığınızı söylediniz.

GRANT: Ben dünyadaki herhangi bir hayvandan demek istedim.

MORTON: Demek bunu içmekten korkuyorsunuz?

GRANT: Hayır, korkmuyorum. Onu bana verin. (Bardağı alır ve içer.)

MORTON (gülerek): İyi adam! Bizimle Afrika'ya gelebilirsiniz. O bardağın içinde sadece su vardı!

THE PICTURE OF THE CHEESE

One day a woman saw a mouse running across the kitchen. She was very afraid of mice, so she ran out of the house, got in a bus and went to a shop. There she bought a mouse-trap. The shopkeeper said to her. «Put some cheese in it, and you will soon catch that mouse.»

The lady went home with her mouse-trap, but when she looked in her cupboard, she could not find cheese in it. She did not want to go back to the shops, because it was very late, so she cut a picture of some cheese out of a magazine and put that in the trap.

Surprisingly, the picture of the cheese was quite successful. When the lady came down to the kitchen the next morning, there was a picture of a mouse in the trap beside the picture of the cheese.

PEYNİRİN RESMİ

Bir gün bir kadın, mutfağın bir tarafından diğer tarafına koşan bir fare gördü. O farelerden çok korkardı, bu yüzden evden dışarı koştu, bir otobüse bindi ve bir dükkâna gitti. Orada bir fare kapanı aldı. Dükkâncı ona, «Onun içine biraz peynir koy, hemen o fareyi yakalayacaksın.» dedi.

Hanım fare kapanıyla eve gitti fakat dolabına baktığı zaman onun içinde peynir bulamadı. Tekrar dükkânlara gitmek istemedi, çünkü çok geçti, bu yüzden bir dergiden biraz peynirin resmini kesti ve bunu kapana koydu.

Hayret verici bir şekilde peynir resmi çok başarılı olmuştu. Ertesi sabah hanım mutfağa indiği zaman kapanda peynir resminin yanında bir farenin resmi vardı.

- Fighting? Who is fighting? We were only learning the new dances.
-Kavga (mı)? Kim kavga ediyor? Biz sadece yeni dansları öğreniyorduk.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 88

ZARF CÜMLECİKLERİ

(devam)

Bu dersimizde zarf cümleciklerinin geri kalan kısmını göreceğiz.

itiraf veya kabul zarf cümlecikleri

Bir zarf cümleciği bir olayı kabul veya itiraf ettiği halde ana cümlede hiçbir değişiklik olmaması hali, «itiraf veya kabul zarf cümlecikleri» ile söylenir.

Çok çalışkan olmasına rağmen başarılı değildir.

Bu zarf cümleciği ve esas «ana» cümle birleşiminde, bir olayın kabul veya itiraf edilmesine rağmen olan veya olmayan bir başka olay anlatılmaktadır. «O başarılı değildir» bir ana cümledir. «Çok çalışkan olmasına rağmen» zarf cümleciği ise bir olayı kabul veya itiraf eden cümleciktir.

Soğuk olmasına rağmen ceketsiz dolaştı.

«Ceketsiz dolaştı» ana cümleciği «soğuk olması» olayının kabul veya itiraf edilmesine rağmen yapılmış bir işlemdir. İtiraf ve kabul zarf cümleciklerinden bu anlamı kastediyoruz. Bu sınıf zarf cümleciklerinin en belli başlı bağlacı «rağmen» anlamına gelen **although** bağlacıdır.

Although it was very cold, he didn't put on his coat.	Çok soğuk olmasına rağmen ceketini giymedi.

Although she is very lazy, she likes reading history books.	Çok tembel olmasına rağmen tarih kitapları okumayı sever.
Although I get up late, I always catch the bus.	Geç kalkmama rağmen daima otobüse yetişirim.

Although bağlacı bazen baştan iki harfi düşmüş olarak **though** şeklinde de kullanılır. Bu şekliyle kullanıldığı zaman itiraf cümleciğinin ana cümleyi takip etmesi daha uygundur.

He didn't eat much though he was very hungry.	Çok yemedi, pek aç olmasına rağmen.

Bu tip zarf cümleciklerinin en yaygın bağlaçlarından birisi de **however** bağlacı ile beraber bir sıfat birleşimidir.

however cold	her ne kadar soğuk
however short	her ne kadar kısa
however hot	her ne kadar sıcak
However cold the room is, she opens the windows.	Oda ne kadar soğuk olursa olsun, o pencereleri açar.
However short a pencil is I can write with it.	Bir kalem ne kadar küçük olursa olsun onunla yazabilirim.
However hot a soup is I can eat it.	Bir çorba ne kadar sıcak olursa olsun onu yiyebilirim.

Bu cümlelerde de bir eşyanın en çok soğuk, en çok kısa, en çok sıcak hali kabul edildiği zaman dahi yapılacak işler söylenmektedir.

However sözcüğünü bazen de sıfat yerine bir hal zarfı izler. Yan cümleciğin fiili **to be** değil de başka bir fiilse sıfat yerine zarf gelmesi daha normaldir.

slow - yavaş (sıfat)
slowly - yavaşça (hal zarfı)

However slowly I walk	Ne kadar yavaşça yürürsem yürüyeyim
I always catch the train.	daima trene yetişirim.
However quickly I run I am always late to school.	Ne kadar süratli koşarsam koşayım okula daima geç kalırım.

However carefully I write nobody can read my letters.	Ne kadar dikkatli yazarsam yazayım kimse mektuplarımı okuyamaz.

Bu sınıf zarf cümleciklerinin yaygın olan bir başka bağlacı **no matter how**'dır. Ancak bunun kullanılışı aynen yukarıda verdiğimiz **however**'lı cümleler gibi olduğundan sadece bir tek örnekle yetineceğiz. Çünkü yapılacak iş yukarıdaki cümlelerden **however** sözcüğünü çıkarıp yerine **no matter how** getirmekten ibaret olacaktır.

No matter how small a pencil is, I can write with it.	Bir kalem ne kadar küçük olursa olsun onunla yazabilirim.

maksat zarf cümlecikleri

Bir maksadın meydana gelmesi için yapılan zarf cümleciklerine maksat zarf cümlecikleri denir. Bunun için de önce bir Türkçe örnek verelim.

Hiç kimse görmesin diye kitaplarımı dolaba koydum.

Bu cümle birleşiminde «kitapların dolaba konması» «hiç kimsenin görmemesini» sağlamak içindir. «Kitaplarımı dolaba koydum,» bir ana cümledir «hiç kimse görmesin diye» ise bir maksat zarf cümleciğidir. Bu zarf cümleciklerinin en belli başlı bağlacı **so that**'dir. Bu tip cümleler için bir şart vardır. Zarf cümleciğinin içinde mutlaka bir yardımcı fiil «**may, might, should, shall...**» bulunmalıdır.

I put my books in the cupboard.	Kitaplarımı dolaba koydum.
So that nobody should see them.	Onları kimse görmesin diye.
I got up early so that I could catch the bus.	Otobüse yetişeyim diye erken kalktım.
I bought some English books so that I could learn English.	İngilizce öğreneyim diye bazı İngilizce kitaplar(ı) aldım.
She turned on the lights so that she could read the book.	Kitabı okuyabilsin diye ışıkları yaktı.

Bu grupta **so that** anlamında olan bir başka bağlaç **in order that**'dir. Ancak bu iki bağlacın kullanılışları birbirine çok yakın olduğundan **in order that** bağlacı ile fazla örnek vermeyeceğiz.

My mother put on her glasses in order that she could see me better.	Beni daha iyi görebilsin diye annem gözlüklerini taktı.

Bu arada şunu da belirtmek yerinde olur ki bu iki bağlaç eşit anlamlı olmakla beraber **in order that** bağlacı daha resmi ifadelerde yer alır.

sonuç zarf cümlecikleri

Bir yan cümlecik bir ana cümlenin sonucunu bildirdiği zaman bunlara sonuç zarf cümlecikleri denir. Yine önce Türkçe bir örnek cümle verelim:

> O kadar çok yağmur yağdı ki ayakkabılarımızı çıkarmak zorunda kaldık.

Bu cümle birleşiminde «ayakkabılarımızı çıkarmak zorunda kaldık» bir işin sonucudur; bu iş de «çok yağmur yağmış» olmasıdır. Bu tip cümleleri daha önce, bunların birer zarf cümlecikleri olduklarını bilmeden, birinci kursumuzun 87. dersinde görmüştük.

The book is so expensive that I can't buy it.	Kitap o kadar pahalıdır ki onu (satın) alamam.
The room is so dark that I can't see the table.	Oda o kadar karanlık ki masayı göremem.

So ... that bağlacının birinci kursumuzun 87. dersinde kullanılışı ve oluşturuluşu konusunda açıklama verilmiş olduğu için burada sadece örnekleri tekrar etmekle yetindik. Ancak bu dersimizde bu gruptan bir başka bağlacı inceleyeceğiz. Bu da **such ... that**'dir. Şekil bakımından **so... that**'e benzemesine rağmen **such ... that** birleşiminin arasına bir isim girer. Halbuki **so ... that**'in arasına sıfat veya zarf girebiliyordu.

She is so happy that she smiles all the time.	O kadar mutludur ki sürekli gülümser. (mutlu - sıfat)
I am so hungry that I can eat anything.	O kadar açım ki ne olsa yerim. (aç – sıfat)
He learns so easily that he can finish this lesson in one hour.	O kadar kolaylıkla öğrenir ki bu dersi bir saatte bitirebilir. (Kolaylıkla - hal zarfı)
Robert drives his car so fast that nobody comes with him.	Robert arabasını o kadar süratli sürer ki kimse onunla gelmez. (süratli (ce) - hal zarfı)
He is such a lazy man that nobody likes him.	Öyle bir tembel adamdır ki kimse onu sevmez. (**man** - isim)

It was such a funny story that everybody laughed.	Öyle komik bir hikâye idi ki herkes güldü. (**story** - isim)
She is such a girl that all the young men want to marry her.	Öyle bir kızdır ki bütün genç erkekler onunla evlenmek ister. (**girl** - isim)

Görüldüğü gibi **so ... that**'in arasına sıfat veya hal zarfı girebiliyor, buna karşılık **such ... that**'in arasına isim giriyor. Ama bu isme ait bir sıfat mevcutsa isimle beraber o sıfat da araya girebilir.

She is such a beautiful girl that all the young men want to marry her.	O kadar güzel bir kızdır ki bütün genç erkekler onunla evlenmek ister.
It was such a rainy day that we didn't want to go out.	O kadar yağmurlu bir gündü ki dışarıya çıkmak istemedik. (**rainy day** - sıfatlı isim)
He was such a small boy that the policeman let him go.	O kadar küçük bir çocuktu ki polis onun gitmesine müsaade etti. (**small boy** - sıfatlı isim)

tedbir zarf cümlecikleri

Zarf cümlesinin ifade ettiği muhtemel bir olaya karşı ana fiilin tedbir alması durumundaki yan cümleciklere tedbir zarf cümlecikleri denir.

(Belki) yağmur yağar diye şemsiyemi aldım.

«Şemsiyemi aldım,» ana cümlesi «yağmur yağar diye» yan cümlesinin ifade ettiği muhtemel bir olaya karşı alınmış bir tedbir olduğundan bu yan cümlecik tedbir zarf cümleciğidir. Bu grupta iki tane belli başlı bağlaç vardır. **In case** ve **for fear that**.

I will take my umbrella.	Şemsiyemi alacağım.
In case it rains.	(belki) yağmur yağar diye.
For fear (that) it rains.	(belki) yağmur yağar diye.

Başka örneklere geçmeden önce bu iki bağlaç arasındaki anlam farkını belirtelim. **In case** doğrudan doğruya bir olay için alınan tedbiri belirtir. Halbuki **for fear that** bağlacı "korkusuyla" anlamını taşıdığından daima nahoş olan olaylara, olması istenmeyen olaylara karşı alınan bir tedbiri anlatır.

I have set the table in case my husband comes early.	(Belki) kocam erken gelir diyo masayı hazırladım.
I shut all the windows for fear that my son may fall down.	Oğlum aşağı düşer (korkusuyla) diye bütün pencereleri kapadım.
He put his money in the bank in case he buys a house some day.	(Belki) bir gün bir ev satın alır diye parasını bankaya koydu.
He took all his money out of the bank for fear that the bank might catch fire one day.	Bir gün banka yanar (korkusuyla) diye bütün parasını bankadan aldı.
She shuts all the windows for fear that some thieves might break into her house.	Evine hırsızlar girer (korkusuyla) diye bütün pencereleri kapar.

ayırma zarf cümlecikleri

Tek bağlacı olan bir grup zarf cümleciği ayırma zarf cümlecikleri adını alır. Bu Türkçeye «...olması hariç» şeklinde tercüme edilebilir. Bir şeyin belli bir kısmını hariç tutup gerisi hakkında verilmiş olan hükmü ifade ederler.

Son dakikada yağmur yağması hariç, piknikte çok eğlendik.

Bu cümle topluluğu bize bir olayın bütününden sadece bir parçasını hariç tutup gerisi hakkında bilgi veriyor. Bu yan cümlecik ayırma zarf cümleciğidir ve bağlacı **except for the fact that** gibi uzun bir bağlaçtır. Bu kadar uzun bağlaçlı olmasına rağmen sık sık kullanılan bir cümle şeklidir.

Except for the fact that it is very small, we like our house very much.	Küçük olması hariç, evimizi çok severiz.

Bu tip cümlelerde ayırma zarf cümleciğinin önce söylenmesi tercih edilir.

Except for the fact that he is poor, he is a very nice young man.	Fakir olması hariç çok hoş bir gençtir.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - If you go out in this weather, you will fall .... 2 - They tried the coat .... me, but it was too big. 3 - This dress is not made .... young girls; it is made for women. 4 - This soup tastes .... water; the cook has forgotten to put salt in it. 5 - I am in .... hurry; I must catch my train because the next train is at seven o'clock. 6 - She is a friend .... mine; I can tell her the truth. 7 - The war went on for months and some of the soldiers fell .... 8 - Some .... them are very useful for this purpose. 9 - He is .... strong that, he can carry this table. 10 - I like all Turkish soups, ... tarhana soup.

II

Aşağıdaki cümleleri **so .... that** ile birleştiriniz.

1 - He is clever. He can answer this question. 2 - She is beautiful. Everybody looks at her when she walks in the street. 3 - The mountain is high. We can't climb it. 4 - These questions are difficult. We can't answer them. 5 - The apartment is expensive. They can't buy it.

III

Translate into Turkish.

1 - There were a lot of mice in our house, so I bought a mouse-trap. 2 - Although he is an old man he is healthy and strong. 3 - He comes here every day except Sunday. 4 - She worked so hard that she fell ill in the end. 5 - However slowly he runs, I can't catch him. 6 - The books are so expensive that poor people can't buy them. 7 - She is so hungry that she can eat anything. 8 - All the students came late because of the fog except Tom. 9 I took Margaret's letter in case I meet her at the station. 10 - This book is not written for beginners. 11 - They tried a new test on the lazy students. 12 - You'll fall ill if you go to bed late every night. 13 - She tried to learn two languages at the same time, but she wasn't successful. 14 - However hard he worked, he wasn't successful. 15 - I know all of them except this old man.

IV

Translate into English.

1 - Fare kapanını nereye koydun? 2 - Yolcuların ikisi hasta düştü (hastalandı). 3 - Bu şapkalar yaşlı kadınlar için yapılmıştır; onlar genç kızlar içindir. 4 - Onların şarabı bira lezzeti verdi. 5 - Bizim öğretmenimiz hariç bütün öğretmenler yaşlıdır. 6 - O kadar akıllısın ki yakında önemli bir adam olacaksın. 7 - Yatağın altında iki fare gördüm. 8 - Her ne kadar iyi bir öğrenciyse de bazen okula geç gelir. 9 - Bu şapkayı başınızda deneyin; onun rengi harikadır. 10 - Cebinde kaç kurşun kalem var?

86. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - awake 2 - where 3 - a 4 - for 5 - to 6 - in 7 - is 8 - that 9 - or 10 – are

II

1 - He talks as if he knows everything. 2 - They went to a place where there were a lot of apple trees. 3 - You must do as I tell you. 4 - He can't carry this packet because he is only a child. 5 - You can go wherever you want; I don't mind.

III

1 - Oldukça zekidir; ona güvenebiliriz. 2 - Yatak odasının kapısını açtığımız zaman o uyanıktı. 3 - Türkiye Ortadoğu'dadır. 4 - Gürültücü insanları sevmem. 5 - Onu istediğin herhangi bir yere götürebilirsin; şehri görmek istiyor. 6 - Yağmur yağdığını görünce şemsiyemi aldım. 7 - Memnuniyetle söyleyeyim, takımımız kupayı kazandı. 8 - Öğrencilere uygun şekilde öğretmiyorsunuz; sizin derslerinizi anlayamıyorlar. 9 - Onlara söylemeye lüzum yok; onlar şimdiden biliyorlar. 10 - Mademki güzel bir gündür, bir pikniğe gitmeliyiz.

IV

1 - Your sister is very noisy. 2 - He has been working in these fields for years. 3 - I can't come with you now because I am very tired. 4 - The old man is playing football as if he was a young boy. 5 - I'm glad to say we are stronger than the enemy now. 6 - I was awake when you came. 7 - They live in a small village but they are fairly happy. 8 - Germany isn't in the Middle East. 9 - Since you want to see it very much, I'll take you to the museum. 10 - If you use it in the right way, this machine is very useful.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 89

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

event [ivent]	olay	**suit** [suit]	(takım) elbise
nonsense [nonsens]	saçma, boş laf	**thankful** [tenkful]	müteşekkir
ordinary [ö:rdınıri]	alelade	**widow** [widou]	dul kadın
state [steyt]	durum	**wireless** [wayılis]	telsiz

AÇIKLAMALAR

be in a hurry

«Acele içinde olmak, acele etmek» anlamındadır.

Don't ask me questions; I am in a hurry.	Bana sorular sorma; acelem var.
Why are you in a hurry? You have plenty of time.	Niçin acele ediyorsun? Çok vaktin var.
The students were in a hurry because they were going for a picnic in the forest.	Öğrenciler acele (telaş) içindeydiler, çünkü ormanda bir pikniğe gidiyorlardı.

see

Esas olarak «görmek» anlamında olan **see** fiili, aşağıdaki örneklerde de görüleceği gibi «anlamak» anlamını da verir.

Yes, I see now. You are right.	Evet, şimdi anlıyorum. Siz haklısınız.
You see, it was her fault.	Anlıyorsunuz (ya) o onun hatasıydı.
I see. It was of no use to explain our plans to him.	Anlıyorum. Ona planlarımızı izah etmek faydasızdı.
Do you see the difference between these two sentences?	Bu iki cümle arasındaki farkı anlıyor musun? (görüyor musun)

a friend of mine (him, them etc.)

Bu birleşim bir iyelik sıfatı gibi kullanılır. Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz.

my friend	arkadaşım
a friend of mine	(bir) arkadaşım
He is my best friend.	O benim en iyi arkadaşımdır.
He is a friend of mine.	O benim bir arkadaşımdır.
He is a friend of them.	O onların bir arkadaşıdır.
She is a friend of his; they go to parties together.	O onun bir arkadaşıdır; partilere beraber giderler.
The man you saw yesterday was a friend of mine.	Dün gördüğün adam bir arkadaşımdı.

They were friends of mine.	Onlar benim arkadaşlarımdılar.

be pleased with oneself

«Neşesi yerinde olmak, keyifli olmak» anlamında bir birleşik fiildir.

When I have finished a difficult job I am pleased with myself.	Zor bir işi bitirdiğim zaman keyfim yerinde olur.
You can ask this from your father when he is pleased with himself.	Bunu babandan, keyfi yerinde iken isteyebilirsin.
You are smiling all the time. You must he pleased with yourself.	Sürekli olarak gülümsüyorsun. Keyfin yerinde olmalı.

hardly ever

İngilizce olumlu cümlelerde bulunduğu halde cümlenin tamamına olumsuzluk katan bu zarf Türkçeye «hemen hemen hiç» şeklinde tercüme edilebilir.

He hardly ever comes to see me.	Beni görmeye hemen hemen hiç gelmez.
They hardly ever had enough money to buy food.	Yiyecek almak için paraları hemen hemen hiç yoktu.
Where have you been? We hardly ever see you these days.	Nerelerdeydiniz? Bugünlerde sizi hemen hemen hiç görmüyoruz.

be in a terrible (bad) state of mind

«Perişan durumda olmak, ne yapacağını şaşırmış olmak» anlamında bir deyimdir.

Don't talk to her now! She is in a terrible state of mind.	Onunla şimdi konuşma. Çok perişan bir halde.
I don't want any visitors today. I'm in a bad state of mind.	Bugün hiç ziyaretçi istemiyorum. Kafam yerinde değil.
You don't look well. Are you in a terrible state of mind?	İyi görünmüyorsun. Perişan bir halde misin?

YOU CAN NEVER BE SURE

Mr. John Britter a wireless engineer

Mr. Tom Carton, one of his friends

Britter and Carton meet each other on the bank of a river not far from an empty seat. They stop to talk but do not sit down.

BRITTER: How are you, Carton? Nice evening!

CARTON: Beautiful evening! Wonderful evening!

BRITTER: You seem very pleased with yourself today. And that's a very nice suit that you're wearing. Are you going to a party?

CARTON: Oh, no. I'm just going to meet a rather special friend of mine.

BRITTER: You don't seem to be in a hurry to meet your rather special friend.

CARTON (looking at his watch): No, I've plenty of time. I left the house rather early. I had nothing to do at home, and so I set out.

BRITTER: I see. This meeting is the great event of the day, is it? Well, take care. When you're feeling very happy, my dear Carton, the gods may send you something that you don't expect.

CARTON: What gods?

BRITTER: The old gods of Greece and Rome. They're still up there on their mountain, you know. They look down on this world and throw things at us poor people, especially when we're feeling rather pleased with ourselves. They laugh at us and play with our lives.

CARTON: Nonsense. There aren't any gods on the mountain. And even if there were, they couldn't play with my life. What can they do to me? And they don't want to hurt people. The gods are kind.

BRITTER: Not always. My best friend once went away to study in France. I heard that he wasn't very happy so far away from all his old friends, and I thought I ought to visit him. I'm a busy man, but one day I went to France to see him. Well, he wasn't pleased to see me at all. When I offered to go to the cinema with him, he always had some excuse, and we never went. We never even had a meal together, and I hardly ever saw him. In a few days I felt so sad that I went away in the car. I

drove into a storm, and a tree fell on the car, and I was badly hurt. I had to stay in bed, ill, for a month in a strange country.
How the gods laughed at me then!

CARTON : Well, I can tell you a different story. Once, in the Middle East, a friend of mine, Drayton, wanted to go to the next town. There were no buses, and usually people took a taxi together when they wanted to go there. Drayton found a taxi which was going, and as there was one empty seat in it, he got in thankfully. But then another fellow in a terrible state of mind ran up to the taxi and said that he had to go at once. He couldn't find another taxi, and there wasn't another empty seat in this one. Drayton's a kind man, and he could see that this other fellow was very unhappy. So he got out and gave the man his seat.

BRITTER: What was the matter with this other fellow?

CARTON: His son was very ill in the next town, and he had just heard the news. He wanted to go to see him. He was pleased and thankful to have Drayton's seat in the taxi, and when they all drove away Drayton rather sadly walked back home. A few hours later he heard that the taxi had run off the road into a river, and everyone in it had been killed. So, you see, the gods were kind to him. They saved his life.

BRITTER: They weren't very kind to the father of the sick boy, were they? He's dead now just because he wanted to see his son. He was very pleased to get that seat in the taxi, and then he was killed. We have to be very careful when we're pleased.

CARTON: I can take care of myself.

BRITTER: Don't be too sure, my dear man. I once knew a fellow who caught a train with the greatest of difficulty. He ran half a mile to the station and got in just as the train was starting. How pleased he must have been! And how the gods laughed at him! The train passed over a bridge which broke under it, and the whole train with everyone in it fell into the fields below. Lots of people were killed. So take my advice, my dear fellow, and be very careful when you're feeling pleased with life.

CARTON (sitting down on the seat): Pooh! What can happen to me on the bank of a river on a fine evening like this? Oh dear! (He jumps up.)

BRITTER: What's the matter?

CARTON: The paint on this seat's wet. It's fresh paint! My new suit's covered with green paint!

ASLA EMİN OLAMAZSINIZ

Mr. John Britter, bir telsiz mühendisi

Mr. Tom Carton, onun arkadaşlarından birisi

Britter ve Carton bir nehrin kıyısında boş bir sıraya yakın birbirleriyle karşılaşırlar. Konuşmak için dururlar fakat oturmazlar.

BRITTER: Nasılsın, Carton? İyi (bir) akşam!

CARTON: Güzel akşam! Harikulade akşam!

BRITTER: Bugün çok keyifli görünüyorsun. Ve bu giydiğin elbise çok güzel. Bir ziyafete mi gidiyorsun?

CARTON: Oh, hayır. Sadece oldukça özel bir arkadaşımla buluşacağım.

BRITTER: Oldukça özel arkadaşınla buluşmak için acele eder görünmüyorsun.

CARTON: (saatine bakarak) Hayır, bol vaktim var. Evden bir hayli erken ayrıldım. Evde yapacak bir şeyim yoktu bu bakımdan yola çıktım.

BRITTER: Anlıyorum. Bu buluşma günün büyük olayı, değil mi? Eh, dikkat et. Çok mutlu hissettiğin zamanlar, azizim Carton, ilahlar sana beklemediğin bir şey gönderebilirler.

CARTON: Hangi (ne) ilahlar?

BRITTER: Eski Yunan ve Roma ilahları. Biliyorsun onlar hâlâ yukarıda dağlarının üstünde. Onlar bu dünyaya (aşağı) bakarlar ve biz zavallı insanların üzerine (bir) şeyler atarlar, özellikle keyifli olduğumuz zamanlarda. Onlar bizlere gülerler ve bizim hayatlarımızla oynarlar.

CARTON: Saçma. Dağda hiç ilah yoktur. Olsaydı bile, onlar benim hayatımla oynayamazlardı. Onlar bana ne yapabilirler? Onlar insanları incitmek istemezler. İlahlar merhametlidir.

BRITTER: Her zaman değil. Benim en iyi arkadaşım bir zamanlar Fransaya okumaya (tahsile) gitti. Bütün arkadaşlarından bu kadar uzakta çok mutlu olmadığını duydum, ve onu ziyaret etmem gerektiğini düşündüm. Ben

meşgul bir adamım, fakat bir gün Fransa'ya onu görmeye gittim. Beni gördüğüne hiç memnun olmadı. Onunla beraber sinemaya gitmeyi teklif ettiğimde, her zaman bir mazeret buldu (buluyordu), ve biz hiç gitmedik. Hatta birlikte bir yemek bile yemedik ve onu hemen hemen hiç görmedim. Birkaç gün içinde (kendimi) o kadar üzüntülü hissetim ki araba ile ayrıldım Bir fırtınanın içine (doğru) sürdüm, ve bir ağaç arabanın üstüne düştü, ve ben fena bir şekilde yaralandım. Yabancı bir ülkede, hasta olarak, bir ay yatakta kalmak zorunda kaldım. İlahlar o zaman bana nasıl güldüler!

CARTON: Ben sana başka bir hikâye söyleyebilirim. Bir zamanlar, Orta Doğuda, bir arkadaşım, Drayton, bitişik kasabaya (şehire) gitmek istedi. Hiç otobüs yoktu ve insanlar genellikle oraya gitmek istedikleri zaman birlikte bir taksi alırlardı (tutarlardı). Drayton gitmekte olan bir taksi buldu, ve içinde bir tek boş yer olduğundan, şükrederek bindi. Fakat o zaman bir başka adam, çok şaşkın bir halde taksiye koştu ve derhal gitmek zorunda olduğunu söyledi. O bir başka taksi bulamıyordu ve bunda başka bir boş yer yoktu. Drayton nazik bir adamdır ve diğer adamın çok mutsuz olduğunu görebiliyordu. Bu yüzden indi ve yerini adama verdi.

BRITTER: Bu diğer adamın nesi vardı?

CARTON: Bitişik kasabada oğlu çok hastaydı ve o haberi henüz öğrenmişti. Onu görmeye gitmek istiyordu. Drayton'un taksideki yerini almaktan memnun ve müteşekkirdi ve hepsi araba ile uzaklaşınca Drayton oldukça üzüntülü eve (geri) yürüdü. Birkaç saat sonra taksinin yoldan çıkarak bir nehire düştüğünü ve içindekilerin hepsinin ölmüş olduğunu işitti. Bu bakımdan görüyorsun, ilahlar ona merhametli oldular (davrandılar). Onun hayatını kurtardılar.

BRITTER: Onlar hasta çocuğun babasına merhametli olmadılar, değil mi? Sırf oğlunu görmek istediği için şimdi ölüdür. Taksideki o yeri aldığına çok memnundu ve sonra öldü. Memnun olduğumuz zaman çok dikkatli olmak zorundayız.

CARTON: Ben kendime bakabilirim (dikkat edebilirim).

BRITTER: Fazla emin olma, aziz dostum. Çok zorlukla bir trene yetişen bir adam tanıdım bir zamanlar. İstasyona yarım mil koştu ve tren hareket ederken bindi. Ne kadar memnun olmuş olmalı! Ve ilahlar ona ne kadar güldüler! Tren, altında çöken bir köprüden geçti, ve trenin tamamı, içindeki herkesle beraber aşağıdaki tarlalara düştü. Pek çok insan öldü. Bu bakımdan benim nasihatimi al (dinle), aziz arkadaşım ve hayattan memnun olduğun zaman çok dikkatli ol.

CARTON: (Kanepenin üstüne oturarak): Puf! Böyle güzel bir akşam (dın) bir nehir kenarında bana ne olabilir? Aman Allahım! (ayağa sıçrar).

BRITTER: Ne var?

CARTON: Bu kanepenin üstündeki boya ıslaktır (kuramamış). O taze boyadır! Benim yeni elbisem yeşil boya ile kaplandı (boyandı)!

NASREDDIN'S CHILD

Nasreddin's wife was very ill, and at last she died. After a few months, Nasreddin married again. His new wife was a widow.

Exactly seven days after he married her, she had a baby.

Nasreddin at once hurried away to the market and bought some paper, some pencils, some pens and some children's books. Then he hurried back home again with these things and put them beside the baby. His new wife was surprised. «What are you doing?» she said. «The baby won't be able to use those things for a long time. Why are you in such a hurry?»

Nasreddin answered, «You are quite wrong, my dear. Our baby is not an ordinary baby. It came in seven days instead of nine months, so it will certainly be ready to learn to read and write in a few weeks from now.»

NASREDDİN'İN ÇOCUĞU

Nasreddin'in karısı çok hastaydı ve nihayet öldü. Birkaç ay sonra Nasreddin tekrar evlendi. Yeni karısı bir duldu.

Onunla evlendikten tam yedi gün sonra onun bir bebeği oldu.

Nasreddin derhal aceleyle çarşıya gitti ve biraz kâğıt, birkaç kurşun kalem, birkaç mürekkep kalemi ve birkaç çocuk kitabı aldı. Sonra aceleyle bu şeylerle eve döndü ve onları bebeğin yanına koydu. Yeni karısı şaşırmıştı. «Ne yapıyorsun?» dedi. «Bebek uzun zaman bu şeyleri kullanamayacak. Niçin bu kadar acele ediyorsun?»

Nasreddin cevap verdi, «Tamamen haksızsın, sevgilim. Bizim bebeğimiz alelade bir bebek değil. Dokuz ay yerine yedi günde geldi, bu yüzden muhakkak ki şimdiden (itibaren) birkaç hafta içinde okumayı ve yazmayı öğrenmeye hazır olacak.»

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 90

ÖZET

I

İngilizcede bazı fiiller kendilerinden sonra sadece mastar halinde bir fiil alırlar. Bunların başlıcaları **want, hope, decide, ask, expect, invite, would like, should like** fiilleridir.

She wants to see them often.	Onları sık sık görmek ister.
We want to learn French, but there aren't any French teachers here.	Fransızca öğrenmek isteriz, fakat burada hiç Fransızca öğretmenleri yoktur.
They hope to be here next summer.	Gelecek yaz burada olmayı ümit ediyorlar.
She decided to sell her house.	Evini satmaya karar verdi.
The teacher asked me to write the names of the students.	Öğretmen, öğrencilerin isimlerini yazmamı istedi. (Rica etti.)
We expected them to understand their mistake.	Hatalarını anlayacaklarını umduk.
She invited me to go shopping with her.	Beni kendisiyle alışverişe gitmeye davet etti.
I should like to buy a good car this time.	Bu sefer iyi bir otomobil almayı istiyorum. (Arzu ediyorum.)

Bazı fiiller de kendilerinden sonra **-Ing** eki almış fiiller alırlar.

They finished cleaning the tables.	Masaları temizlemeyi bitirdiler.
I like reading detective stories.	Dedektif hikâyeleri okumayı severim.
I hate staying at home on Sundays.	Pazar günleri evde kalmaktan nefret ederim.

Bazı fiiller vardır ki bunlar hem **-ing** almış fiillerle hem de mastar halinde bulunan fiillerle kullanılabilirler. Ancak bu iki kullanılışları arasında anlam bakımından fark vardır.

I like reading books.	Kitap(lar) okumayı severim.

Bu cümlede genel olarak kitap okumaktan hoşlandığım, kitap okumaktan hoşlanan bir insan olduğum anlatılmaktadır.

I like to read a book instead of going to the park.	Parka gitmek yerine bir kitap okumayı isterim. (Tercih ederim.)

Bu cümlede de kitap okuma işinin o an için istendiği, tercih edildiği anlatılmaktadır.

My wife is afraid of mice.	Karım farelerden korkar.
She is afraid to hurt you.	Sizi incitmekten çekinir.

II

«Ne zaman» anlamına gelen **when** sözcüğü aynı zamanda «zaman zarf cümlecikleri» ni başlatan ve bunların içinde «zaman» anlamını veren bir sözcüktür.

When did you see them?	Onları ne zaman gördünüz?
when you saw them...	onları gördüğün zaman...
They were going to the cinema when you saw them in the street.	Onları sokakta gördüğün zaman onlar sinemaya gidiyorlardı.
The boys were smoking when their father came in.	Babaları içeri geldiği zaman çocuklar sigara içiyorlardı.

Zaman bildiren cümlecikler sadece **when** sözcüğü ile başlamaz. Zaman bildiren bazı diğer sözcükler de zaman zarf cümleciklerini oluşturmada kullanılır. Bunların başlıcaları, **until, after, before, as, as soon as, whenever** ve **since**'dir.

She worked in the kitchen until it got dark.	Hava kararıncaya kadar mutfakta çalıştı.
The maid went to the market after she washed the plates.	Hizmetçi tabakları yıkadıktan sonra çarşıya gitti.
You must read the letter twice before you write the answer.	Cevabı yazmadan önce mektubu iki kere okumalısın.
I heard a noise as I was walking along the street.	Sokak boyunca yürürken bir gürültü işittim.
The student turned back as soon as he saw the teacher.	Öğrenci öğretmeni görür görmez geri döndü.
The little girl smiles whenever she sees me.	Küçük kız beni her ne zaman gorse gülümser.
They have been working in the garden since morning.	Sabahtan beri bahçede çalışıyorlar.

III

Zarflar, bildiğiniz gibi, fiillerin sadece zamanını değil, yapıldığı yerleri ve yapılış biçimlerini de bildirirler.

This is the church where they killed the priest.	Papazı öldürdükleri kilise budur.
I went to the park where I saw them.	Onları gördüğüm parka gittim.

Whereas, zıtlık bildiren zarf cümleciklerinde kullanılır.

They have a lot of money whereas I have nothing to eat.	Benim yiyecek bir şeyim yokken (olmamasına karşın) onların çok parası var. (Onların çok parası var; halbuki benim yiyecek hiç- bir şeyim yok.)

Neden bildiren zarf cümleciklerinde **because** kullanılır.

Tom will stay at home because he hasn't finished his homework.	Tom evde kalacak, çünkü ev ödevini bitirmemiş durumda.
We couldn't go out because it was raining.	Dışarıya çıkamadık, çünkü yağmur yağıyordu.

IV

Zarf cümleciklerinin oluşturulmasında kullanılan diğer önemli sözcükler şunlardır: **although**, **however**, **so that**, **so ... that**, **such a ... that**, **in case**, **for fear**, **except**.

İtiraf veya kabul zarf cümleciklerinde **although** ve **however** kullanılır.

Although he is not a small boy, he can't go to school alone.	Her ne kadar küçük bir çocuk değilse de okula yalnız gidemez.
However heavy the boxes are, I can carry them.	Kutular her ne kadar ağır olsa da onları taşıyabilirim.
However carefully I work, I break one or two things.	Her ne kadar dikkatli çalışsam da bir veya iki şey kırarım.

Amaç zarf cümleleri **so that** ile başlar.

I always lock the door so that nobody can go in.	İçeri hiç kimse giremesin diye daima kapıyı kilitlerim.

So ... that bileşimi sonuç zarf cümleciklerinin oluşturulmasında kullanılır.

We are so hungry that we can eat all of them.	O kadar açız ki onların hepsini yiyebiliriz.
They came so late that the teacher didn't let them in.	O kadar geç geldiler ki öğretmen onları içeri bırakmadı.
It was such difficult work that we couldn't finish it in eleven hours.	O kadar güç işti ki onu on bir saatte bitiremedik.

Tedbir zarf cümlecikleri **In case**, **for fear** ile yapılır.

Soldiers carry guns In case they meet the enemy.	Düşmana rastlarlar diye askerler silah taşırlar.
The woman stood on the table for fear that the mouse might come out.	Fare çıkar diye kadın masanın üstünde durdu. (Fare gelir korkusuyla.)
The old man put his money under the bed for fear that his son might steal it.	Oğlu onu çalar korkusuyla yaşlı adam parasını yatağın altına koydu.

Ayırma zarf cümlecikleri **except** ile yapılır.

He comes to this office every day except Saturday and Sunday.	Cumartesi ve pazar hariç her gün bu büroya gelir.
I have been to every country in Europe except Italy.	İtalya hariç Avrupa'daki her ülkede bulundum.

V

Aşağıdaki cümleler «açıklamalar» başlığı altında verilen konularla ilgilidir. Bunları, ait oldukları dersleri de gözden geçirerek inceleyiniz.

The captain wasn't able to take command of the ship.	Kaptan geminin kumandasını ele alamadı.
How can we make bread now? They have used up all the flour.	Şimdi nasıl ekmek yapabiliriz? Bütün unu kullanıp bitirmişler.
They broke up the table and burn it in the stove.	Masayı parçaladılar ve onu sobada yaktılar.
The city looked a sad sight after the war.	Savaştan sonra şehir perişan görünüyordu.
Will you please cut up the meat; I'm busy in the kitchen.	Lütfen eti keser misin; ben mutfakta meşgulüm.
They caught the man and arrested him in the name of law.	Adamı yakaladılar ve onu kanun namına tutukladılar.
He is holding back something, but we'll find out soon.	Bir şey gizliyor, fakat yakında bulacağız. (Keşfedeceğiz.)
I haven't done anything wrong; it was Robert's fault.	Hiçbir hata işlemedim; o Robert'in hatasıydı.

The teacher looked hard at Mary, and she stopped laughing.	Öğretmen Mary'ye sert baktı ve o gülmeyi bıraktı.
I'll provide for you because I like you and I have enough money.	Sizin geçiminizi sağlayacağım, çünkü sizi seviyorum ve yeterli param var.
I'll have this man for my guard, If you don't mind.	Sizce mahzuru yoksa bu adamı muhafızım olarak alacağım.
Mr. Fogg rang for Passepartout but he wasn't in his room.	Mr. Fogg zile basarak Passepartout'yu çağırdı fakat o odasında değildi.
Rev. Robert Green won't come to church this Sunday.	Muhterem (papaz) Robert Green bu pazar günü kiliseye gelmeyecek.
They'll put forward another plan if you don't accept this one.	Bunu kabul etmezseniz başka bir plan ileri sürecekler.
We had to send for a doctor because the boy was about to die.	Bir doktor çağırmak zorunda kaldık, çünkü çocuk ölmek üzereydi.
This book is fairly good; it will be very useful for you.	Bu kitap oldukça iyidir; sizin için çok yararlı olacak.
The noise in the next house kept me awake all night.	Bitişik evdeki gürültü beni bütün gece uyutmadı.
There was a time when Ali sold brushes in the streets.	Ali'nin sokaklarda fırça sattığı bir zaman vardı.
To build a hospital will take years.	Bir hastane inşa etmek yıllar sürecek.
I'm glad to say your son is the best student in this class.	Memnuniyetle söyliyeyim, oğlunuz bu sınıfta en iyi öğrencidir.
This machine will be very useful for your office if you use it in the right way.	Onu uygun şekilde kullanırsanız bu makine büronuz için çok faydalı olacaktır.
This plan doesn't suit me well.	Bu plan bana uymaz.
There will be no need to repair the car often if you use it in the right way.	Onu doğru şekilde kullanırsanız otomobili sık sık tamir etmeye gerek kalmayacak.
It sounds like the train; let's hurry.	Tren sesi gibi geliyor; acele edelim.
We stayed two weeks in the forest and some of our men fell ill.	Ormanda iki hafta kaldık ve adamlarımızdan bazıları hastalandı.

They tried a new programme on the lazy students.	Tembel öğrenciler üzerinde yeni bir prog ram denediler.
This chair is made for babies.	Bu sandalye bebekler için yapılmıştır.
The bad news made her feel unhappy.	Kötü haber onu üzdü.
This soup tastes like sea water; didn't you put any oil in it?	Bu çorba deniz suyu tadı veriyor; onun içine hiç yağ koymadın mı?
He tells us funny stories when he is pleased with himself.	Keyfi yerinde olduğu zaman bize komik hikâyeler anlatır.
He hardly ever comes to our club; he goes to another club near Hyde Park.	O bizim kulübümüze hemen hemen hiç gelmez; Hayd Park yakınında başka bir kulübe gider.
She was in a terrible state of mind because her handbag had been stolen.	Perişan bir haldeydi, çünkü çantası çalınmıştı.
Selma is always in a hurry; she never stops a minute.	Selma daima acelededir; hiçbir dakika durmaz.
Yes, I see the truth now.	Evet, şimdi gerçeği anlıyorum.
He is a friend of mine; I can take him to the party.	O benim bir arkadaşımdır; onu ziyafete (partiye) götürebilirim.
It was the most important event of the year.	O, yılın en önemli olayıydı.
Nonsense, I don't believe it.	Saçma, ona inanmam.
Ordinary people can't understand his books.	Alelade insanlar onun kitaplarını anlayamaz.
She was thankful because I had helped her when she was in danger.	Müteşekkirdi, çünkü o tehlikedeyken ona yardım etmiştim.
His wife was a widow when he married her.	Onunla evlendiği zaman onun karısı bir duldu.
I'll prepare a special meal for our guests.	Misafirlerimiz için özel bir yemek hazırlayacağım.
Our plan was successful in the end.	Planımız sonunda başarılı oldu.

The boy who came from the village was surprisingly clever.	Köyden gelen çocuk hayret verici şekilde akıllıydı.
The soldiers made traps for the enemy.	Askerler düşman için tuzaklar yaptılar.
Recep was awake when the thief opened the door of the bedroom.	Hırsız yatak odasının kapısını açtığı zaman Recep uyanıktı.
He is fairly tall; he can play basketball.	Oldukça uzun boyludur; basketbol oynayabilir.
We must find a flat place to play football.	Futbol oynamak için düz bir yer bulmalıyız.
Nobody likes noisy children.	Gürültücü çocukları hiç kimse sevmez.
I wouldn't like to be in his position.	Onun durumunda olmak istemem.
Our new maid is so careless that she breaks one or two things every day.	Yeni hizmetçimiz o kadar dikkatsizdir ki her gün bir veya iki şey kırar.
When the little boy gets angry he mutters angrily.	Küçük çocuk kızdığı zaman kızgın bir şekilde mırıldanır.
They put Mr. Fogg in a cell and didn't give him any food.	Mr. Fogg'u bir hücreye koydular ve hiç yiyecek vermediler.
His cheeks are red because he has run a long way.	Yanakları kırmızı, çünkü uzun bir yol koştu.
He hit the man with his right fist.	Adama sağ yumruğuyla vurdu.
I can't provide for my father and mother because I get only four hundred liras a month.	Babam ve annemin geçimini sağlayamıyorum, çünkü ayda sadece dört yüz lira kazanıyorum.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 91

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

bishop [bişıp]	papaz, piskopos	**hopeless** [houplis]	ümitsiz
candlestick [kendılstik]	şamdan	**message** [mesic]	mesaj, bildiri
		pour [po:]	dökmek, akıtmak
fool [fu:l]	aptal insan	**rent** [rent]	kira
salt-cellar [so:lt selı]	tuzluk	**silver** [silvı]	gümüş
		table-cloth	

save [seyv]	biriktirmek	[teybıl klot]	masa örtüsü
scene [si:n]	sahne, manzara	**trublesome** [trabılsım]	yaramaz, belalı

AÇIKLAMALAR

keep on

Herhangi bir hareketi «yapmaya devam etmek» anlamındadır.

Milton kept on reading until his eyes were blind.	Milton gözleri kör oluncaya kadar okumaya devam etti.
If you keep on asking me questions, I can't do my homework.	Bana sorular sormaya devam edersen ev ödevimi yapamam.
The troublesome boy kept on playing in the living room and making everything dirty.	Yaramaz çocuk oturma odasında oynamaya ve her şeyi kirletmeye devam etti.

be no sign of

«Ortalıkta görünmemek, bir izi olmamak» anlamında birleşik bir fiildir.

There is no sign of the director.	Müdürden bir işaret yok. (Hiçbir haber yok, ortalıkta yok.)
Is there any sign of the postman?	Postacı görünürlerde mi?
There is no sign of the car.	Araba görünürlerde yok.

have a right to do something

«Bir şeyi yapmaya hakkı olmak, hak sahibi olmak» anlamında birleşik fiildir.

You have no right to come here.	Buraya gelmeye hakkınız yok.
She had no right to open his bag.	Onun çantasını açmaya hakkı yoktu.

turn somebody out

«Bir kimseyi bir yerden çıkarmak, atmak» anlamında bir deyimdir.

If you don't pay your rent this month, I'll turn you out.	Kiranı bu ay ödemezsen seni (evden) çıkaracağım.
He has paid his rent; you can't turn him out.	Kirasını ödemiş durumda, onu çıkaramazsın.

have nothing left

«Bir şey kalmamış olmak» anlamında bir deyimdir.

I'm sorry I can't help you. I have nothing left.	Üzgünüm size yardım edemem. Elimde avcumda hiçbir şey kalmadı.
Can I give you some cake? We have no chocolates left in the house.	Size bir parça pasta verebilir miyim? Evde hiç çikolatamız kalmamış.

be troublesome

«Eziyet vermek, baş derdi olmak» anlamında bir deyimdir.

He has always been a troublesome child for the family.	Aile için daima bir baş derdi çocuk olmuştur.
Don't be troublesome. Go to your bed and sleep.	Yaramaz olma. Yatağına git ve uyu.

THE BISHOP'S CANDLESTICKS

(From «Les Misérables,» By Victor Hugo)

1

Date. - About 1800
Place. - France, about thirty miles from Paris
Scene. - The kitchen of the Bishop's house. It is a small house, and the furniture is strong and simple.

2

Marie is busy cooking. Persomé is putting the table-cloth on the table.

PERSOME. - Marie, isn't the dinner ready yet?

MARIE. - Not yet, madam.

PERSOME. - Well, it ought to be. You haven't looked after the fire, child.
MARIE. - But, madam, you did that yourself.

PERSOME. - Don't answer me like that! Be more polite.

MARIE. - Yes, madam.
PERSOME. - I don't know where my brother is! It's after eleven o'clock; and there's no sign of him. Marie!

MARIE. - Yes, madam.

PERSOME. - Did the Bishop leave any message for me?

MARIE. - No, madam.

PERSOME. - Did he tell you where he was going?

MARIE. - Yes, madam.

PERSOME. - «Yes, madam!» Then why haven't you told me?

MARIE. - Madam didn't ask me.

PERSOME. - Is that a reason for not telling me?

MARIE. - Madam said this morning that I talked too much; so I thought –

PERSOME. - Ah! You thought! - It is hopeless.

MARIE. - Yes, madam.

PERSOME. - Don't keep on saying «Yes, madam» like a machine, you fool!

MARIE. - No, madam.

3

PERSOME. - Well, where did he say he was going?

MARIE. - To my mother's house, madam.

PERSOME. - Oh! - To your mother's house. Why?

MARIE. - He asked me how she was, and I told him that she was not feeling well.

PERSOME. - You told him she was «not feeling well,» did you? And so my brother is out of his bed, and without his supper because you told him she was «not feeling well.»

MARIE (looking at the pot on the fire) - Madam, it's boiling!

PERSOME. - Then pour it out, fool, and don't talk. (Marie is just going to pour It out.) No, no! Not like that! Let me do it. You put the salt-cellars on the table - the silver ones.

MARIE. - The silver ones, madam?

PERSOME. - Yes, the silver ones. Can't you hear me?
MARIE. - They are sold, madam.

PERSOME. - Sold! Sold! Are you mad? Who sold them? Why were they sold?

MARIE. - It was this afternoon, while you were out. Monsieur (Mr.) Gervais has often said how nice they are. The Bishop told me to take them to him, and sell them for as much as I could get.

4

PERSOME. - You had no right to do that without asking me.

MARIE. - But, madam, the Bishop ordered me.

PERSOME. - The Bishop is a - ahem! But - why did he want the money?

MARIE. - I think madam, that it was for Mother Gringoire.

PERSOME. - Mother Gringoire! - Mother Gringoire! That ugly old woman who lives at the top of the hill; and she says that she's too ill to get out of bed; but really she's too lazy to do any work. And why did Mother Gringoire need the money?

MARIE. - Madam, it was for the rent. The owner of the house said he wouldn't wait any longer. He said that he would turn her out of the house today if it wasn't paid. So she sent little Jean to the Bishop to ask for help, and –

PERSOME. - Oh! We shall have nothing left! His land is sold. All the money, which he saved, is gone. His furniture, everything! I have a little

money of my own; that just pays for our food. And now my beautiful - beautiful salt-cellars! (She cries.) Ah! it's too much, too much!

MARIE. - Madam, I am sorry. If I had known –

PERSOME. - «Sorry» - Why are you sorry? If the Bishop decides to sell his salt-cellars, he may do so, - mayn't he? Go and wash your hands; they're very dirty.

MARIE. - Yes, madam. (She goes towards the door. The Bishop comes in through the other door.)

5

BISHOP. - Ah! How nice and warm it is here. It's worth going out in the cold to have the pleasure of coming into this warm room again. (Persomé helps him to take off his coat.)

BISHOP. - Thank you, my dear. (He looks at her.) What's the matter? You've been crying. Has Marie been troublesome? (He shakes his finger at her.) Ah!

PERSOME. - No, it wasn't Marie - but – but

BISHOP. - Well, you shall tell me later. Marie, my child, run home now. Your mother is better. I have prayed with her; and the doctor has visited her. Run home. (Marie puts on her coat.)

BISHOP. - And, Marie, open the door quietly as you go in: your mother may be asleep.

MARIE. - Oh, thank you! thank you, sir! (She goes to the door.)

BISHOP. - Marie, take this coat; put it round you. It is very cold tonight.

MARIE (ashamed). - Oh, sir!

PERSOME. - What nonsense, brother! She is young. The cold won't hurt her.

BISHOP. - Ah, Persomé, you haven't been out. You don't know how cold it has become. Here, Marie, let me put it on for you. (He does so.) There! Run along, little one. (Marie goes out of the door.)

RAHİBİN ŞAMDANLARI

(Victor Hugo'nun «Sefiller»inden)

1

Tarih. - Tahminen 1800
Yer. - Fransa, Paris'ten tahminen otuz mil (ötede)
Sahne - Rahibin evinin mutfağı. O küçük bir evdir. Eşya sağlam ve basittir.

2

Marie (yemek) pişirmekle meşguldür. Persomé masanın üzerine masa örtüsünü koymaktadır.

PERSOME. - Marie (akşam) yemek henüz hazır değil mi?

MARIE. - Henüz değil, madam.

PERSOME.- Eee... Olması lazım. Ateşe bakmamışsın. (Ateşle meşgul olmamışsın) küçük.
MARIE. - Fakat, madam, onu siz kendiniz yaptınız (siz baktınız).

PERSOME. - Bana öyle cevap verme! Daha terbiyeli ol.

MARIE. - Evet, madam.

PERSOME. - Ağabeyimin nerede olduğunu bilmiyorum! Saat on birden sonradır (on biri geçiyor) ondan bir işaret yok. Marie!

MARIE. - Evet, madam.

PERSOME. - Rahip benim için bir haber bıraktı mı?

MARIE. - Hayır, madam.

PERSOME. - Nereye gittiğini sana söyledi mi?

MARIE. - Evet, madam.

PERSOME. - «Evet, madam!» O halde niçin bana söylemedin?

MARIE. - Madam bana sormadı(lar).

PERSOME. - Bu bana söylememek için bir sebep mi?

MARIE. Madam bu sabah benim çok konuştuğumu söylediler, bu bakımdan düşündüm ki...

PERSOME. - Ah! Düşündün! Ümit yok! (Sen adam olmazsın).

MARIE - Evet, madam.

PERSOME. - Mütemadiyen bir makine gibi «Evet, madam» deyip durma, budala!

MARIE. - Hayır, madam.

3

PERSOME. - Eee... Nereye gittiğini söyledi?

MARIE. - Annemin evine, madam.

PERSOME – Oo!! Annenin evine. Niçin?

MARIE. - Bana onun nasıl olduğunu sordu, ve ben (de) ona onun (kendini) iyi hissetmediğini (rahatsız olduğunu) söyledim.

PERSOME. - Ona «İyi hissetmediğini» söyledin, öyle mi? Ve böylece ağabeyim yatağından uzak, ve yemeksizdir (açtır) çünkü sen ona annenin «rahatsız olduğunu» söyledin.

MARIE. - (Ocaktaki tencereye bakarak) Madam, kaynıyor!

PERSOME. - Öyleyse boşalt budala, ve konuşma. (Marie tencereyi boşaltmak üzeredir.) Hayır, hayır! Öyle değil! Bırak ben yapayım. Sen tuzlukları masanın üzerine koy, gümüş olanlarını.

MARIE - Gümüşlerini mi madam?

PERSOME. - Evet, gümüşlerini. Beni duyamıyor musun?

MARIE - Onlar satıldı, madam.

PERSOME. - Satıldı! Satıldı! Sen delirdin mi? Onları kim sattı? Niçin satıldı?

MARIE. - Bugün öğleden sonraydı, siz dışardayken. Mösyö (Mr.) Gervais onların ne kadar güzel olduklarını sık sık söylerdi. Rahip bana onları ona götürmemi, alabileceğim kadar (paraya) satmamı söyledi.

4

PERSOME. - Bana sormadan bunu yapmaya hakkın yoktu.

MARIE. - Fakat, madam, rahip bana emretti.

PERSOME. - Rahip bir... öhhö! Fakat parayı niçin istedi?

MARIE. - Zannederim madam, o Gringoire Anne içindi.

PERSOME. - Gringoire Anne! Gringoire Anne! O tepenin üstünde oturan şu çirkin ihtiyar kadın ve o yataktan çıkamayacak kadar hasta olduğunu söyler, fakat aslında (o) hiçbir iş yapmayacak kadar tembeldir. Ve Gringoire Anne'nin paraya niçin ihtiyacı vardı?

MARIE. - Madam, o kira içindi. Evin sahibi daha fazla beklemeyeceğini söyledi. Ödenmezse onu evden bugün çıkaracağını söyledi. Bu sebepten o küçük Jean'ı yardım istemek için rahibe gönderdi ve –

PERSOME. - Oh! hiçbir şeyimiz kalmayacak! Onun arazisi satıldı. Biriktirmiş olduğu bütün parası gitti. Onun eşyası, her şeyi. Kendimin bir parça param var ve sadece yiyeceğimizi ödüyor (sadece yiyecek alabiliyoruz). Ve şimdi benim güzel güzel tuzluklarım! (Ağlar.) Ah! Bu çok fazla, çok fazla!

MARIE. - Madam, üzgünüm. Bilmiş olsaydım...
PERSOME. - «Üzgün». Niçin üzgünsün? Eğer rahip tuzluklarını satmaya karar verirse, böyle yapabilir, değil mi? Git ve ellerini yıka, onlar çok pistir.

MARIE. - Evet, madam. (Kapıya doğru gider. Rahip diğer kapıdan girer.)

5

RAHİP. - Ah! Burası ne kadar güzel ve sıcak. Bu sıcak odaya tekrar gelmenin zevki için dışarıya soğuğa çıkmaya değer. (Persomé onun paltosunu çıkarmasına yardım eder.)

RAHİP. - Teşekkür ederim, azizem. (Ona bakar) Ne var? Sen ağlıyorsun. Marie yaramazlık mı etti? (Ona parmağını sallar.) Ah!

PERSOME. - Hayır Marie değildi - fakat - fakat –

RAHİP. - Pekâlâ, bana daha sonra söylersin. Marie, evladım. Şimdi eve koş. Annen daha iyidir. Ben onunla beraber dua ettim, ve doktor onu ziyaret etti. Eve koş. (Marie paltosunu giyer.)

RAHİP. - Ve, Marie, içeri girerken kapıyı yavaşça aç: Annen uykuda olabilir.

MARIE. - Oh, teşekkür ederim! Teşekkür ederim, efendim! (Kapıya gider.)

RAHİP. - Marie, bu paltoyu al. Onu etrafına sar (ona sarın). Bu gece çok soğuk.

MARIE. - (mahcup) Oh, efendim!

PERSOME. - Ne saçmalık, ağabey! O gençtir. Soğuk onu incitmez.

RAHİP. - Ah Persomé, sen dışarıda bulunmadın. Ne kadar soğuduğunu bilmiyorsun. İşte, Marie, müsaade et onu sana ben giydireyim. (Öyle yapar). Koş, küçük.

(Marie kapıdan çıkar).

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 92

HAYALİ GEÇMİŞ ZAMAN

Bazı fiillerin geçmişte oluş şekillerini hayal etmemiz halinde «hayali geçmiş zaman» şeklini kullanırız. Bu konuda önce Türkçe örnekler verelim :

O ders çok zor olmuş olmalı.

Pencereden aşağıya düşebilirdin.

O adama yardım edecektin.(etmeliydin).

Dün gelebilirdim. (gelmedim ama)

Belki şimdi gelmiştir.

Henüz gelmiş olamazlar.

Bu cümlelerin olduklarını veya oluş şekillerini kesin olarak bilmiyoruz. Sadece olduklarını hayal veya tahmin edip hüküm veriyoruz. Hayali geçmiş dediğimiz zaman şekli budur. Bunlar «bitmiş şimdiki zaman» kipinin yardımcı fiillerle kullanılmasıyla meydana getirilirler.

I have written a letter.

Bu cümleden sadece «**have written**» kısmını alıp yardımcı bir fiille kullanırsak hayali geçmiş zaman biçimini oluşturmuş oluruz.
must have written

He must have written to his father.	Babasına yazmış olmalı. (Halinden o anlaşılıyor.)
He could have written to his father.	Babasına yazabilirdi. (Vakti vardı.)
He should have written to his father.	Babasına yazmalıydı. (Yazmaması kendisi için iyi olmadı.)
He ought to have written to his father.	Babasına yazmalıydı. (Yazmaması ayıp oldu.)
He might have written to his father.	Babasına yazmış olabilirdi. (İyi ki yazmadı.)
He would have written to his father.	Babasına yazmış olacaktı. (Vakti olsaydı.)
He can have written to his father.	Babasına yazmış olabilir. (Vakti ve imkânı var.)
He may have written to his father.	Babasına yazmış olabilir. (Belki de)
He will have written to his father.	Babasına yazmış olacak. (Gelecekte belli bir zamanda.)

Bir cümle ile çeşitli anlamlarını verdiğimiz hayali geçmiş zaman şekli İngilizcede bir hayli sık kullanılır. Şimdi başka fiillerle örnekler verelim:

He must have fallen into the river.	Nehre düşmüş olmalı. (Her tarafı ıslak.)
He could have brought the books.	Kitapları (pekâlâ) getirebilirdi.
You shouldn't have said so.	Böyle söylememeliydin. (Senin için iyi olmadı.)
You ought to have helped the poor man.	Zavallı adama yardım edecektin. (İnsani ödeviniz buydu.)
She might have fallen from the tree.	Ağaçtan düşebilirdi. (Maazallah)
I would have finished these letters.	Bu mektupları bitirmiş olacaktım. (Engel olmasaydı.)
She may have come.	(Belki de) gelmiş olabilir.
She will have taken all the medicine by five o'clock.	Saat beşe kadar bütün ilacı almış olacak.
You can't have forgotten me.	Beni unutmuş olamazsın.
You shouldn't have drunk so much water.	Bu kadar çok su içmemeliydin. (Sana yaramıyor.)

had better

Had ile **better** birlikte kullanılınca bir çeşit yardımcı fiil meydana getirirler. Bu birleşimdeki **had**, **have** fiilinin her ne kadar geçmiş hali ise de bu birleşimde bir geçmiş anlamı yoktur. **Had better** bir fiilin yapılmasının yerinde ve uygun olacağını belirtir.

go	git
had better go	gitmek daha münasip olur
You had better go.	Gitmen iyi olur.
She had better stay at home.	Evde kalması daha iyi olur. (Evde kalsın daha iyi.)
I had better come tomorrow.	Ben yarın geleyim daha iyi.

Bu cümlelerin sorusu, **had** başa alınarak; olumsuzu **had** ile **better** arasına **not** getirilerek yapılır.

Had she better go now?	Simdi gitse iyi mi olur?
She hadn't better go now.	Simdi gitmese daha iyi olur.

Bu yardımcı fiil olumsuz soru halinde çok sık kullanılır.

Hadn't you better go now?	Şimdi gitseniz iyi olmaz mı? (tavsiye)
Hadn't I better wait for the next train?	Gelecek (bir sonraki) treni beklesem daha iyi olmaz mı? (Ne dersiniz?)

Had better hayali geçmiş olarak da kullanılır. Bu durumda kullanılırken **had better** birleşiminde bir değişiklik olmaz, sadece esas fiilin bitmiş şimdiki zaman hali kullanılır. Böylece bir cümle ile, geçmişte yapılmış bir işten dolayı bir pişmanlık, aklı başına gelmiş olmak anlamı anlatılmış olur.

You had better have gone yesterday.	Dün gitseymişin iyi olacakmış.
We had better have stayed at home.	Evde kalsaymışız iyi olacakmış. (Keşke evde kalsaymışız.)
They had better have spoken to him.	Onunla konuşsalarmış iyi olacakmış.

Bu tip cümlelerin sorusu da **had** başa alınarak, olumsuzu **had** ile **better** arasına **not** getirilerek yapılır.

Had you better have gone yesterday?	Dün gitseymişin daha iyi mi olacakmış?
We hadn't better have stayed at home.	Evde kalmasaymışız iyi olacakmış.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - She kept ..... writing letters until twelve o'clock. 2 - There is ..... sign of the ship; she can't he here before ten. 3 - She has ..... right to spoil our game. 4 - If you don't pay your rent, the owner of the house will turn you ..... 5 - He ..... a troublesome boy; nobody likes him. 6 - Why are you ..... a hurry? Are you going somewhere? 7 - She is a friend ..... mine, but I wouldn't like to marry her. 8 - She smiles in a different way when she is pleased ..... herself. 9 - The soldier was in a terrible state ..... mind when the letter came. 10 - Nonsense, there can't be two Sundays ..... one week. 11 - He isn't an ordinary boy; he is ..... best student in my class. 12 - There is a message ..... you. A boy brought it two hours ago.

II

Bu cümlelerdeki fiilleri hayali geçmiş zaman yapınız.

1 - She must write to her mother. 2 - You can bring some of the books. 3 - We could clean the tables and the floor. 4 - They will sell their house. 5 - The girl would drink a cup of coffee.

III

Translate into Turkish.

1 - This is the most important event of the year. 2 - I am very thankful for your help. 3 - This is not an ordinary book; you must read it. 4 - Have you candlesticks in your house? 5 - He could have finished the work. 6 - You are a fool, you spoiled everything. 7 - I'll send them a message; they must come here at once. 8 - The widow was wearing a black dress. 9 - How much is the rent of your apartment? 10 - She poured some oil on the cake. 11 - I couldn't save any money in six months. 12 - These plates are made of silver; they are very expensive. 13 - My wife has bought a new table-cloth. 14 - Yes, I see, you want our help. 15 - He is a friend of mine; I'll tell him about you.

IV

Translate into English.

1 - Saat altıya kadar kitabını okumaya devam etti. 2 - Otomobil görünürlerde yok; onu çaldılar mı? 3 - Masanın üzerinde iki gümüş şamdan vardı. 4 - Ümitsizim; onlar şimdi bize yardım edemezler. 5 - Yaramaz çocuk döşemeye bir kova su döktü. 6 - İyiliğiniz için müteşekkirim. 7 - Buradan sahneyi göremiyorum. 8 - Onlara istasyonda rastladığım zaman acele içindeydiler. 9 - Mesajınızı aldık. Memnuniyetle söyleyeyim ki teklifinizi kabul edeceğiz. 10 - Kirayı ödemezseniz sizi (evden) çıkaracaklar.

88. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - ill 2 - on 3 - for 4 - like 5 - a 6 - of 7 - ill 8 - of 9 - so 10 - except

II

1 - He is so clever that he can answer this question. 2 - She is so beautiful that everybody looks at her when she walks in the street. 3 - The mountain is so high that we can't climb it. 4 - These questions are so difficult that we can't answer them. 5 - The apartment is so expensive that they can't buy it.

III

1 - Evimizde çok fare vardı, bu yüzden bir fare kapanı aldım. 2 - Her ne kadar yaşlı bir adamsa da sıhhatli ve kuvvetlidir. 3 - Buraya pazar hariç her gün gelir. 4 - O kadar çok çalıştı ki sonunda hasta düştü. 5 - Her ne kadar yavaş da koşsa onu yakalayamam. 6 - Kitaplar o kadar pahalı ki fakir halk onları alamaz. 7 - O kadar aç ki herhangi bir şeyi yiyebilir. 8 - Sis yüzünden Tom hariç bütün öğrenciler geç geldiler. 9 - Ona belki istasyonda rastlarım diye Margaret'in mektubunu aldım. 10 - Bu kitap yeni başlayanlar için yazılmamıştır. 11 - Tembel öğrenciler üzerinde yeni bir test denediler. 12 - Her gece geç yatarsanız hastalanacaksınız. 13 - Aynı anda iki dil öğrenmeye çalıştı fakat başarılı olamadı. 14 - Her ne kadar çok çalıştıysa da başarılı olamadı. 15 - Bu yaşlı adam hariç onların hepsini tanıyorum.

1 - Where did you put the mouse-trap? 2 - Two of the passengers fell ill. 3 - These hats are made for old women; they are for young girls. 4 - Their wine tasted like beer. 5 - All the teachers are old except our teacher. 6 - You are so clever that you'll be an important man soon. 7 - I saw two mice under the bed. 8 - Although he is a good student, he sometimes comes to school late. 9 - Try this hat on your head; its colour is wonderful. 10 - How many pencils are there in your pocket?

to be in love (with)	*(birisine) aşık olmak*

He is in love with Mary.
O Mary'ye aşıktır.

Last year she was in love with Tom.
Geçen yıl o Tom'a aşıktı.

We're not in love with
Each other. We're married.
Biz birbirirmize aşık
değiliz. Biz evliyiz.

for nothing	*bedava, karşılığını vermeden*

You can't get anything for nothing.
Bedava hiçbir şey elde edemezsiniz.

They gave us those books for nothing.
Şu kitapları bize bedava verdiler.

He stays at our house for nothing.
Evimizde bedavaya oturuyor.

She travelled for nothing.
Bedava yolculuk etti.

straight on	*dosdoğru, sapmadan*

He drove straight on till he came to the wood.
Ormana gelinceye kadar dosdoğru (arabayı) sürdü.

Go straight on for a mile and then take the second turning to the right.
Dosdoğru bir mil git ve sonra sağda ikinci dönemeci takip et.

If you walk straight on, you will see them.
Dosdoğru yürürsen onları göreceksin.

to get married	*evlenmek*

She'll stop working when she gets married.
Evlenince çalışmayı bırakacak.

Ahmet and Ayşe will get married soon.
Ahmet'le Ayşe yakında evlenecekler.

Our teacher got married last month.
Öğretmenimiz geçen ay evlendi.

They have just got married.
Henüz evlendiler.

on the way to	*... e giderken*

I met him on the way to school.
Okula giderken ona rastladım.

We saw an accldont on the way here.
Buraya gelirken bir kaza gördük.

You will find many shops on the way there.
Oraya giderken birçok dükkân bulacaksın.

On the way to the station she met Tom.
Istasyona giderken Tom'a rastladı.

to know how to	*nasıl yapıldığını bilmek, fikri olmak*

Do you know how to cook fish?
Balığın nasıl pişirildiğini bilir misin?

I don't know how to dance.
Nasıl dans edileceğini bilmiyorum.

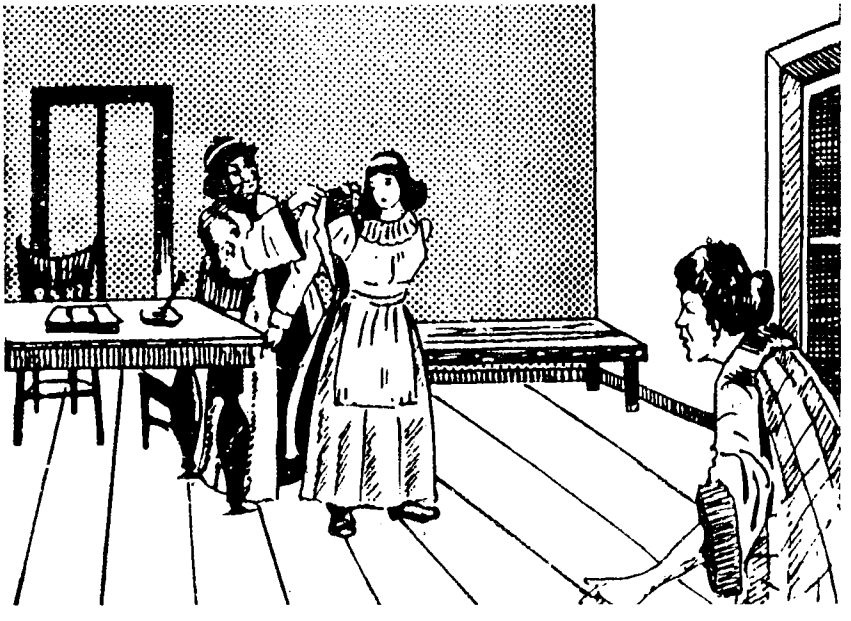
He doesn't even know how to sew on a button.
Bir düğmenin nasıl dikildiğini bile bilmez.

They don't know how to play tennis.
Tenisin nasıl oynandığını bilmezler.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 93

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

besides [bisaydz]	hem de	**either** [aydı]	ya...
cause [ko:z]	sebep olmak	**escaped** [iskeypt]	kaçmış, firari
deceive [disi:v]	aldatmak	**moreover** [mo:rouvı]	üstelik
displease [displi:z]	rahatsız etmek, hoşa gitmemek	**otherwise** [adıwayz]	aksi halde

pain [peyn]	acı, ıstırap	**tire** [tayı]	yormak
remind [rimaynd]	hatırlatmak	**untruthful**	yalancı
safety [seyfti]	emniyet	[antru:tfıl]	
spoilt [spoylt]	bozulmuş	**value** [veliu:]	değer vermek

AÇIKLAMALAR

be to blame

«Kabahatli olmak, ayıplanmak» anlamındadır.

If they can't understand your lessons, you are to blame because you don't teach them in a simple way.	Sizin derslerinizi anlamıyorlarsa kabahatli sizsiniz. Çünkü onlara basit bir tarzda öğretmiyorsunuz.
Who is to blame if the child is impolite?	Çocuk terbiyesizse kim kabahatlidir?

such a

«Böyle, bu kadar» anlamındadır. Çoğul isimlerle, sayılamayan isimlerin önünde olunca **a** kalkar.

You shouldn't have come here on such a cold day.	Böyle soğuk bir günde buraya gelmemeliydin.
I have never seen such a beautiful girl.	Bu kadar güzel bir kız hiç görmedim.
We have never eaten such good fruit.	Bu kadar iyi meyve hiç yemedik.

be proud of

«... ile iftihar etmek, -den gurur duymak» anlamında bir deyimdir.

I am proud of my son.	Oğlumla iftihar ediyorum.
She is proud of her family.	Ailesiyle iftihar ediyor.
We are proud of our history.	Tarihimizden gurur duyuyoruz.

and yet

«Ama, yine de, buna rağmen» anlamını verir.

It was cold, and yet it was sunny. Hava soğuktu, buna rağmen güneşliydi.

She is a good girl, and yet I can't have her for my secretary. O iyi bir kızdır, buna rağmen onu sekreterim olarak alamam.

He studies his lessons hard, and yet he can't succeed in his examinations. Derslerine çok çalışır, buna rağmen sınavlarında başarılı olamaz.

where would (a person) be without

«Bir kimsenin bir şeysiz veya bir kimsesiz hali nice olurdu» anlamında bir cümle başlangıcıdır.

Where would you be without your wife? Karın olmasa senin halin nice olurdu?

Where would they be without schools? Okullar olmasa onların hali nice olurdu?

give away

«Bir şeyi parasız olarak vermek, dağıtmak» anlamında bir deyimdir.

He gave all his books away. Bütün kitaplarını (parasız) dağıttı.

You don't have to pay for these shoes. They are giving them away. Bu ayakkabılar için para vermek zorunda değilsin. Onları dağıtıyorlar.

If you give everything away, you will have nothing left. Her şeyi dağıtırsan elinde avucunda bir şey kalmayacak.

make it right (again)

«Yapılan bir hatayı düzeltmek» anlamında bir birleşik fiildir.

Don't worry! It won't make it right again. Üzülme. Bu onu (hatayı) düzeltmez.

Will this present make it right again? Bu hediye (hatayı) düzeltir mi?

trust somebody out of one's sight

«Bir kimseyi gözünün önünden ayırmak» anlamında bir deyimdir.

Can you trust your daughter out of your sight?	Kızını gözünün önünden ayırabilir misin?
My mother trust none of us out of her sight.	Annem hiçbirimizi gözünün önünden ayıramaz.

just as well

«O şekilde de olsa olur, öyle yapsan da olur» anlamında eşitlik bildiren bir terimdir. İki şey arasında hiç fark olmadığını gösterir.

If we can't find tickets for the theatre, we can go to the cinema just as well.	Tiyatroya bilet bulamazsak, sinemaya gitsek de olur. (Sinemaya da gidebiliriz.)
I don't want to give you any trouble. I can sleep here just as well.	Size bir zahmet vermek istemiyorum. Burada uyusam da olur.

sit up

«Yatmamak, geç vakte kadar oturmak» anlamında bir deyimdir.

Mother! Can we sit up and listen to the radio? There is a new play on.	Anne! Yatmayıp radyoyu dinleyebilir miyiz? Yeni bir piyes var.
Don't sit up too late. You have to get up early.	Geç vakte kadar (uyanık) kalma. Erken kalkmak zorundasın.

THE BISHOP'S CANDLESTICKS

6

PERSOME. - Brother, I try not to be angry with you, but - Sit down and eat your dinner. It has been waiting for a long time; and if it's spoilt, you are to blame.

BISHOP. - It smells very nice.

PERSOME. - I'm sure Marie's mother is not really so ill: you need not have stayed out for her on such a night as this. I believe those people pretend to be ill, just to make the Bishop visit them. They don't think of the trouble it gives the Bishop.

BISHOP. - It's very kind of them to want to see me.

PERSOME. - I think that kindness should begin at home.

BISHOP. - And so you cook this very nice dinner for me. You are very good to me, sister.

PERSOME. - «Good to you.» Yes I am! Where would you be without me to look after you? You would be deceived by every lazy fellow and every untruthful old woman in the country.

BISHOP. - If people deceive me, they are poorer, - not I.

PERSOME. - But it's so foolish. You will soon have nothing left. You give away everything - everything!

BISHOP. - My dear, there is so much pain and trouble in this world, and I can do so little, - so very little.

PERSOME. - Trouble, yes; but you never think of the trouble which you cause to those who love you best, the pain you cause to me.

7

BISHOP (standing). - You, sister dear? Have I hurt you? Ah! I remember, you had been crying. Was I to blame? I didn't mean to hurt you. I'm sorry.

PERSOME. - «Sorry»; yes. Being sorry won't make it right again. Humph! Oh, go on eating before your food gets cold.

BISHOP. - Yes, dear. (He sits.) But tell me –

PERSOME. - You are like a child; I can't trust you out of my sight. As soon as I'm not looking you make that little Marie sell the silver salt-cellars.

BISHOP. - Ah, yes, the salt-cellars! I'm sorry. You were proud of them?

PERSOME. - Proud of them! They've been in our family for years.

BISHOP. - Yes. I'm sorry. They were beautiful. And yet, dear, one can eat salt out of china just as well.

PERSOME. - Yes, or eat meat off the floor. And that old Mother Gringoire! I wonder she wasn't ashamed to send Jean here again.

BISHOP. - Yes, I offered her to stay here for a day or two, but she seemed to think that it might displease you.

PERSOME. - Displease me!

BISHOP. - And the owner of the house is a very just man, but he wouldn't wait any longer for the rent. So, you understand, I had to pay it.

PERSOME. - You had to pay it! Oh, yes!

BISHOP. - Yes. And I had no money. So I had to sell the salt-cellars. (He smiles.) But I am sorry I have displeased you.

8

PERSOME. - Oh, go on! Go on! It is useless to talk to you. You'll sell your candlesticks next.

BISHOP (seriously). - No, no, sister, not my candlesticks.

PERSOME. - Oh! Why not? Perhaps they would pay someone's rent.

BISHOP. - Ah! sister, you're good to think of that; but I don't want to sell them. You see, my dear mother gave them to me - on her death-bed, just after you were born. She asked me to keep them, to remind me of her. But perhaps it's wrong to value them so much. Do you think so?

PERSOME. - Brother, brother, you'll break my heart. Don't say anything more. - I'm going to bed.

BISHOP (in a low voice). - May God keep you in safety, through this night, and forever. (Persomé locks the door of the cupboard and turns to go.)

PERSOME. - Don't sit up too long and tire your eyes.

BISHOP. - No, dear! Good night! (Persomé goes out. The Bishop comes to the table, and opens a book. Then he looks up at the candlesticks.) They would pay someone's rent. It was kind of her to think of that. (He puts some wood on the fire, turns up the lamp, arranges some books and papers, sits down. It is twelve o'clock. He begins to read. The Escaped Prisoner comes in - quietly. He has a long knife. He seizes the Bishop from behind.)

6

PERSOME. - Ağabey, sana kızmamaya çalışıyorum, fakat - Otur ve yemeğini ye. Uzun zamandır bekliyor. Eğer bozulmuşsa kabahatli sensin.

RAHİP. - O çok iyi kokuyor.

PERSOME. - Eminim Marie'nin annesi hakikaten o kadar hasta değildir. Böyle bir gecede onun için bu kadar dışarda kalmana lüzum yoktu. Sırf Rahip onları ziyaret etsin diye bu insanların hasta gibi yaptıklarına (hastaymış gibi göründüklerine) inanıyorum. Onun Rahibe verdiği rahatsızlığı düşünmüyorlar!

RAHİP. - Beni görmek istemeleri iyiliklerindendir.

PERSOME. - Zannedersem bu iyilik evde başlamalıdır.

RAHİP. - Ve sen bu güzel yemeği benim için pişiriyorsun. Sen bana (karşı) çok iyisin, hemşire.

PERSOME. - «Sana karşı iyi.» Evet! öyleyim. Sana bakacak ben olmadan sen nerede olurdun? (Ben olmasam senin halin nice olurdu?) Ülkedeki her tembel adam ve her yalancı ihtiyar kadın tarafından aldatılırdın.

RAHİP. - Eğer insanlar beni aldatırlarsa onlar daha fakir olur, ben değil.

PERSOME. - Fakat o, o kadar budalaca ki. Yakında hiçbir şeyin kalmayacak. Her şeyi - her şeyi dağıtıyorsun!

RAHİP. - Azizem, bu dünyada o kadar çok ıstırap ve üzüntü var ki, ve ben o kadar az, o kadar çok az (yardım) yapabiliyorum (ki).

PERSOME. - Üzüntü, evet. Fakat sen seni en çok sevenlere verdiğin üzüntüyü asla düşünmüyorsun, bana verdiğin ıstırabı.

7

RAHİP. - (ayağa kalkarak) Sana (mı) sevgili hemşirem? Seni incittim mi? Ah! Hatırlıyorum, sen ağlıyordun. Kabahatli ben miydim? Seni incitmek istemedim. Üzgünüm.

PERSOME. - «Üzgün»; evet. Üzgün olmak onu tekrar düzeltmez. Hıh! Oh, yemeğin soğumadan yemeye devam et.

RAHİP. - Evet, azizem. (Oturur.) Fakat söyle bana –

PERSOME. - Sen bir çocuk gibisin; seni gözümden ayırmaya gelmiyor. Ben bakmıyorken sen hemen o küçük Marie'ye gümüş tuzlukları sattırıyorsun.

RAHİP. - Ah, evet, tuzluklar! Üzgünüm. Sen onlarla iftihar mı ediyordun?

PERSOME. - İftihar etmek (mi)! Onlar yıllardır ailemizdedir (ailenin malıdır).

RAHİP. - Evet. Üzgünüm. Onlar güzeldiler. Ama yine de azizem bir kimse çiniden aynı şekilde tuz yiyebilir. (alabilir).

PERSOME. - Evet, yahut döşemenin üstünden et yiyebilir. Ve o ihtiyar Gringoir Anne! Acaba Jean'ı buraya yine göndermeye utanmadı mı?

RAHİP. - Evet, burada bir veya iki gün kalmasını teklif ettim, fakat bunun seni rahatsız edebileceğini düşünüyor gibi göründü.

PERSOME. - Beni rahatsız etmek (mi)!

RAHİP. - Ve evin sahibi çok dürüst bir adamdır, fakat kira için daha fazla beklemek istemiyordu. Bu bakımdan anlıyorsun, onu ödemek zorundaydım.

PERSOME. - Ödemek zorundaydın! Oh, evet!

RAHİP. - Evet. Ve hiç param yoktu. Bu bakımdan tuzlukları satmak zorunda kaldım. (Gülümser.) Fakat üzgünüm, senin canını sıktım.

8

PERSOME. - Oh, devam et! Devam et! Seninle konuşmak faydasızdır. Bundan sonra şamdanlarını satacaksın.

RAHİP (ciddi bir şekilde). - Hayır, hayır, hemşire, Şamdanlarımı değil.

PERSOME. - Oh! Niçin değil? Belki onlar birisinin kirasını öder.

RAHİP - Ah! Bunu düşünmekle iyilik ediyorsun, fakat onları satmak istemiyorum. Görüyorsun (anlıyorsun), onları sevgili annem bana verdi... Ölüm döşeğinde, sen doğduktan hemen biraz sonra. Onları muhafaza etmemi istedi, bana kendisini hatırlatsın diye. Ama belki onlara bu kadar çok değer vermek yanlıştır, öyle mi dersin?

PERSOME. - Ağabey, ağabey, benim kalbimi kıracaksın. Daha fazla bir şey söyleme. Ben yatıyorum.

RAHİP (Alçak bir sesle). - Allah seni selâmet içinde tutsun, bu gece, ve daima. (Persomé dolabın kapağını kilitler ve gitmek için döner.)

PERSOME. - Geç vakte kadar oturma ve gözlerini yorma.

RAHİP. - Hayır, azizem! iyi geceler! (Persomé çıkar. Rahip masaya gelir, bir kitap açar, sonra başını kaldırarak şamdanlara bakar.) Onlar bir kimsenin kirasını öderdi. Onun bunu düşünmesi iyiliğindendi. (Ocağa bir parça odun koyar, lambayı açar, bazı kitap ve kâğıtları düzeltir, oturur. Saat on ikidir. Okumaya başlar. Kaçak mahpus içeri girer, sessizce. Uzun bir bıçağı vardır. Rahibi arkasından yakalar.)

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 94

DÜZ BAĞLAÇLAR

Bu kursumuzun 84., 86. ve 88. derslerinde görmüş olduğumuz zarf cümlecikleri ile beraber bu cümlecikleri ana cümlelere bağlayan birtakım bağlaçlar da görmüştük. Örneğin, **when** sözcüğü bir zaman zarfı cümleciğini ana cümleye bağlıyan bir bağlaçtı ve yine **because** sözcüğü bir neden zarfı cümleciğini ana cümleye bağlayan bir bağlaçtı. O derslerimizde gördüğümüz gibi bu bağlaçlar bir cümleciği bir ana cümleye bağlıyorlardı. Ama bu bağlaçların yanı sıra iki ana cümleyi birbirine bağlayan bağlaçlar da vardır. Şu halde şimdi belirteceğimiz farkı daima göz önünde tutmak gerekir. Zarf cümleciklerinin bağlaçları bir ana cümle ile bir zarf cümleciğini; şimdi görmeye başlayacağımız bağlaçlar ise iki veya daha ziyade ana, esas cümleyi birbirine bağlayan bağlaçlardır. Bu tip bağlaçlara düz bağlaçlar diyoruz. Düz bağlaçları ifade ettikleri anlama göre dört grup içinde inceleyeceğiz.

(AND) grubu düz bağlaçları

Bu grupta inceleyeceğimiz bütün bağlaçlar «ve» anlamına gelen **and** sözcüğünün verdiği anlamı verirler. Bu şu demektir. Bu grupta bulunan her hangi bir bağlacı çıkarıp onun yerine **and** sözcüğünü koyduğumuz zaman cümlelerin anlamında bir değişiklik olmaz. Kısacası bu gruptaki bütün bağlaçlar **and** anlamına gelirler.

Şimdi birbiriyle düz bağlaçlarla bağlanacak iki ana cümle ele alalım ve bunların bu gruptaki bütün bağlaçlarla bağlanışını ve aldıkları şekilleri inceleyelim:

He went to school.	O okula gitti.
He saw his friend.	O arkadaşını gördü.

Bu iki cümleyi şimdi bu gruba ismini vermiş olan **and** ile bağlayalım:

He went to school and he saw his friend.	Okula gitti ve arkadaşını gördü.

both ..... and

And grubuna dahil olan bu iki sözcük iki cümleyi birbirine bağlayınca Türkçedeki «hem ... hem» anlamını verir.

He both went to school and he saw his friend.	Hem okula gitti hem (de) arkadaşını gördü.
It was both sunny and it was warm.	Hava hem güneşliydi hem (de) sıcaktı.
It was both sunny and warm.	Hava hem güneşli hem sıcaktı.

Bu bağlaçla bağlanan iki cümle çoğu zaman şu şekilde kısaltılır:

He was both young and rich.	Hem genç hem de zengindi.
They have both a boy and a girl.	Hem bir erkek hem de bir kız çocukları var.
I like both football and basketball.	Hem futbolu hem de basketbolu severim.
The car was both good and expensive.	Araba hem iyi hem de pahalıydı.

moreover (furthermore)

And grubuna dahil olan **moreover** ve eşit anlamlı **furthermore**, Türkçeye «üstelik» anlamında çevrilebilir.

He went to school moreover (furthermore) he saw his friend.	Okula gitti üstelik arkadaşını (da) gördü.
He was young moreover he was rich.	Gençti üstelik zengindi.
She is lazy furthermore she is stupid.	Tembeldir üstelik budaladır.
It was sunny furthermore it was warm.	Hava güneşliydi üstelik sıcaktı.

besides

Türkçeye «hem de, bundan başka» anlamında çevrilebilecek olan bu sözcük de **and** grubuna dahil bağlaçlardandır.

He went to school besides he saw his friend.	Okula gitti hem de (bundan başka) arkadaşını (da) gördü.
She is beautiful besides she is very kind.	Çok güzeldir bundan başka çok kibardır
It was raining besides it was cold.	Yağmur yağıyordu hem de soğuktu.

not only ... but also

Bu grubun en sık kullanılan bağlaçlarından birisi de her iki cümlede birer parçası bulunan **not only ... but also** bağlacıdır.

He not only went to school but he also saw his friend.	Sadece okula gitmekle kalmadı arkadaşını da gördü.
It is not only sunny but it is also warm.	Hava sadece güneşli değil sıcak da.
He is not only young but he is also rich.	Sadece genç değil zengin de.
She is not only beautiful but she is also kind.	Sadece güzel değil nazik de.

İngilizce cümle biçimlerinde çok sık rastlanıldığı için bu bağlaca ait bir özelliği belirtelim. Edebi İngilizce kabul edilmesine rağmen konuşma dilinde de pek sık rastlanan bu özellik bu grupta sadece bu bağlaçta görülür.

Yukarıda vermiş olduğumuz cümle tertibinde olabildiği gibi, bu bağlaç genellikle cümlenin en başında yer alır. İkinci cümlede bir değişiklik olmamakla beraber baş tarafında **not only** bulunan cümle, hiç soru ifade etmediği halde soru haline getirilir. Çevirisinde hiçbir değişiklik olmaz. Şimdi bu söylediklerimizi örneklerle açıklayalım: Vereceğimiz örneği önce ilk söylediğimiz şekilde verelim:

He not only went to school but he also saw his friend.	Sadece okula gitmekle kalmadı arkadaşını da gördü.

Yukarıda açıkladığımız gibi, **not only**'nin baş tarafa gelmesi halinde birinci cümle soru haline girecekti. Şu halde önce birinci cümleyi kendi içinde soru haline getirelim:

He went to school.
Did he go to school...

Şimdi, **not only** bu soru haline getirilmiş olan cümlenin başına gelebilir.

Not only did he go to school but he also saw his friend.	Sadece okula gitmekle kalmadı arkadaşını da gördü.
He is young. **Is he young...**	
Not only is he young but he is also rich.	Sadece genç değil, zengindir de.
It was sunny. **Was it sunny...**	
Not only was it sunny but it was also warm.	Sadece güneşli değil sıcaktı da.
Not only was it raining but it was also cold.	Sadece yağmur yağmıyordu (hava) soğuktu da.

what's more

Anlam bakımından **moreover** ve **furthermore** bağlaçlarının aynı olan bu bağlaç da **and** grubundan olup «üstelik» anlamına gelir.

He is young, and what's more he is rich.	Gençtir üstelik zengindir (de).
She is lazy, and what's more she is stupid.	Tembeldir üstelik budaladır da.

(OR) grubu düz bağlaçları

Birbiriyle eşit değerde iki cümleyi birinden birini tercih etmek üzere birleştiren çlar **or** grubu düz bağlaçlarıdır. Örneklerimize, bu gruba adını veren **or** ile başlayalım:

You can go to the cinema or you can go to the theatre.	Sinemaya gidebilirsin veya tiyatroya gidebilirsin.

You can take a book or you can take a pen.	Bir kitap alabilirsin veya bir tükenmez kalem alabilirsin.

Bu cümleler kısaltılarak şu şekilde söylenirler:

You can go to the cinema or to the theatre.	Sinemaya veya tiyatroya gidebilirsin.
You can take a book or a pen.	Bir kitap veya bir dolmakalem alabilirsin.
You can go by bus or by train.	Trenle veya otobüsle gidebilirsin.
They may come at seven o'clock or at eight o'clock.	Saat yedide veya saat sekizde gelebilirler.

either ... or

Or grubundan olan bu bağlaç Türkçeye «ya ... ya (da)» şeklinde tercüme edilir.

You can go either by bus or by train.	Ya trenle ya (da) otobüsle gidebilirsin.
She is either lazy or stupid.	O ya tembeldir ya budaladır.
Either your answer or my answer is right.	Ya senin cevabın ya benim cevabım doğrudur.
Either she stays here or my mother does.	Burada ya o kalır ya annem.

neither ... nor

Either ... or'lu cümleler olumsuz hale gelince **neither ... nor** halini alırlar. Bunlar cümleye kendiliğinden olumsuzluk verdikleri için cümle artık bir daha olumsuz hale getirilmez. Türkçeye «ne ... ne (de)» şeklinde tercüme edilirler.

You can go neither by bus nor by train.	Ne otobüsle ne (de) trenle gidebilirsin.
She is neither stupid nor lazy.	O ne budaladır ne (de) tembeldir.
Neither your answer nor my answer is right.	Ne senin cevabın ne (de) benim cevabım doğrudur.
Neither she nor my mother stays here.	Ne o ne de annem burada kalır.

or else

Or grubundan olan bu bağlaç Türkçeye «aksi halde» şeklinde tercüme edilir.

You have to go now or else you will miss the bus.	Şimdi gitmelisin aksi halde otobüsü kaçıracaksın.
Please open the door or else I will open the windows.	Lütfen kapıyı aç aksi halde pencereleri açacağım.
She must bring the books tomorrow or else I will write to her father.	Kitapları yarın getirmeli aksi halde babasına yazacağım.

otherwise

Anlam bakımından **or else**'e benzeyen bu bağlaç da **or** grubundadır.

You have to go now otherwise you will miss the bus.	Şimdi gitmelisin yoksa (aksi halde) otobüsü kaçıracaksın.
Please open the door otherwise, I will open the windows.	Lütfen kapıyı aç yoksa pencereleri açacağım.
You must tell her to come here otherwise I will go to her.	Ona buraya gelmesini söylemelisin yoksa ben ona gideceğim.
She has to pay now otherwise they will put her in prison.	Şimdi ödemesi gerek yoksa onu hapse koyacaklar.
These flowers must be put in water otherwise they will die.	Bu çiçekler suya konulmalı yoksa ölecekler.
Open the door at once, otherwise I will break it.	Kapıyı derhal aç yoksa (onu) kıracağım.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - You are ..... blame because you left the boy at home alone. 2 - I didn't want such ..... big cake. 3 - I am proud ..... my son; he became a lawyer. 4 - I'll not sell my books, I'll give them ..... 5 - Don't sit .... so late every night; you'll fall ill. 6 - You can put your luggage here just ..... well; I don't mind. 7 - You shouldn't be proud ..... your son because he stole apples from our garden. 8 - The man kept ..... smoking forty cigarettes a day until he got ill. 9 - There is ..... sign of the boy; where did he go? 10 - She has no right ..... open my letters. 11 - You mustn't turn this poor family ..... ; they'll pay the rent next month. 12 - Is this knife made ..... silver?

II

Parantez içindeki bağlacı cümlenin uygun yerine koyunuz.

1 - She is beautiful, clever, (both ..... and) 2 - His son is lazy. He is impolite. (moreover) 3 - The maid broke the glass. She made the carpet dirty. (besides) 4 - He speaks French, German, (neither ..... nor) 5 - Give me the letter, I'll give you no money. (otherwise)

III

Translate into Turkish.

1 - She was both young and beautiful. 2 - The box was big furthermore it was very heavy. 3 - He gave me neither food nor money. 4 - She must give the money at once, otherwise they'll send her to prison. 5 - It reminds me of a story about two children. 6 - If you sit up, I'll talk to you when I come back from the cinema. 7 - They are proud of their army. 8 - I am to blame because I didn't tell you about the danger. 9 - Why do you go to the cinema on such a nice day? 10 - He isn't a clever boy, and yet his English is very good. 11 - He came to school late, and what's more he forgot to bring his books. 12 - You are either lazy or ill.

IV

Translate into Turkish.

1 - Adam bizi aldattı ve paramızı aldı. 2 - Sizi yormak istemem, fakat bu mektupları derhal yazmalıyız. 3 - Böyle büyük bir masayı nereye koyabilirsiniz? 4 - Kızımla iftihar ediyorum. Gelecek sene bir doktor olacak. 5 - Bütün mobilyayı parasız olarak dağıtacağım. 6 - Bu küçük kız her gece geç vakte kadar oturur. 7 - Ahmet hem uzun hem zayıftır. 8 - Köpeği ne burada ne de tarlada gördük. 9 - O (erkek) ya bir öğretmen ya da bir avukattır. 10 - Onlar bizi aldatamazlar; onları tanıyoruz.

92. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - on 2 - no 3 - no 4 - out 5 - is 6 - in 7 - of 8 - with 9 - of 10 - in 11 - the 12 - for

II

1 - She must have written to her mother. 2 - You can have brought some of the books. 3 - We could have cleaned the tables and the floor. 4 - They will have sold their house. 5 - The girl would have drunk a cup of coffee.

III

1 - Bu, yılın en önemli olayıdır. 2 - Yardımınız için çok müteşekkirim. 3 - Bu alelade bir kitap değildir; onu okumalısınız. 4 - Evinizde şamdanlarınız var mı? 5 - İşi bitirebilirdi. 6 - Sen bir aptalsın, her şeyi bozdun. 7 - Onlara bir mesaj göndereceğim; derhal buraya gelmeliler. 8 - Dul kadın siyah bir elbise giyiyordu. 9 - Apartman dairenizin kirası kaç paradır? 10 - Pastanın üzerine biraz yağ döktü. 11 - Altı ayda hiç para biriktiremedim. 12 - Bu tabaklar gümüşten yapılmıştır; çok pahalıdırlar. 13 - Karım yeni bir masa örtüsü aldı. 14 - Evet, anlıyorum, yardımımızı istiyorsun. 15 - O benim arkadaşımdır; ona senin hakkında söyleyeceğim.

IV

1 - He kept on reading his book until six o'clock. 2 - There is no sign of the car; did they steal it? 8 - There were two silver candlesticks on the table. 4 - I am hopeless; they can't help us now. 5 - The troublesome boy poured a bucket of water on the floor. 6 - I am thankful for your goodness. 7 - I can't see the scene from here. 8 - They were in a hurry when I met them at the station. 9 - We received your message. I'm glad to say we'll accept your offer. 10 - If you don't pay the rent, they'll turn you out.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 95

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

accordingly [ıko:dingli]	bundan dolayı	**freedom** [fridım]	hürriyet
bar [ba:]	kilitlemek, kapamak	**frightened** [fraytınd]	korkmuş
borrow [borou]	ödünç almak	**honour** [onı]	şeref vermek
edge [ec]	kenar, sırt	**however** [hawevı]	yine de, bununla birlikte
mark [ma:k]	not (okulda)	**still** [stil]	yine de

nation [neyşın]	millet	**therefore** [deıfo:]	bu nedenle
nevertheless [nevıdıles]	bununla beraber	**value** [veliu:]	değer, değer vermek
steel [sti:l]	çelik	**worthless** [wö:tlis]	değersiz

AÇIKLAMALAR

take the chance

«Tehlikeyi göze almak, bir defa denemeye razı olmak» anlamındadır.

I think I am late for the last train, but I'll take the chance.	Zannederim son tren için geç kaldım, ama bir denerim.
Go on and take the chance. I'm sure she will talk to you.	Haydi git ve tehlikeyi göze al, eminim seninle konuşacak.
The thief took the chance and jumped into the garden.	Hırsız tehlikeyi göze aldı ve bahçeye atladı.

have something to lose

«Bir kaybı, bir ziyanı olmak» anlamında bir birleşik fiildir. Genellikle olumsuz olarak ve **nothing**'le beraber kullanılır.

Send her a letter and ask for some money; if she doesn't send you any, you have nothing to lose.	Ona bir mektup gönder ve bir parça para iste. Göndermezse bir kaybın olmaz.
What have you got to lose? Go and tell him the truth.	Ne kaybın olacak? Git ve ona gerçeği söyle.

be of value

«Değeri olmak, o kadar (para) etmek» anlamında bir birleşik fiildir.

Is this book of much value?	Bu kitap çok kıymetli mi?
Friends are of more value than money.	Arkadaşlar paradan daha değerlidir.
Our freedom is of more value to us than anything else.	Bağımsızlığımız bizim için her şeyden daha değerlidir.

be to

Daha önceki derslerimizde görmüş olduğumuz ve «kararlaştırılmış gelecek zaman» anlattığını bildiğimiz **to be to** çoğu zaman soru halinde özel bir anlam kazanır. Önce eski bilgimizi tekrarlamak üzere düz cümle içinde bir örnek verelim:

He is to see his teacher tomorrow. Yarın öğretmenini görecek. (Böyle görüşüldü ve karar verildi).

Bu tip cümlelere, genellikle eklenen **no, never** gibi sözcüklerle yeni bir anlam verilir ve «hakkı olmak» anlamında yeni bir cümle meydana gelmiş olur ki yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi çoğu zaman soru halindedirler.

Am I to go nowhere? Ben hiçbir yere gitmeyecek miyim? (Benim hakkım yok mu?)

Will you please stop that music. Are we to have no rest? Lütfen şu müziği keser misiniz? Hiç dinlenmeyecek miyiz?

Are they to get no food? Onların yiyecek (almaya) hakları yok mu?

be at the call of

«Bir kimsenin veya bir şeyin emrine amade olmak, hazır olarak beklemek» anlamında bir deyimdir.

The army is at the call of our nation. Ordu milletimizin emrine amadedir.

He has always been at his wife's call. Daima karısının emrine amade olmuştur.

You must always be at your master's call. Daima efendinin emrine hazır olmalısın.

as long as (1)

Derslerimizde görmüş olduğumuz zaman zarfı bağlaçlarından olup «o süre zarfında, o müddet içinde» anlamına gelir.

She studied her lessons as long as her father was in the room. Babasının odada bulunduğu süre zarfında derslerine çalıştı.

You are to stay in this room as long as it rains.	Yağmur yağdığı sürece bu odada kalacaksın.
She has to obey my orders as long as I pay for her food.	Yiyeceğine ben para verdiğim sürece emirlerime itaat etmek zorundadır.

as long as (2)

Bir bağlaç olarak **as long as** şart cümlelerinde de görülür ve «şartıyla» anlamına gelir. Bu iki kullanılışı birbirinden ayırmak bazen zordur. Aynı anlam çapraşıklığı Türkçede de mevcuttur, çünkü Türkçede de «müddetçe» bağlacını hem zaman zarfı bağlacı, hem de şart cümlesi bağlacı olarak kullanırız. Bu anlam farkını önce Türkçe cümlelerden ayırmaya çalışalım.

1 - Odada bulunduğum müddetçe (zaman zarfında) hiç gürültü istemem.
2 - Kitapları temiz tuttuğun müddetçe (şartıyla) istediğin kadar kitap alabilirsin.

2 – You can take all the books as long as you keep them clean.	Temiz tuttuğun müddetçe (şartıyla) bütün kitapları alabilirsin.
2 – You can stay in the room as long as you keep quiet.	Sessiz durduğun müddetçe (şartıyla) odada kalabilirsin.

İki **as long as** arasındaki farkı ayırmak, **as long as** bulunan cümlelerdeki bu bağlacı çıkararak yerine **if** koymak suretiyle anlaşılır. Çünkü «şartıyla» anlamına gelen bütün **as long as**'ler **if** anlamındadırlar. Cümlenin anlamı değişmiyorsa o cümledeki **as long as** «şartıyla» anlamında kullanılmış demektir.

You can stay in the room if you are quiet.	Sessiz durursan odada kalabilirsin.
You can take all the books if you keep them clean.	Temiz tutarsan bütün kitapları alabilirsin.

Halbuki **as long as** bağlacı zaman zarfı anlatıyorsa yerine **if** konulduğu zaman cümlenin anlamı kaybolur veya başka bir anlam kazanır.

1 – She has to obey my orders as long as I pay for her food.	Yiyeceğine ben para verdiğim sürece emirlerime itaat etmek zorundadır. (Şimdiden vermekteyim.)

2 – She has to obey my orders If I pay for her food.	Eğer yiyeceğine para verirsem emirlerime itaat etmek zorundadır. (Günün birinde.)

leave something or somebody + sıfat

«Bir şeyi veya bir kimseyi o (sıfat) durumda bırakmak» anlamında bir birleşik fiildir. Kişi olması halinde sıfat çoğu zaman **-ing**'li bir fiil-sıfattır.

They left all the doors open.	Bütün kapıları açık bıraktılar.
She left me waiting outside.	Beni dışarıda bekler vaziyette bıraktı.
We left the rooms clean and the beds made.	Odaları temiz ve yatakları yapılmış olarak bıraktık.

THE BISHOP'S CANDLESTICKS

9

PRISONER. - If you shout out, you're a dead man!

BISHOP. - But, my friend, as you see, I am reading. Why should I shout? Can I help you in any way?

PRISONER. - I want food. I haven't eaten anything for three days. Give me food quickly, - quickly, I say!

BISHOP. - But, of course, my son. You shall have food. I will ask my sister for the keys of the cupboard. (He stands up.)

PRISONER. - Sit down! Stop that, my friend! You would ask your sister for the keys, would you? Of course! And you would wake up the servants too. Come, where's the food? I don't want any keys. My whole body is calling out for food; quick, tell me where the food is.

BISHOP (Speaking to himself). - Persomé oughtn't to lock that cupboard. (To the Prisoner) Come, my friend, there's nothing to be afraid of. My sister and I are alone here.

PRISONER. - How do I know that!

BISHOP. - I've just told you. (The Prisoner looks long at the Bishop.)

PRISONER. - Humph! Well -I'll take the chance. (The Bishop is going towards the door.) But remember! If you deceive me, I'll drive this knife through your heart. I have nothing to lose.

BISHOP. - You have your soul to lose, my son; it is of more value than my heart. (Persomé is at the door) Persomé! Persomé! (The Prisoner stands behind him with his knife ready.)

10

PERSOME (inside). - Yes, brother.

BISHOP. - Here is a poor traveller who is hungry. Will you come and open the cupboard, and I will give him some supper.

PERSOME. - What, at this time of night! Huh! Are we to have no sleep now, but to be at the call of every worthless fellow who passes by?

BISHOP. - But, Persomé, the traveller is hungry.

PERSOME. - Oh, all right, I'm coming. (Persomé comes in. She sees the knife in the Prisoner's hand, and is frightened.) Brother, what is he doing with that knife?

BISHOP. - The knife - oh, well, you see, dear, perhaps he thought that I - I had sold ours. (He laughs gently.)

PERSOME. - Brother, I am frightened. He looks at me like a wild animal.

PRISONER. - Be quick! Give me food and drink, or I'll kill you both, - and take the food myself.

BISHOP. - Give me the keys, Persomé. (She gives them.) And now, dear, you may go to bed. (Persomé goes towards the door. The Prisoner jumps in front of her.)

PRISONER. - Stop! You must both stay in this room as long as I'm here. (Persomé looks at the Bishop.)

BISHOP. - Persomé, will you honour this gentleman by sitting with him at supper? (She sits down at the table, and looks at the two men.)

11

BISHOP. - Here's some cold meat, and a bottle of wine, and some bread.

PRISONER. - Put them on the table, and then stand away from it, where I can see you. (The Bishop does so. Then he opens a drawer in the table and takes out a knife and a fork. He looks at knife in the Prisoner's hand.)

PRISONER. - My knife is sharp. (He moves his finger along the edge, and looks at them.) A fork! (He takes it up.) Not silver - only steel. (He throws it away.) We don't use forks in prison.

PERSOME. - Prison? (The Prisoner cuts off a very large piece of meat; then he tears bits off it with his fingers, like an animal. Suddenly he looks round.)

PRISONER. - What was that? Why did you leave that window open and the door unbarred, so that anyone can come in?

BISHOP. - That is why they are left open - so that anyone can come in. (The Prisoner shuts the door and the window.)

PRISONER. - Well, they're shut now.
BISHOP (Sadly). - For the first time in thirty years. (The Prisoner eats hungrily, and throws a bone on the floor.)

PERSOME. - Oh! My nice clean floor! (The Bishop picks up the bone and puts it on a plate.)

RAHİBİN ŞAMDANLARI

9

MAHPUS. - Eğer bağırırsan, ölmüş bir adamsın!

RAHİP.- Fakat, arkadaşım. Gördüğün gibi, okuyorum. Niçin bağırayım? Sana herhangi bir şekilde yardım edebilir miyim?

MAHPUS. - Yiyecek istiyorum. Üç gündür hiçbir şey yemedim. Bana çabuk yiyecek ver, - çabuk diyorum!

RAHİP. - Fakat, tabii, evladım. Yiyeceğin olacak (yiyeceksin). Kız kardeşime dolabın anahtarları için rica edeceğim. (Ayağa kalkar.)

MAHPUS. - Otur! Durdur bunu (kes bunu) arkadaşım! Kız kardeşinden anahtarları isteyecektin, öyle mi? Tabii! Ve hizmetçileri de uyandıracaktın ha? Gel, yiyecek nerede? Ben anahtar istemiyorum. Bütün vücudum yiyecek için bağırıyor; çabuk, yiyeceğin nerede olduğunu bana söyle.

RAHİP. - (Kendi kendine konuşarak) Persomé'nin şu dolabı kilitlememesi gerek. (Mahpusa) Gel, arkadaşım, korkacak hiçbir şey yok. Ben ve kız kardeşim burada yalnızız.

MAHPUS. - Bunu nasıl bilirim?

RAHİP. - Sana şimdi söyledim. (Mahpus rahibe uzun uzun bakar.)

MAHPUS. Hihih! Loo... Bir tecrübe ederim. (Rahip kapıya doğru gitmektedir.) Fakat hatırla (unutma)! Beni aldatırsan, bu bıçağı kalbinin içine süreceğim. (Kalbine saplayacağım). Kaybedecek hiçbir şeyim yok.

RAHİP. - Kaybedecek ruhun var, evladım; onun kıymeti benim kalbimden daha çoktur. (Persomé kapıdadır.) Persomé! Persomé! (Mahpus onun arkasında bıçağı elinde hazır durur.)

10

PERSOME. - (içerde) Evet, ağabey.

RAHİP. - Burada aç olan bir seyyah (yolcu) var. Gelir ve dolabı açar mısın, ben ona biraz akşam yemeği vereceğim.

PERSOME. - Ne, gecenin bu vaktinde! Hıh! Şimdi hiç uyumayacak, geçen her değersiz adamın ziyaretine hazır mı olacağız?

RAHİP. - Ama, Persomé. Yolcu açtır.

PERSOME. - Oh, pekala, geliyorum. (Persomé içeri girer. Mahpusun elinde bıçağı görür ve korkar.) Ağabey, o bıçakla ne yapıyor?

RAHİP. - Bıçak - oh, şey, görüyorsun, azizem. Belki düşünmüştür ki ben - ben bizimkileri satmışımdır. (Kibarca güler.)

PERSOME. - Ağabey, korkuyorum. O bana vahşi bir hayvan gibi bakıyor.

MAHPUS. - Çabuk olun! Bana yiyecek ve içecek verin, yoksa ikinizi de öldüreceğim, - ve yiyeceği kendim alacağım.

RAHİP. - Anahtarları bana ver Persomé. (Onları verir.) Ve şimdi azizem, sen yatabilirsin. (Persomé kapıya doğru gider. Mahpus onun önüne sıçrar.)

MAHPUS. - Dur! Ben burada olduğum sürece ikiniz de bu odada kalmalısınız. (Persomé Rahibe bakar.)

RAHİP. - Persomé, bu beyle yemekte oturmak suretiyle ona şeref verir misin? (O masaya oturur, ve iki adama bakar.)

11

RAHİP. - İşte bir parça soğuk et, bir şişe şarap ve biraz ekmek.

MAHPUS. - Onları masaya koy, ve sonra ondan uzakta dur, seni görebileceğim bir yerde. (Rahip öyle yapar. Sonra masadaki bir çekmeceyi açar ve bir bıçak, bir çatal çıkarır. Mahpusun elindeki bıçağa bakar.)

MAHPUS. - Benim bıçağım keskindir. (Parmağını (bıçağın) keskin yüzünde hareket ettirir. -ve onlara bakar.) Bir çatal! (Onu (yerden) alır.) Gümüş değil -sadece çelik. (Onu uzağa atar.) Biz hapisanede çatal kullanmayız.

PERSOME. - Hapisane (mi)? (Mahpus çok büyük bir et parçası keser; sonra bir hayvan gibi parmaklarıyla ondan parçalar koparır. Ansızın etrafına bakar.)

MAHPUS. - O neydi? Pencereyi niçin açık ve kapıyı sürgülenmemiş bıraktınız? Herhangi bir kimse içeri girebilsin diye mi?

RAHİP. - O sebepten açık bırakılmışlardır - herhangi bir kimse içeri girebilsin diye. (Mahpus kapıyı ve pencereyi kapar.)

MAHPUS. - Eee... şimdi kapalıdırlar.

RAHİP. - (üzüntülü) Otuz yıldan beri ilk defa. (Mahpus aç bir şekilde yer, ve döşemenin üstüne bir kemik atar.)

PERSOME. - Oh! benim güzel, temiz döşemem! (Rahip kemiği yerden alır ve bir tabağa koyar).

DÜZ BAĞLAÇLAR

(devam)

(BUT) grubu düz bağlaçları

İki cümleden ikincisi birinci cümlenin zıddı bir anlam taşıyorsa bunlar **but** bağlacı veya bu gruba dahil bağlaçlardan birisi ile bağlanırlar.

He went to school.	Okula gitti.
He didn't see his friend.	Arkadaşını görmedi.

«Okula gitti.» cümlesinin doğal bir sonucu olarak «Arkadaşını gördü.» cümlesi yerine beklenmedik karşıt bir cümle geliyor. «Arkadaşını görmedi.» Bu iki cümle **but** ile bağlanır.

He went to school but he didn't see his friend.	Okula gitti fakat arkadaşını görmedi.
It is sunny but it isn't warm.	Hava güneşli fakat sıcak değil.
He is young but he isn't rich.	Gençtir ama (fakat) zengin değil.
She is lazy but she isn't stupid.	Tembeldir fakat budala değildir.

however

But grubundan olan bu bağlaç «bununla birlikte, yine de, nedense» şeklinde çevrilebilir.

He went to school, however he didn't see his friend.	Okula gitti yine de arkadaşını görmedi.
It is sunny, however it isn't warm.	Hava güneşli ama yine de sıcak değil.
They are very poor, however they are very happy.	Onlar çok fakirdir ama yine de çok mutludurlar.
This coat is very thin, however it keeps warm.	Bu ceket çok incedir ama yine de sıcak tutar.

yet - still

«Yine de» anlamına gelen bu iki bağlaç da **but** grubuna dahildir.

It is snowing yet it isn't very cold.	Kar yağıyor (ama) yine de çok soğuk değil.
He is very rich, still he isn't happy.	Çok zengindir (ama) yine de mutlu değildir.
They didn't know the lesson yet they gave correct answers.	Dersi bilmiyorlardı (ama) yine de doğru cevaplar verdiler.
He works very hard still he can't pass his exams.	Derslerine çok çalışır (ama) yine de sınavlarını geçemez.

nevertheless

Çok uzun bir bağlaç olmasına rağmen bir hayli sık kullanılan ve **but** grubuna dahil olan bu bağlaç Türkçeye «bununla beraber» şeklinde çevrilebilir.

This room is very dark, nevertheless I can read my book.	Bu oda çok karanlıktır bununla beraber kitabımı okuyabiliyorum.
I couldn't go there, nevertheless my brother was there.	Ben oraya gidemedim bununla beraber kardeşim oradaydı.
The lesson is very easy, nevertheless she can't understand it.	Ders çok kolaydır bununla beraber onu anlayamaz.
The car was new, nevertheless it wasn't expensive.	Araba yeniydi bununla beraber pahalı değildi.

(SO) grubu düz bağlaçları

İki ana cümleden ikincisi birinci cümlenin doğal bir sonucu olduğu zaman «bu bakımdan» anlamına gelen **so** düz bağlacı veya bu gruba dahil bir başka bağlaç ile bağlanırlar.

It is sunny so it is warm.	Hava güneşlidir bu bakımdan sıcaktır.
It is raining so the streets are muddy.	Yağmur yağıyor bu bakımdan sokaklar çamurludur.
She worked very hard so she passed her examinations.	Çok çalıştı bu bakımdan sınavlarını geçti.
They are very poor so they can't live in a better house.	Onlar çok fakirdir bu bakımdan daha iyi bir evde oturamazlar.

«Bu sebepten» anlamına gelen **therefore**, **so** grubu bağlaçlarındandır.

It is very dark, therefore I can't read my book.	Çok karanlıktır bu yüzden kitabımı okuyamıyorum.
It is snowing, therefore it is very cold.	Kar yağıyor bu yüzden (hava) çok soğuktur.
It is raining, therefore you must take your umbrella.	Yağmur yağıyor bu yüzden şemsiyeni almalısın.
This book is very thick, therefore it is more expensive.	Bu kitap çok kalındır bu yüzden daha pahalıdır.

accordingly

«Bundan dolayı» anlamına gelen **accordingly** diğerleri kadar sık olmamakla beraber **so** grubunda kullanılan bağlaçlardandır.

They studied their lessons accordingly they got very good marks.	Derslerine çalıştılar bundan dolayı çok iyi notlar aldılar.
They became very rich accordingly they bought a new house.	Çok zengin oldular bundan dolayı yeni bir ev satın aldılar.

BAŞKALARINA YAPTIRDIĞIMIZ İŞLER

Birinci kursumuzun 99. dersinde görmeye başladığımız (başkalarına yaptırdığımız işler) cümle şekillerinin bu dersimizde başka şekillerini de göreceğiz. Ancak önce, eski cümlelerden birkaç örnek verelim.

I have a letter written.	Bir mektup yazdırırım.
She had a cake made.	Bir pasta yaptırdı.
He had his shoes cleaned.	Ayakkabılarını temizletti.

Bu cümleler, hiçbir anlam farkı göstermeksizin **get** fiili ile de yapılabilirler.

I get a letter written.	Bir mektup yazdırırım.
She got a cake made.	Bir pasta yaptırdı.
He got his shoes cleaned.	Ayakkabılarını temizletti.

Gerek **have** gerekse **get** ile yapılmış şekilleri soru veya olumsuz yapılırken **do** yardımcı fiilinden yararlanılır.

I don't have a letter written.	Bir mektup yazdırmam.
She didn't get a cake made.	Bir pasta yaptırmadı.
Did he get his shoes cleaned?	Ayakkabılarını temizletti mi?

Bu cümle şekillerinin kalıbı, önce özne ondan sonra **have** veya **get**, bundan sonra yaptırılan şeyi gösteren sözcük yani isim, en sonunda da yaptırılan fiilin üçüncü hali'dir.

Bazı hallerde yaptırılan işten ziyade o işi yaptırdığımız kişi daha önemli olabilir. Örnek olarak şu iki Türkçe cümleyi ele alalım.

Arabamı tamir ettirdim.

Arabamı Ahmet Demir'e tamir ettirdim.

Birinci cümle tamir ettirilen şeyin ne olduğunu belirtiyor. Buna karşılık ikinci cümle tamir etme işini kimin yapmış olduğunu anlatıyor. Birinci cümlede araba, ikinci cümlede ise Ahmet Demir önemlidir. Birinci cümlenin İngilizcesini biliyoruz.

I had (got) my car repaired.	Arabamı tamir ettirdim.

İkinci cümlenin düzenlenmesi biraz değişik olacak. Bu cümle biçiminde düzen şöyledir: Önce özne, sonra **have** fiili, sonra işi yapan kimse ve en sonunda da fiilin

birinci hali olur. Şöyle ki:

I had Ahmet Demir repair my car.	Arabamı Ahmet Demir'e tamir ettirdim.

Bu cümle biçiminde **repair** fiilinin birinci hali kullanılmıştır. Buna çok dikkat etmek gerekir. İşi yaptırdığımız kişi cümlede söylendiği takdirde fiilin üçüncü hali değil birinci hali kullanılır.

She had a cake made.	Bir pasta yaptırdı.
She had her mother make a cake.	Annesine bir pasta yaptırdı.
He had his shoes cleaned.	Ayakkabılarını temizletti.
He had his servant clean his shoes.	Ayakkabılarını uşağına temizletti.
She had a dress made.	Bir elbise yaptırdı.
She had my mother make a dress.	Anneme bir elbise yaptırdı.
He had a letter written.	Bir mektup yazdırdı.
He had his secretary write a letter.	Sekreterine bir mektup yazdırdı.
They had a picture taken.	Bir resim çektirdiler.
They had my brother take their picture.	Kardeşime resimlerini çektirdiler.

Başkalarına yaptırılan işler cümlelerinde soru sözcükleri

Nerede, kaça, nasıl... gibi soru sözcükleri, başkalarına yaptırdığımız işler cümle şekillerinde, eskiden bildiğimiz gibi, cümle kendi içinde soru haline getirildikten sonra kullanılabilirler. Şu halde bu cümleleri önce kendi içlerinde soru haline getirelim:

He had a picture taken.	Bir resim çektirdi.
Did he have a picture taken?	Bir resim çektirdi mi?
Where did he have a picture taken?	Nerede bir resim çektirdi?
How did he have a picture taken?	Nasıl bir resim çektirdi?
Why did he have a picture taken?	Niçin bir resim çektirdi?
For how much did he have a picture taken?	Kaça bir resim çektirdi?

İşi yaptırdığımız kişinin önemli olması halinde kullandığımız kalıbın soru şekilleri şu şekilde yapılır.

I had Ahmet Demir repair my car.	Arabamı Ahmet Demir'e tamir ettirdim.
Who did I have repair my car?	Arabamı kime tamir ettirdim?
Who did he have write a letter?	Kime bir mektup yazdırdı?
Who do you have cut your hair?	Saçını kime kestirirsin?
Who will you have clean your shoes?	Ayakkabılarınızı kime temizleteceksiniz?
Who can we have wash our shirts?	Gömleklerimizi kime yıkatabiliriz?

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - Will you ..... the chance and go to the director's room? 2 - This candlestick is ..... much value; I can't give it to her. 3 - Write her a letter and ask for some money; you have nothing ..... lose. 4 - The servant is always at the call ..... his master; he comes whenever his master rings for him. 5 - I won't forget you as long ..... I live. 6 - You can use my room as ..... as you keep it clean. 7 - It is a worthless paint; how much did you pay ..... it? 8 - This knife is made ..... steel. 9 - His marks are higher ..... mine at school. 10 - ..... is sunny so it is warm.

II

Parantez içindeki bağlaçlarla iki cümleyi birleştiririz.

1 - He tried hard to learn English. He couldn't learn anything, (but) 2 - These tables are heavy. He can carry them easily, (however). 3 - She is beautiful. Nobody wants to marry her. (yet) 4 - They didn't help me when I was young. I gave them money when they came to me. (nevertheless) 5 - It is too heavy. I can't bring it by myself. (so) 6 - You stole my pen. You must be punished. (therefore). 7 - My son is thin. He is strong, (but) 8 - I have cleaned all the rooms. I am tired now. (so)

III

Translate into Turkish.

1 - They don't like me, but still I like them. 2 - Why did you buy all these worthless books? 3 - She was frightened so she couldn't answer the policeman's questions. 4 - Knives are made of steel. 5 - May I borrow your dictionary for a few days? 6 - They'll come tonight so we must stay at home. 7 - My son's marks are better than his friends' marks at school. 8 - They don't pay us much money now, but in summer they'll pay more. 9 - It is rather cold here, so we must close the windows. 10 - I'll get my hair cut because I don't like long hair. 11 - When did you have your car repaired? 12 - I had Selim clean my shoes.

IV

Translate into English.

1 - Ahmet'ten elli lira borç aldım. 2 - Bizim büromuzda çalışabilirsin; bir kaybın olmaz. 3 - Onlar burada kaldıkça ben sizinle gelemem. 4 - Hatalar yaptığın sürece derslerini okumaya devam edeceksin. 5 - Kapıları açık bırakma; üşüyorum. 6 - Kitaplarını masanın üstünde bırakma; onları rafa koy. 7 - Mektupları yarın yazdırtacağım. 8 - Bu kutu çelikten yapılmıştır, bu bakımdan paranı onun içine koyabilirsin. 9 - Onun karısı şişmandır, fakat hızlı koşabilir. 10 - Birçok değersiz halı satın aldılar.

94. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - to 2 - a 3 - of 4 - away 5 - up 6 - as 7 - of 8 - on 9 - no 10 - to 11 - out 12 - of

II

1 - She is both beautiful and clever. 2 - His son is lazy, moreover he is impolite. 3 - The maid broke the glass, besides she made the carpet dirty. 4 - He speaks neither French nor German. 5 - Give me the letter, otherwise I'll give you no money.

III

1 - Hem genç hem güzeldi. 2 - Kutu büyüktü, üstelik çok ağırdı. 3 - Bana ne yiyecek ne de para verdi. 4 - Parayı derhal vermeli aksi halde onu hapsedecekler. 5 - O bana iki çocuk hakkında bir hikâyeyi hatırlatıyor. 6 - Yatmazsan sinemadan döndüğüm zaman seninle konuşacağım. 7 - Ordularıyla iftihar ediyorlar. 8 - Kabahatli benim çünkü sana tehlikeyi anlatmadım. 9 - Böyle güzel bir günde niçin sinemaya gidiyorsun? 10 - O akıllı bir çocuk değildir ama yine de onun İngilizcesi çok iyidir. 11 - Okula geç geldi, üstelik kitaplarını getirmeyi unuttu. 12 - Sen ya tembel ya hastasın.

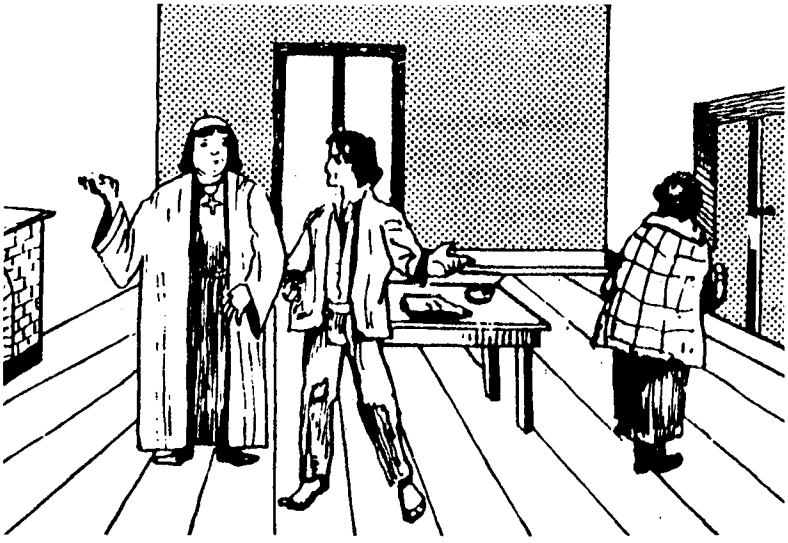
IV

1 - The man deceived us and took our money. 2 - I don't want to tire you, but we must write these letters at once. 3 - Where can you put such a big table? 4 - I am proud of my daughter. She'll be a doctor next year. 5 - I'll give away all the furniture. 6 - This little girl sits up late every night. 7 - Ahmet is both tall and thin. 8 - We saw the dog neither here nor in the field. 9 - He is either a teacher or a lawyer. 10 - They can't deceive us; we know them.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 97

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

bend [bend]	bükmek, bükülmek	**fireplace** fayıpleys]	ocak, şömine
chain [çeyn]	zincire vurmak	**freeze** [fri:z]	donmak, dondurmak
comb [koum]	taramak, taranmak	**hatred** [heytrid]	kin, öfke
feed [fi:d]	beslemek	**hell** [hel]	cehennem
juice [cu:s]	su (meyve, sebze)	**insect** [insekt]	haşerat
kick [kik]	tekmelemek	**sink** [sink]	batmak, batırmak
		soul [soul]	ruh

melt [melt]	erimek, eritmek	**tear** [teı]	yırtmak, yırtılmak
pain [peyn]	acı, ıstırap	**vitamin** [vaytımin]	vitamin
parent [peırınt]	ebeveyn	**wear** [weı]	giymek, giyilmek
punish [paniş]	cezalandırmak		
replace [ripleys]	yerine koymak	**weigh** [wey]	tartmak
scratch [skreç]	kaşımak	**zero** [zi:rou]	sıfır

AÇIKLAMALAR

be sorry for somebody or something

«Bir kimseye veya bir şeye acımak» anlamında bir deyimdir.

I am sorry for the small birds in winter.	Kışın küçük kuşlara acırım.
Why are you sorry for her? She knew what she was doing, didn't she?	Onun için niye üzülüyorsun? Ne yaptığını biliyordu değil mi?
All I can say is that I am sorry for you.	Bütün söyleyebileceğim şudur (ki) sana acıyorum.

hold something + sıfat - fiil (veya sıfat)

«Bir şeyi o (sıfat-fiil) durumunda tutmak» anlamında bir birleşik fiildir.

She held the door open for me.	Kapıyı benim için açık tuttu.
They are going to hold the fire burning.	Ocağı yanık (yanıyor) tutacaklar.
We are holding our army ready.	Ordumuzu hazır tutuyoruz.

look + sıfat (veya sıfat - fiil)

«O (sıfat) şekilde görünmek» anlamında bir deyimdir, Sıfat-fiiller daha ziyade fiilin üçüncü halinden türetilmiş ve edilgen (**passive**) anlamlı sıfatlardır.

She looked beautiful in that white dress.	O beyaz elbise içinde güzel görünüyordu.

The poor child looked frightened when we entered the room.	Biz odaya girdiğimiz zaman zavallı çocuk korkmuş (gibi) görünüyordu.
His parents looked surprised when he came home suddenly.	Eve ansızın gelince ebeveyni şaşırmış göründü.
When her father found her reading a novel, she looked ashamed.	Babası onu bir roman okuyor bulunca utanmış göründü.

feed on something

«Bir şeyle beslenmek, daima bir şeyi yemek» anlamında bir deyimdir. **Feed** fiili ile **on** edatı arasında bir kimse veya bir şey bulunursa o zaman o şey veya kimseyi o şeyle beslemek anlamına gelir.

My cat feeds on milk and bread.	Kedim süt ve ekmekle beslenir.
What does your dog feed on?	Köpeğiniz neyle beslenir?
She feeds on orange juice.	Portakal suyu ile beslenir.
I feed my dog on meat and bones.	Köpeğimi et ve kemikle beslerim.
What do you feed your dog on?	Köpeğini ne ile beslersin?
They feed their baby on vitamins.	Bebeklerini vitaminlerle beslerler.

take away

«Bir şeyi bir kimseden veya bir şeyden almak, elinden almak, mahrum etmek» anlamında bir terim fiildir.

They took away his freedom.	Onun hürriyetini elinden aldılar.
You can't take my baby away from me.	Bebeğimi benden alamazsınız.
Please don't take away the bottle. We are going to drink some more.	Lütfen şişeyi alıp götürmeyin. Bir parça daha içeceğiz.

(from) for want of

«Bir şeyin yokluğundan dolayı, bir şeysizlikten» anlamında bir zarf birleşimidir.

She looked white for want of vitamins.	Vitaminsizlikten beyaz görünüyordu.
The flowers died for (from) want of water.	Çiçekler susuzluktan öldüler.
They sold their house for (from) want of money.	Evlerini parasızlıktan sattılar.

12

PRISONER. - Aren't you afraid of thieves?

BISHOP. - I am sorry for them.

PRISONER. - «Sorry for them!» Ha! ha! ha! (He drinks from the bottle.) That's funny! «Sorry for them!» Ha! ha! ha! (He drinks again.) ...(Suddenly) Who are you?

BISHOP. - I am a bishop.

PRISONER. - Ha! ha! ha! A bishop! Oh, that's funny! A bishop!

BISHOP. - Persomé, you may leave us. This gentleman will forgive you, I am sure.

PERSOME. - Leave you with - ?

BISHOP. - Please! My friend and I will be able to talk more - freely then.

PRISONER. - What's that? Leave us? Yes, yes, leave us. Good night. I want to talk to the Bishop. The Bishop! Ha! ha! (He laughs, and drinks again.)

BISHOP. - Good night, Persomé. (He holds the door open and she goes out.)

13

PRISONER (still laughing). - The Bishop. Ha! ha! Well, I'm... (suddenly, very loudly) Do you know what I am?

BISHOP. - I think you are one who has known much pain and sadness.

PRISONER. - Sadness? Pain? (He does not understand.) Oh, yes! Yes! (He drinks.) But that was a long time ago. Ha! ha! That was when I was a man: I'm not a man now. I'm a number. Number 15729. And I've lived in hell for ten years.

BISHOP. - Tell me about it, - about hell.

PRISONER. - Why? Do you want to tell the police, - to help them to catch me?

BISHOP. - No! I will not tell the police. (The Prisoner looks at him, carefully; then –

PRISONER. - I believe you - (he scratches his head) but I don't know why I do.

BISHOP (putting his hand on the Prisoner's arm). - Tell me about the time - the time before you went to - hell.

14

PRISONER. - It is so long ago that I have forgotten... I had a nice little house. There were flowers growing on the walls. (As if dreaming of it.) They looked pretty with the evening sun on them. And there was a woman. She was... (Thinking deeply) - She must have been my wife - yes. (Suddenly, very quickly) Yes, I remember! She was ill. We had no food. I could get no work; it was a bad year. And my wife, my Jeanette, was ill, dying... So I stole to buy her food. (A long silence. The Bishop touches his hand.) They caught me. I prayed to them. I told them why I stole, but they laughed at me. The judge ordered me to be sent to prison, for ten years... ten years in hell! And that first night in the prison they told me - told me that Jeanette was dead. - May God punish them - punish them all! (He hides his face in his hands.)

15

BISHOP. - Now tell me about the prison, - about hell.

PRISONER. - Tell you about it? Listen, I was a man once. Now I'm an animal; and they made me what I am. They chained me up like a wild animal. They kicked me like a dog. I was fed on dirt. I was covered with insects. I slept on boards. For ten years, ten years. Oh, God! They took away my name. They took away my soul; and my heart was filled with black hatred. But one day they were careless. One day they forgot to chain up this wild animal, and he escaped. He was free! That was six weeks ago. I was free, - free to die!

BISHOP. - To die?

PRISONER. - To die for want of food. You get food in hell; but, when you escape, you get none. They were looking for me everywhere. I had no papers, no name. So I stole again. I stole these clothes. I stole my food every day. I slept in woods, in huts, anywhere. I couldn't ask for work. I couldn't go into a town to beg. So I stole. And they have made me what I am. They have made me a thief. May God punish them all! (He empties the bottle and throws it into the fireplace.)

16

BISHOP. - My son, you have suffered much. But there is hope for all.

PRISONER. - Hope Hope! Ha! ha! ha! (He laughs wildly.)

BISHOP. - You have walked far. You are tired. Lie down and sleep, there. I will get you some blankets.

PRISONER. - And if anyone comes?
BISHOP. - No one will come. And, if they do, are you not my friend?

PRISONER. - Your friend?

BISHOP. - They will not hurt the Bishop's friend.

PRISONER. - The Bishop's friend. (He scratches his head; he cannot understand it at all.)

BISHOP. - I will get the blankets. (He goes out. The Prisoner looks at the door, and scratches his head again.)

PRISONER. - The Bishop's friend. (He goes to the fire to warm himself, and notices the candlesticks. He looks round to see if he is alone. Then he takes them, and weighs them in his hand.) Silver! And heavy! Worth a lot of money! (He hears the Bishop coming back, and quickly replaces the candlesticks; but one falls on the table. The Bishop comes in; he sees what the prisoner is doing, but goes to the seat with the blankets.)

RAHİBİN ŞAMDANLARI

12

MAHPUS. - Siz hırsızlardan korkmaz mısınız?

RAHİP. - Ben onlara acırım.

MAHPUS. - «Onlara acırmış!» Ha! ha! ha! (Şişeden içer.) Bu komik! «Onlara acırmış!» Ha! ha! ha! (Tekrar içer.)... (ansızın) Sen kimsin?

RAHİP. - Ben bir rahibim.

MAHPUS. - Ha! ha! ha! Bir rahip! Oh, bu komik! Bir rahip!

RAHİP. - Persomé, bizden ayrılabilirsin. Eminim, bu bey seni mazur görür.

PERSOME. - Seni bırakmak?

RAHİP. - Lütfen! Arkadaşım ve ben o zaman daha serbestçe konuşabileceğiz.

MAHPUS. - Nedir o? Bizi bırakmak mı? Evet, evet, bizi bırakın, iyi geceler. Ben rahiple konuşmak istiyorum. Rahip! Ha! ha! (Güler ve tekrar içer.)

RAHİP. İyi geceler Persomé. (Kapıyı açık tutar ve o (Persomé) çıkar.)

13

MAHPUS (hâlâ gülerek). - Rahip! Ha! ha! Eee... ben... (Ansızın çok yüksek sesle) Benim ne olduğumu biliyor musun?

RAHİP. - Zannederim siz çok ısdırap ve acı bilmiş (çekmiş) birisiniz.

MAHPUS. - Isdırap? Acı? (O anlamaz.) Oh, evet! Evet! (içer) Ama o çok zaman önceydi. Ha! ha! O, ben bir adamken (insanken) di. Şimdi bir adam değilim. Ben bir sayıyım. 15729 sayısı. Ve on sene müddetle cehennemde yaşadım.

RAHİP. - Bana onun hakkında anlat, - cehennem hakkında.

MAHPUS. - Niçin? Sen polise söylemek mi istiyorsun, - beni yakalamalarına yardım etmek için?

RAHİP. - Hayır! Polise söylemeyeceğim.
(Mahpus ona dikkatlice bakar, sonra -)

MAHPUS. - Sana inanıyorum - (başını kaşır) fakat niçin yaptığımı (inandığımı) bilmiyorum.

RAHİP. - (Elini mahpusun koluna koyarak). - Bana o zamandan bahset - o senin cehenneme gitmeden önceki zamandan.

14

MAHPUS. - O kadar uzun zaman önce ki unuttum. Küçük güzel bir evim vardı. Duvarlarda büyüyen çiçekler vardı. (Sanki onu hayal ediyormuş gibi) Üzerlerinde akşam güneşiyle güzel görünürlerdi. Ve bir kadın vardı. O... (derin derin düşünerek) - O benim karım olmalıydı - Evet. (ansızın, çok çabuk) Evet, hatırlıyorum! O hastaydı. Hiç yiyeceğimiz yoktu. Hiç iş bulamıyordum; o kötü bir yıldı. Ve benim karım, Jeanette'im, hastaydı, ölüyordu... Bu sebepten ona yiyecek almak için çaldım. (Uzun bir sessizlik. Rahip onun eline dokunur.) Beni yakaladılar. Onlara yalvardım. Onlara niçin çaldığımı söyledim, fakat onlar bana güldüler. Hâkim benim on yıl için hapse konulmamı emretti...Cehennemde on yıl! Ve hapishanede o ilk gece bana söylediler - bana Jeanette'in öldüğünü söylediler. Allah onları cezalandırsın - hepsini cezalandırsın! (Yüzünü ellerinin içinde saklar.)

15

RAHİP. - Şimdi bana hapisaneden bahset, - cehennemden.

MAHPUS. - Sana ondan bahsedeyim mi? Dinle, ben bir zamanlar bir adamdım. Şimdi bir hayvanım. Ben ne isem onlar yaptı. Beni vahşi bir hayvan gibi

zincire vurdular. Beni bir köpek gibi tokmelediler. Ben pislikle beslendim. Böceklerle kaplıydım. Tahtalar üstünde uyudum. On yıl için, on yıl. Oh Allahım! Benim adımı aldılar. Benim ruhumu aldılar; ve kalbim kara kinle doldu. Ama bir gün dikkatsiz oldular (dikkat etmediler). Bir gün bu vahşi adamı zincire vurmayı unuttular, ve o kaçtı. O serbestti! Bu altı hafta önceydi. Hürdüm, - ölmek için hür!

RAHİP. - Ölmek için (mi)?

MAHPUS. - Gıdasızlıktan ölmek için. Cehennemde yiyecek elde edersin fakat, kaçınca hiçbir şey elde etmezsin. Beni her yerde arıyorlardı. Hiçbir kâğıdım, hiçbir ismim yoktu. Bu bakımdan tekrar çaldım. Bu elbiseleri çaldım. Her gün yiyeceğimi çaldım. Ormanlarda, kulübelerde her nerede olursa uyudum. İş isteyemedim. Dilenmek için bir kasabaya (şehire) gidemiyordum. Bu yüzden çaldım. Ve beni bu hale onlar koydular. Onlar beni bir hırsız yaptılar. Allah onların hepsini cezalandırsın! (Şişeyi boşaltır ve onu ocağa fırlatır.)

16

RAHİP. - Evladım, sen çok çekmişsin. Fakat her şey için ümit vardır.

MAHPUS. - Ümit! Ümit! Ha! ha! ha! (Vahşi bir şekilde güler.)

RAHİP. - Çok uzun yürümüşsün (uzaklardan gelmişsin). Yorgunsun. Uzan ve orada uyu. Sana birkaç battaniye getireyim.

MAHPUS. - Ya birisi gelirse?

RAHİP. - Hiç kimse gelmeyecek. Ve gelseler bile, benim arkadaşım değil misin?

MAHPUS. - Arkadaşın (mı)?

RAHİP - Onlar Rahibin arkadaşını incitmezler (zarar vermezler).

MAHPUS. - Rahibin arkadaşı. (Başını kaşır, o bunu hiç anlayamaz.)

RAHİP. - Battaniyeleri getireceğim. (Dışarı çıkar. Mahpus kapıya bakar, ve başını tekrar kaşır.)

MAHPUS. - Rahibin arkadaşı. (Ocağa kendisini ısıtmaya gider, ve şamdanları fark eder. Yalnız olup olmadığını görmek için etrafına bakar. Sonra onları alır, ve onları elinde tartar.) Gümüş! Ve ağır! Çok para eder! (Rahibin geri geldiğini duyar, ve hızla şamdanları yerlerine koyar; fakat bir tanesi masanın üstüne düşer. Rahip içeri girer. Mahpusun ne yaptığını görür, fakat battaniyelerle sedire gider.)

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 98

DÖNÜŞLÜ FİİLLER

İngilizcede birçok fiil hem geçişli hem de dönüşlü fiil olarak kullanılabilirler. Bu konuda örneklere geçmeden önce dönüşlü fiilden ne kastettiğimizi anlatalım.

Yapılan bir işten cümlenin öznesi faydalanır veya etkilenirse, yani cümlenin fiili doğrudan doğruya yine cümlenin öznesine etki ederse o zaman o fiil için dönüşlü fiil deriz.

Kapı birdenbire kapandı.

Bu cümlede açıkça belirdiği gibi işi yapan «kapı»dır. Ancak kapanma işinden dolayı kapı sözcüğünden başka etki altında olan bir başka isim yoktur. İşi yapan da, yapılanın etkisi altında kalan da «kapı» sözcüğü, yani cümlenin öznesidir.

Parmağım kanıyor.

Bu cümlede de kanama işini yapan, cümlenin öznesi olan «parmak» sözcüğüdür, aynı zamanda bu işten zarar gören de odur. Oysa geçişli fiillerde özne yapılan işten kesinlikle zarar görmez ya da faydalanmaz, o sadece işi yapan kişidir.

Kapıyı kapadım.

Parmağımı kanattım.

Bu cümlelerin fiilleri geçişlidir. Çünkü benim yaptığım bir işten kapı veya parmağım etki altında kalmıştır.

Bu açıklamadan, dönüşlü fiillerin etkilerinin tekrar özneye dönmüş olduğunu, bu bakımdan bu çeşit fiillere «dönüşlü fiiller» dendiğini, geçişli fiillerde ise etkinin fiilden sonra gelen isme (dilbilgisinde adı nesnedir) geçtiğini ve özneye kesinlikle bir etkisi olmadığını öğrenmiş bulunuyoruz. Türkçede geçişli fiilleri dönüşlü fiillerden

ayırmak kolaydır. Dönüşlü fiiller içlerindo (n) harfi bulunan fiillerdir. «Yıkanmak, taranmak, giyinmek, soyunmak, övünmek, sevinmek, dövünmek...» fiilleri birer dönüşlü fiildir. Bu fiillerin özneleri işleri hem kendileri yaparlar hem de işlerin etkisi altında kalırlar. Türkçede ayırımı kolay olan dönüşlü fiillerin İngilizcelerini ayırmak Türkçcdeki kadar kolay değildir. İngilizcede fiiller, yazım bakımından hiçbir fark olmadan, bazen geçişli, bazen de dönüşlü fiil olarak kullanılabilirler.

I shut the door.	Ben kapıyı kapadım.
The door shut.	Kapı kapandı.

Görüldüğü gibi, yazılış bakımından hiç fark olmadığı halde **shut** fiili bir cümlede «kapamak», bir diğerinde ise «kapanmak» anlamına geldi.

Türkçede olduğu gibi, yazılışta görünmeyen bu fark, İngilizcede sadece cümle şeklinden anlaşılır. Bu, iki anlamlı fiilden sonra bir isim (nesne) gelmişse fiil geçişli anlamında kullanılmış demektir. Yukarıdaki örnekte de böyledir. Kapamak anlamında, yani geçişli olarak kullanıldığı zaman **shut** fiilini **door** ismi (nesnesi) takip etmiştir. Halbuki kapanmak anlamında, yani dönüşlü fiil olarak kullanılması halinde, **shut** fiilinden sonra bir isim (nesne) gelmemiştir. Bu cümle düzenini bilmek bize kolaylık sağlar.

İngilizcede geçişli fiiller kendilerinden sonra -i halinde bir isim, yani bir nesneyi mutlaka alırlar. Bu bakımdan, bir fiil nesnesiz kullanılmışsa o fiil çoğu zaman dönüşlü bir fiildir. Çoğu zaman diyoruz, zira başka anlamda bir fiil olabilmesi mümkündür ki bunları ileriki derslerimizde inceleyeceğiz. Şimdi örneklere geçebiliriz:

She is washing the plates.	O tabakları yıkıyor. (geçişli fiil)
She is washing.	O yıkanıyor. (dönüşlü fiil)
They are burning some letters.	Bazı mektupları yakıyorlar. (geçişli)
This stove doesn't burn well.	Bu soba iyi yanmıyor (yanmaz) (dönüşlü)
My mother is dressing my sister.	Annem kız kardeşimi giydiriyor. (geçişli)
My sister is dressing.	Kız kardeşim giyiniyor. (dönüşlü)
I am combing my hair.	Saçımı tarıyorum. (geçişli)
I am combing.	Taranıyorum. (dönüşlü)
I will change my car.	Arabamı değiştireceğim.
The weather has changed.	Hava değişti. (dönüşlü)

Son örnekten de anlaşılacağı gibi Türkçede birçok fiil içinde (n) harfi bulundurmadan da dönüşlü fiil olabilir. (Hava değişti.) dediğimiz zaman işi yapanın da, o işten etkilenenin de hava olduğunu anlayabiliriz. Ama değişmek fiilinin içinde (n) harfi yoktur. Bu bakımdan dönüşlü fiillerin İngilizcelerini bilmek daha kolaylaşıyor. Kendilerinden sonra nesne almayan fiiller genellikle dönüşlü fiildir, tarifi bize kolaylık sağlar. Türkçede ise cümlenin anlamından fiilin dönüşlü mü yoksa geçişli mi olduğunu tahmin etmek gerekiyor.

The policeman stopped the car.	Polis arabayı durdurdu. (geçişli)
The car stopped.	Araba durdu. (dönüşlü)
Hasan Bey grows wheat.	Hasan Bey buğday yetiştirir. (geçişli)
Coffee doesn't grow in Turkey.	Türkiye'de kahve yetişmez. (dönüşlü)
Ahmet has grown very much.	Ahmet çok büyüdü. (dönüşlü)
She is boiling some water for the soup.	Çorba için biraz su kaynatıyor. (geçişli)
The milk is boiling.	Süt kaynıyor. (dönüşlü)
My father is writing a letter.	Babam bir mektup yazıyor. (geçişli)
My pen writes well.	Kalemim iyi yazar. (dönüşlü)
Hatice is cutting some bread.	Hatice biraz ekmek kesiyor. (geçişli)
This knife doesn't cut very well.	Bu bıçak çok iyi kesmiyor. (dönüşlü)
I began a new book.	Yeni bir kitaba başladım. (geçişli)
The lesson began at ten o'clock.	Ders saat on'da başladı. (dönüşlü)
They are hanging a picture.	Onlar bir resim asıyorlar. (geçişli)
The picture is hanging on the wall.	Resim duvarda (asılı) duruyor.

Dönüşlü fiil olarak kullanıldıkları zaman da yukarıdaki fiillerin Türkçeleri aynen geçişli olarak kullanıldıkları zamanki yazılış şeklini muhafaza ediyorlar, ama cümle durumundan aralarındaki farkı anlayabiliyoruz. Bazen fiillerin, dönüşlü olarak kullanıldıkları belli olduğu halde, aynen başkası tarafından yapılmış fiillermiş gibi bir (I) harfi almaları anlamayı güçleştirir. Başkası tarafından yapılmış işler için bir örnek verelim:

Sokaklar süpürüldü.

Bu cümle, daha önceki derslerimizde gördüğümüz gibi, bir **passive** (edilgen) cümledir. Fiilin içindeki (I) harfi de bunu bize anlatır. Ama bazı dönüşlü fiillerin de içlerinde, aslında (n) olması gereken bir (I) harfi vardır.

I opened the door.	Kapıyı açtım. (geçişli fiil.)
The door opened.	Kapı açıldı. (dönüşlii fiil)
The door was opened by Ahmet.	Kapı Ahmet tarafından açıldı. (edilgen fiil)

«Kapı açıldı.» cümlesindeki fiil ile, «Kapı Ahmet tarafından açıldı.» cümlesindeki fiillerin Türkçedeki söyleniş ve yazılışları aynıdır. Ama «Kapı açıldı.» cümlesinden kapının kendi kendine açıldığını ve bunun «Kapı kapandı.» cümlesinin zıddı olduğunu anlıyoruz. Halbuki yazılışı aynı olduğu halde «Kapı Ahmet tarafından açıldı.» cümlesindeki (açıldı) fiilinin edilgen bir fiil olduğunu biliyoruz. Şu halde yazılışlarına bakmaksızın, bazı fiillerin dönüşlü fiil mi, yoksa edilgen bir fiil mi olduğunu cümleden söyleyebiliriz. İş, öznenin kendi kendine yaptığı bir işse dönüşlü, başkası tarafından yapılmış bir işse edilgen (**passive**)dir.

I broke the vase.	Vazoyu kırdım.
The vase broke.	Vazo kırıldı. (dönüşlü)
The vase was broken by the children.	Vazo çocuklar tarafından kırıldı. (edilgen)
These pencils break very easily.	Bu kalemler çok kolayca kırılır. (dönüşlü)
These chairs never break.	Bu sandalyeler hiç kırılmaz. (dönüşlü)
Do these plates break?	Bu tabaklar kırılır mı? (dönüşlü)
He is tearing the newspaper.	Gazeteyi yırtıyor. (geçişli)
This paper never tears.	Bu kâğıt asla yırtılmaz. (dönüşlü)
Does this cloth tear easily?	Bu kumaş kolaylıkla yırtılır mı? (dönüşlü)
He is wearing a new hat.	Yeni bir şapka giyiyor (giymiş). (geçişli)
Do these shoes wear a long time?	Bu ayakkabılar uzun zaman giyilir mi? (dayanır mı?) (dönüşlü)
I smell something burning.	Yanan bir şey kokluyorum (kokusunu duyuyorum). (geçişli)
This flower smells nice.	Bu çiçek hoş kokar. (dönüşlü)
You must blow out the candles.	Mumları üflemelisin. (geçişli)
The wind is blowing.	Rüzgâr üflüyor (esiyor). (dönüşlü)
Can you bend this iron?	Bu demiri bükebilir misin? (geçişli)
Steel doesn't bend.	Çelik bükülmez. (dönüşlü)

He is selling his car.	Arabasını satıyor. (geçişli)
The apples are selling very well.	Elmalar iyi satılıyor (gidiyor). (dönüşlü)
She will melt the butter.	Yağı eritecek. (geçişli)
Snow doesn't melt in cold weather.	Soğuk havada kar erimez. (dönüşlü)
My mother is going to make a cake.	Annem bir pasta yapacak. (geçişli)
What do two and nine make?	İki ile dokuz ne yapar (eder). (dönüşlü)
Please don't ring the bell.	Lütfen zili çalmayın. (geçişli)
This bell doesn't ring.	Bu zil çalmıyor. (dönüşlü)
The children are shaking the trees.	Çocuklar ağaçları sallıyorlar (sarsıyorlar). (geçişli)
The table is shaking.	Masa sallanıyor. (dönüşlü)
They are going to sink the boats.	Kayıkları batıracaklar. (geçişli)
Stone sinks in water.	Taş suda batar. (dönüşlü)
The servant is shining the shoes.	Uşak ayakkabıları parlatıyor. (geçişli)
The moon is shining.	Ay parlıyor. (dönüşlü)
She is cleaning the windows.	Pencereleri temizliyor. (geçişli)
This soap doesn't clean well.	Bu sabun iyi temizlemiyor. (dönüşlü)
They cleared the streets.	Caddeleri açtılar. (insan kalabalığından) (geçişli)
The sky suddenly cleared.	Gökyüzü aniden açıldı. (dönüşlü)
The woman is drying her hair.	Kadın saçını kurutuyor. (geçişli)
My handkerchief is drying.	Mendilim kuruyor. (dönüşlü)
They have ended the fight.	Kavgayı sona erdirdiler. (geçişli)
How does the story end?	Hikâye nasıl sona erer (eriyor)? (dönüşlü)
The snow froze all the plants.	Kar bütün bitkileri dondurdu. (geçişli)
Water freezes at zero.	Su sıfırda (sıfır derecede) donar. (dönüşlü)
She is holding some flowers in her hand.	Elinde birkaç çiçek tutuyor. (geçişli)
How much water does this bottle hold?	Bu şişe ne kadar su alır (tutar)? (dönüşlü)

Bir kısmı eski derslerimizde geçmiş, bir kısmını da bu dersimizde vermiş olduğumuz bu hem geçişli hem de dönüşlü olarak kullanılabilen fiillerin sayısı bir hayli kabarıktır.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - I am sorry .... poor people, especially in winter. 2 - He looked tired because he had been working .... six hours. 3 - These birds feed .... fish. 4 - She has no money now because they took .... all her money. 5 - His skin is white for want .... vitamins. 6 - He must .... punished because he comes to school late every morning. 7 - She threw the letter .... the fire. 8 - This dress is too small .... me; I can't wear it. 9 - The boy kicked the cat .... the head. 10 - This hut is full .... insects. 11 - His parents are worried .... him because he didn't answer their letters for a long time. 12 - They drink fruit juice .... the morning before breakfast. 13 - There was hatred .... her eyes. 14 - Life is full .... pain and trouble. 15 - He is so strong .... he can bend that iron bar.

II

Bu cümlelerdeki fiilleri dönüşlü olarak kullanınız. (Örnek: **I broke the vase.** Cevap: **The vase broke.**)

1 - They sank the boat. 2 - He bent the fork. 3 - We melted the ice. 4 - The driver stopped the bus. 5 - She boils the milk in a pot. 6 - The teacher opened the door and the students came in. 7 - We rang the bell twice. 8 - They grow tea in Rize.

III

Translate into Turkish.

1 - They say that they are sorry for me but they don't help me. 2 - Will you please hold the door open? The children will go out. 3 - You look sad; what has happened? 4 - She didn't look surprised when she saw her friend with the other boys. 5 - The baby feeds on milk and vitamins. 6 - They took away the chairs from the garden so we can't study our lessons there. 7 - The soldiers were ill for want of food. 8 - The car stopped suddenly and we couldn't repair it. 9 - I tried to ring the bell but it didn't ring. 10 - The lamp is shaking; who is shaking it?

IV

Translate into English.

1 - Fakir ailelere acırım fakat onlara verecek param yok. 2 - Bu elbise içinde güzel görünüyorsun. 3 - Üzgün görünüyorlar; kötü haberi mi duydular? 4 - Parasızlıktan

binayı bitiremedik. 5 Kötü çocuk kızın elbisesini yırttı. 6 – Gemi battı fakat bütün yolcular kurtarıldı. 7 Kızım günde dört kere saçını tarar. 8 - Hava çok soğuk, sanırım küçük göl donacak. 9 - İhtiyar adam başını kaşıdı ve bir hikâye anlatmaya başladı. 10 Beni cezalandırmaya hakları yok.

96. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - take 2 - of 3 - to 4 - of 5 - as 6 - long 7 - for 8 - of 9 - than 10 - It

II

1 - He tried hard to learn English but he couldn't learn anything. 2 - These tables are heavy; however he can carry them easily. 3 - She is beautiful, yet nobody wants to marry her. 4 - They didn't help me when I was young; nevertheless I gave them money when they came to me. 5 - It is too heavy, so I can't bring it by myself. 6 - You stole my pen, therefore you must be punished. 7 - My son is thin but he is strong. 8 - I have cleaned all the rooms, so I am tired now.

III

1 - Onlar beni sevmezler, ama yine de onları severim. 2 - Bütün bu değersiz kitapları niçin aldın? 3 - Korkmuştu, bu yüzden polisin sorularına cevap veremedi. 4 - Bıçaklar çelikten yapılmıştır. 5 - Sözlüğünüzü birkaç hafta için ödünç alabilir miyim? 6 - Bu akşam gelecekler, bu yüzden evde kalmalıyız. 7 - Okulda oğlumun notları arkadaşlarının notlarından daha iyidir. 8 - Bize şimdi çok para ödemezler fakat yazın daha fazla ödeyecekler. 9 - Burası oldukça soğuk, bu yüzden pencereleri kapamalıyız. 10 - Saçımı kestireceğim, çünkü uzun saç sevmem. 11 - Otomobilini ne zaman tamir ettirdin? 12 - Selim'e ayakkabılarımı temizlettim.

IV

1 - I borrowed fifty liras from Ahmet. 2 - You can work in our office; you have nothing to lose. 3 - I can't come with you as long as they stay here. 4 - You'll go on reading your lessons as long as you make mistakes. 5 - Don't leave the doors open; I am cold. 6 - Don't leave your books on the table; put them on the shelf. 7 - I'll have the letters written tomorrow. 8 - This box is made of steel, so you can put your money in it. 9 - His wife is fat, but she can run fast. 10 - They bought a lot of worthless carpets.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 99

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

common [komın]	adi, bayağı	**remind** [rimaynd]	hatırlatmak
fact [fekt]	gerçek	**soft** [soft]	yumuşak
medal [medıl]	madalya	**surely** [şuıli]	muhakkak, her halde
punishment	ceza		

AÇIKLAMALAR

you yourself

Derslerimizde şahıs zamirlerinin **-self**'li hallerini görmüştük. Bilgimizi tazelemek için üç şeklinden de birer örnek verelim:

I bought myself a new hat.	Kendime yeni bir şapka satın aldım. (Dönüşlü fiil, işi yapan ve faydalanan aynı kişi.)
I bought the hat myself.	Şapkayı bizzat kendim aldım.(Başkasına aldırtmadım.)
I bought the hat all by myself.	(Hiç kimsenin yardımı olmaksızın) bir başıma şapkayı aldım.

Bunlardan ikinci tip olan, yani bizzatlık anlatan tipte baştaki özne ile **-self**'li kısım cümlede yan yana bulunabilir. Bu durumda anlam daha da kuvvetli olur.

She herself told me this.	Bunu bana bizzat kendisi söyledi.
You yourself said that we were going for a dance.	(Bir) dansa gideceğimizi bizzat kendin söyledin.
The queen herself gave me that medal.	O madalyayı bana bizzat kraliçe verdi.

be meant for

«O maksat için, öyle olsun diye, o niyetle» anlamında bir birleşik fiildir.

This picture was meant for you.	Bu resim sizin içindi.(Size hediye edilmek üzere, hediye olsun diye).
What is that table meant for?	Şu masa ne maksat içindir? (Ne olarak kullanılsın diye?)
That smile wasn't meant for you.	O gülümseme senin için değildi. (Sen üzerine alınasın diye değil.)

surely

Cümlede bulunduğu yere göre iki anlamı olan **surely** eğer esas fiilden hemen önce kullanılmışsa «muhakkak» anlamına, cümlenin başında veya sonunda kullanılmışsa «büyük ihtimalle, herhalde» anlamına gelir.

He will surely come this evening.	Bu akşam muhakkak gelecek (gelir).

Surely you don't want to go at this very late hour.	Bu geç saatte gitmek istemiyorsunuz her halde.
He didn't give you all this, surely.	Herhalde bütün bunları sana o vermedi.

be all one has

«Bir kimsenin elinde avucunda olan» anlamında bir deyimdir.

I can't give you any more. This is all I have.	Sana daha fazla verememem. Elimde avucumda olan bu.
She gave her mother all she had.	Annesine elindeki avucundakini verdi.
Is that all you have? It isn't enough.	Bütün elindeki avucundaki bu mu? Bu yeterli değil.

be just

«Yerinde, adil biçimde, haklı olarak» anlamında bir deyimdir.

They punished him by making him clean all the rooms. It was a just punishment.	Onu, bütün odaları temizletmek suretiyle cezalandırdılar. O yerinde (isabetli) bir cezaydı.
They gave the teacher a gold medal for his work. It was a just reward.	Öğretmene işinden (çalışmalarından) dolayı bir altın madalya verdiler. O yerinde bir ödüldü.
If you lock her up in the house, it will be a just punishment for her.	Eğer onu eve kilitlersen (hapsedersen) onun için yerinde bir ceza olur.

have something for somebody

«Bir kimseye bir sürprizi olmak, beklemediği bir şey vermek» anlamında bir birleşik fiildir.

Close your eyes. I have something for you.	Gözlerini kapa. Sana verecek bir şeyim var.
What do you have for me? I hope It is not another book.	Bana verecek neyiniz var? İnşallah bir diğer kitap değildir.
They had a surprise for her.	Ona bir sürprizleri vardı.

17

BISHOP. - You are looking at my candlesticks. I am proud of them. They were given to me by my mother. They are rather too fine for this little house, perhaps; but they are all I have to remind me of her. Your bed is ready. Will you lie down now?

PRISONER. - Yes, I'll lie down now. Say, why - why are you so kind to me? What do you want? Eh?

BISHOP. - I want you to have a good sleep, my friend.

PRISONER. – You're sure no one will come?

BISHOP. - I don't think they will. But, if they do, you yourself have locked the door.

PRISONER. - Humph! I wonder if it's safe. (He goes to the door and pulls it to try if it is locked. Then he turns and sees the Bishop holding up the blanket. He is angry.) You go to bed! I'll cover myself. (The Bishop waits.) Go on, I tell you!

BISHOP. - Good night, my son.

18

(The Bishop goes out. The Prisoner waits till he has gone. Then he tries the Bishop's door.)

PRISONER. - No lock, of course! (He looks round and sees the candlesticks again.) Humph! I'll just look at them again. (He takes them up.) Worth hundreds; I'm sure they are. If I had these changed into money, they would give me a chance of beginning life again. Humph! The old fellow loves them; he said his mother gave them to him. His mother, yes. They didn't think of my mother when they sent me to hell. He was kind to me too - but what's a bishop meant for, except to be kind to people? Why! I'm getting soft. God! Wouldn't my fellow-prisoners laugh to see 15729 like this. 15729 is getting soft. That's a good joke! Ha! ha! - No, I'll take his candlesticks and go. If I stay, he'll talk to me in the morning, and I'll get soft. To hell with him and his talk!

(He takes the candlesticks, hides them in his coat, and quietly goes out. As he goes out, the wind shuts the door with a loud noise.)

19

PERSOME (from inside the house). - Who's there? Who's there, I say? Am I to get no sleep tonight? Who's there, I say? (Persomé comes in.) I'm sure I heard the door shut. (She looks round.) No one here? (She knocks at the Bishop's door. Then she sees that the candlesticks have gone.) The candlesticks! The candlesticks! They've gone! Brother, brother, come out! Fire! Thieves! Help! (The Bishop comes in.)

BISHOP. - What is it, dear? What is it? What's the matter?

PERSOME. - He has gone. The man with the hungry eyes has gone. And he's taken your candlesticks.

BISHOP. - Not my candlesticks, sister! Surely not those? (He looks). Ah, that is hard, very hard. He might have left me those. They were all I had. (He is deeply pained, - nearly crying.)

PERSOME. - Go and tell the police. He can't have gone far. They'll soon catch him, and you'll get the candlesticks back. You were very foolish to leave them there, - with a man like that in the house.

BISHOP. - You are right, Persomé. I was to blame. I ought not to have left them there.

PERSOME. - Oh, nonsense! You to blame! The man's a thief, a common thief. I knew it as soon as I saw him. Go and tell the police; or I will.

20

(Persomé goes towards the door; but the Bishop stops her.)

BISHOP. - And have him sent back to prison? (Very softly) Sent back to hell! No, Persomé. It is a just punishment for me. I valued them too much. It was wrong. My punishment is just; but, O God, it is hard. It is very hard. (He hides his face in his hands.)

PERSOME. - No, brother, you're wrong. If you won't tell the police, I will. I will not stand here and see your things stolen from you. I know you are my brother and my bishop, and the best man in all France; but you're a fool, I tell you, - a child. I shall go and tell the police.

BISHOP. - Stop, Persomé. The candlesticks were mine; they are his now. It is better so. He has more need of them than I. If my mother were here, she would say the same.

PERSOME. - But – (There is a loud knocking at the door.)

POLICE-OFFICER (outside). - We have something for you, sir. May we come in?

BISHOP. - Come in, my son.

(A police-officer and three policemen come into the room. They have the Prisoner; his hands are tied. The officer carries the candlesticks.)

RAHİBİN ŞAMDANLARI

17

RAHİP. - Benim şamdanlarıma bakıyorsun. Onlarla iftihar ediyorum. Onlar bana annem tarafından verildi. Onlar bu küçük ev için bir parça fazla zarif, belki; fakat bana onu hatırlatmak için sahip olduğum bütün şey bunlar. Yatağın hazırdır. Şimdi yatacak mısın?

MAHPUS. - Evet, şimdi yatacağım. Söyle, niçin - niçin bana bu kadar naziksin? Ne istiyorsun? Ha?

RAHİP. - İyi bir uyku uyumanı istiyorum, arkadaşım.

MAHPUS. - Emin misin hiç kimsenin gelmeyeceğinden?

RAHİP. - Geleceklerini zannetmiyorum. Ama gelseler bile, kapıyı sen kendin kilitledin.

MAHPUS. - Hıhh! Acaba emin mi (sağlam mı). (Kapıya gider ve onu çeker, kilitli olup olmadığını denemek için. Sonra döner ve Rahibin battaniyeyi tuttuğunu görür. Öfkelidir.) Sen yat! Ben kendim örtünürüm. (Rahip bekler.) Haydi yürü, diyorum sana!

RAHİP. - İyi geceler, evladım.

18

(Rahip dışarı çıkar. Mahpus o gidinceye kadar bekler. Sonra Rahibin kapısını yoklar.)

MAHPUS. - Hiç kilit yok, tabii! (Başını çevirir ve tekrar şamdanları görür.) Hıhh! Onlara bir daha bakacağım. (Onları kaldırır.) Yüzlerce eder. Eminim öyledirler. Bunları paraya çevirtsem hayata yeniden başlamak için bana bir fırsat verirlerdi. Hıhh! İhtiyar herif onları seviyor. Onları ona annesinin verdiğini söyledi. Annesi, evet. Beni cehenneme gönderdikleri zaman benim annemi düşünmediler. Bana nazikti de - fakat bir rahip ne içindir, sadece insanlara nazik olmaktan başka? Niçin! Ben yumuşuyorum. Allahım! Benim mahpus arkadaşlarım 15729'u böyle görünce gülmezler

miydi? 15729 yumuşuyor. İyi bir şaka! Ha! hal - Hayır, onun şamdanlarını alacağım ve gideceğim. Kalırsam, sabahleyin benimle konuşacak ve ben yumuşayacağım. Kendi de konuşması da cehenneme (cehenneme kadar yolu var)!

(Şamdanları alır, ceketinin içine saklar, ve sessizce çıkar. Çıkarken rüzgâr kapıyı büyük bir gürültü ile kapar.)

19

PERSOME. - (evin içinden) Kim var orada? Kim var orada, diyorum? Bu gece hiç uyku uyumayacak mıyım? Kim var orada, diyorum? (Persomé içeri gelir.) Eminim, kapının kapandığını işittim. (Etrafına bakar.) Burada kimse yok (mu)? (Rahibin kapısını vurur. O zaman şamdanların gitmiş olduğunu görür.) Şamdanlar! Şamdanlar! Gitmişler! Ağabey, ağabey, dışarı çık! Yangın (var)! Hırsızlar! İmdat! (Rahip girer.)

RAHİP. - Ne var, azizem? Ne var? Ne oluyor?

PERSOME. - Gitmiş. Aç gözlü adam gitmiş. Ve senin şamdanlarını almış.

RAHİP. - Benim şamdanlarımı değil, hemşire! Hakikaten onları değil herhalde? (Bakar). Ah, bu acıdır, çok acı. Onları bana bırakabilirdi. Bütün elimde olan onlardı. (Derin bir şekilde acılıdır, hemen hemen ağlamaklı.)

PERSOME. - Git ve polise söyle. Uzağa gitmiş olamaz. Onu çok geçmeden yakalayacaklar, ve sen şamdanları geri alacaksın. Onları orada bırakmakla çok budalalık ettin, - evde böyle bir adam varken.

RAHİP. - Haklısın Persomé. Kabahatli benim. Onları orada bırakmamalıydım.

PERSOME. - Oh, saçma! Kabahatli sensin (senmişsin)! Adam bir hırsızdır, adi bir hırsız. Onu görür görmez bunu bildim (anladım). Git ve polise söyle, yoksa ben yapacağım (söyleyeceğim).

20

(Persomé kapıya doğru gider, fakat Rahip onu durdurur.)

RAHİP. - Ve onu hapishaneye geri mi göndereceksin? (çok alçak sesle) geriye cehenneme! Hayır Persomé. O benim için haklı bir cezadır. Onlara (şamdanlara) pek çok değer verdim. O doğru değildi. Cezam haklıdır fakat, Ey Allahım, o acıdır. O çok acıdır. (Yüzünü ellerinin içine saklar).

PERSOME. - Hayır, ağabey, haksızsın. Eğer polise sen söylemeyeceksen, ben söyleyeceğim. Burada durup eşyanın senden çalındığını görecek (seyredecek) değilim. Biliyorum, benim ağabeyim ve rahibimsin, ve bütün Fransa'da en iyi adamsın; fakat bir budalasın, sana söylüyorum, bir çocuk. Gidip polise söyleyeceğim.

RAHİP. - Dur, Persomó. Şamdanlar benimdi, şimdi onlar onun. Böyle daha iyi. Onun onlara benden daha fazla ihtiyacı var. Annem burada olsa aynını söylerdi.

PERSOME. - Fakat - (kapıda gürültülü bir vuruş vardır.)

POLİS MEMURU. - (Dışarıdan). - Sizin için bir şeyimiz var, efendim. İçeri girebilir miyiz?

RAHİP. - Girin, evladım.
(Bir polis memuru ve üç polis odaya girer. Yanlarında mahpus var. Onun elleri bağlıdır. Memur şamdanları taşımaktadır.)

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 100

İSİM CÜMLECİKLERİ

Geçmiş derslerimizde sıfat vazifesi gören cümlecikleri ve zarf vazifesi gören cümlecikleri gördük. Bu dersimizde aynen birer isimmiş gibi kullanılan isim cümleciklerini göreceğiz. Bundan once, cümlede ismin görüldüğü yerleri bir daha gözden geçirelim.

Ilk derslerimizden beri bildiğimiz gibi isimler çoğunlukla bir cümlenin öznesi olarak kullanılırlar. Bundan başka bir fiili takip ederler ve fiil geçişli ise o fiilin nesnesi (i halindeki isim) olurlar. Isimler bu şekilde kullanıldığına göre bir cümleden meydana gelmiş olan isim cümleciklerinin de aynı yer ve şekillerde kullanılması gerekir.

Önce bir isim cümleciğinin nasıl meydana getirileceğini görelim: Bu cümlecik mademki evvela bir cümledir şu halde once bir cümle kurup onu cümlecik haline getireceğiz.

Hatice broke a vase. Hatice bir vazo kırdı.

Bu, öznesi ve kendine göre fiili olan bir cümledir. Bunu cümlecik haline getirmek için isim cümleciklerinin en yaygın bağlacı olan **that** sözcüğünü bu cümlenin başına getirmemiz yeter.

That Hatice broke a vase... Hatice'nin bir vazo kırdığı...

Şimdi bu isim cümleciğini bir başka asıl cümlenin çeşitli yerlerinde kullanalım. Önce yine bir asıl cümle oluşturalım:

This story is true. Bu hikâye doğrudur.

Bu cümlenin öznesi «hikâye» ismidir ve başında bir sıfatı vardır. Şimdi cümleden bu özneyi çıkarıp yerine, biraz önce oluşturduğumuz isim cümlesini koyalım:

That Hatice broke a vase is true.	Hatice'nin bir vazo kırdığı doğrudur.
That I went to the cinema is a lie.	Sinemaya gittiğim bir yalandır.
That they killed the man is a fact.	Adamı öldürdükleri bir gerçektir.

Dilbilgisi bakımından doğru olmakla beraber bu cümleler, konuşma ve hatta yazı dilinde, cümlenin gerçek öznesi olan isim cümleciğini esas cümlenin sonuna bırakıp geçici özne dediğimiz **it** ile başlatılır.

It is true that Hatice broke a vase.	Hatice'nin bir vazo kırdığı doğrudur.
It is a lie that I went to the cinema.	Sinemaya gittiğim bir yalandır.
It is a fact that they killed the man.	Adamı öldürdükleri bir gerçektir.

İsimler bir de bir cümlenin fiilinin ya nesnesi ya da tümleci olarak cümlede bulunuyorlardı. Şimdi yine bir esas cümle oluşturalım:

I told a story.	Bir öykü söyledim.

Bu cümlede söylemek geçişli fiilinin -i haline getirdiği isim, yani onun nesnesi, «öykü» ismidir. Şimdi bu cümleden «öykü» ismini çıkarıp onun yerine oluşturduğumuz isim cümleciğini getirelim:

I told (my mother) that Hatice broke a vase.	(Anneme) Hatice'nin bir vazo kırdığını söyledim.
I told (them) that they had killed the man.	(Onlara) adamı öldürdüklerini söyledim.
I said that I didn't go to the cinema.	Sinemaya gitmediğimi söyledim.

İsim cümleciklerinin fiilin nesnesi olarak kullanıldıklarına dair daha fazla örnek vermeyeceğiz. Zira nakledilen konuşma derslerinde görmüş olduğumuz «demek, söylemek, sormak...» fiillerini takip eden ve **that, when,where...** bağlaçları ile cümleye bağlanan, başkalarının sözü aslında birer isim cümleciğidir.

«What time is the next train?»	«Bundan sonraki tren ne zamandır?»
The old woman asked what time the next train was.	İhtiyar kadın bundan sonraki trenin ne zaman olduğunu sordu.
«Where are you going?»	«Nereye gidiyorsun?»

My father asked me where I was going.	Babam nereye gittiğimi sordu.

«Nereye gittiğimi» bir isim cümleciğidir.

«I don't know his name.»	«Onun ismini bilmiyorum.»
I told him that I didn't know his name.	Ona ismini bilmediğimi söyledim. «İsmini bilmediğimi» bir isim cümleciğidir.

GERÇEK OLMAYAN GEÇMİŞ

Bu kursumuzun 72. dersinde **I wish** ile başlayan cümleler görmüş ve **I wish**'i takip eden cümlenin yeni bir öznesi, yeni bir fiili olması ve bu fiilin de mutlaka geçmiş zamanda olması gerektiğini öğrenmiştik.

I wish you went home.	Eve gitmeni (gidesin) isterim.

I wish gibi, geçmiş zamanlı bir cümlenin başına gelip de onları şimdiki ya da geniş zaman cümleleri haline sokan birkaç sözcük topluluğu daha vardır. Bu sözcüklerden sonra da yeni bir özne, yeni bir fiil gelecektir ve fiil geçmiş şeklinde olmasına rağmen ya şimdiki zaman ya da geniş zaman anlamı verecektir. Görülüyor ki bu sözcük topluluklarını takip eden fiiller sadece şekil bakımından geçmiş zamandırlar. Aslında anlamları şimdiki zamandır. İşte böyle şeklen geçmiş olduğu halde anlamı şimdiki zaman olan fiillere «gerçek olmayan geçmiş» diyoruz.

He wishes I didn't see him.	Kendisini görmememi (görmeyeyim) ister.
They wish we gave them some more money.	Onlara biraz daha para vermemizi isterler.

would rather

Daha önce de örneklerini görmüş olduğumuz bu sözcük topluluğu ile de birkaç cümle verelim. Uyacağı şartlar aynen **I wish**'li cümleler gibidir ve bunlardan sonra da geçmiş halde bir cümle gelir.

He would rather I didn't see him.	(Ona kalsa) kendisini görmemem daha iyidir. (Kendisini görmememi tercih eder.)
She would rather I went home.	Eve gitmemi tercih eder.
They would rather they stayed with us.	Bizimle kalmayı tercih ederler.

You would rather I left now.	Şimdi ayrılmamı tercih ediyorsun.

If only

If only de bu grup sözcük topluluklarındandır. Şartları aynıdır.

If only I saw him once.	Onu bir defacık görüversem.
If only I had my book with me.	Kitabım yanımda oluverse (ne iyi olurdu).
If only I met her in the street.	Onunla sokakta bir karşılaşıversem!
If only she were rich.	Bir zengin oluverse.

Görüldüğü gibi **if only** ile başlayan cümlelerin tam bir cümle anlamları yoktur. Bunlar bir konuşmanın sonunda veya içinde söylenmiş birer dilekten ibaret yarım cümleciklerdir. Çok arzu edilen bir şeyi belirttikleri için Türkçeye en yakın şekli olan (-vermek) yardımcı fiili ile söylenmişlerdir.

suppose

Bu grup içinde tek sözcüklük olan sadece **suppose** (veya bazen **supposing**) sözcüğüdür. Bunu da geçmiş zamanlı bir cümlenin takip etmesi gerekir.

Suppose he didn't come.	Farz et ki o gelmedi.
Suppose your father saw you here.	Farz et ki baban seni burada gördü.
Supposing you left your money at home.	Farz et ki paranı evde bıraktın.
Suppose we gave you a present.	Farz et ki sana bir hediye verdik.
Supposing they came here now.	Farz et ki şimdi buraya geldiler.
Suppose she lost all her money.	Farz et ki bütün parasını kaybetti.

Yine görüldüğü gibi **suppose** veya **supposing** ile yapılmış olan cümleler de **if only**'de olduğu gibi tam birer cümle olmaktan ziyade bir konuşma içinde veya başında söylenmiş birer yarım cümledirler.

It is time

Bu grup cümle başlangıçları içinde en sık kullanılanı **it is time** sözcük grubudur. Şart yine aynı olup bunu da geçmiş fiilli bir cümle takip edecektir.

It is time I went home.	Eve gitmem zamanıdır. (Eve gitmemin zamanı geldi.)
It is time she had lunch.	Onun öğle yemeği yeme zamanıdır.
It is time she bought a new dress.	Yeni bir elbise alması vaktidir.
It is time we went to bed.	Yatma zamanımızdır.
It is time I visited my parents.	Anne ve babamı ziyaret etmemin vaktidir.

Bu sözcük grubu tam bir cümle ifade eder. Çoğu zaman cümledeki **time** sözcüğünden önce **almost, about, nearly** sözcükleri bulunur. Şimdi bu sözcükleri kullanarak cümleye verdikleri yeni anlamları inceleyelim:

It is almost time I went home.	Neredeyse eve gitme zamanım.
It is about time I went home.	Hemen hemen eve gitme vaktimdir.
It is nearly time I went home.	Biraz sonra (neredeyse) eve gitme vaktimdir.

as if

Zarf cümleciklerinde görmüş olduğumuz bu sözcük topluluğu da bu gruba dahildir. Türkçeye «sanki, -mış gibi» şeklinde tercüme edilir.

He talks as if he were very rich.	Çok zenginmiş gibi konuşur.
They are eating as if they didn't eat anything.	Hiçbir şey yememiş gibi yiyorlar.

Bütün bu grup sözcükler geçmişte olduğu zaman, yani bütün dileklerin geçmiş bir zamanda olduğu kabul edilince, bu grup sözcükleri takip eden cümlenin fiili geçmiş zamandan, bitmiş şimdiki zamanın geçmiş şekline döner. Hepsi ile birer örnek verelim:

He wished he hadn't seen me.	Beni görmemiş olmayı isterdi.

Suppose your father had seen you yesterday.	Babanın dün seni görmüş olduğunu farz et. (Ya dün baban seni görseydi.)
It was time we had gone home.	Eve gitme vaktimizdi.
If only I hadn't met him last week.	Geçen hafta onunla bir karşılaşmasaydım.
They finished the meal as if they hadn't eaten anything.	Sanki hiçbir şey yememişler gibi yemeği bitirdiler.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 - These flowers are meant .... Miss Taylor. 2 - I have a present .... you. 3 - This story reminds me .... my school days. 4 - What have I done .... a punishment? I did nothing against your orders. 5 - She told me .... she was a teacher at that school ten years ago. 6 - He would .... go there alone. 7 - Suppose you lost all your money; what would you do? Would you ask your friends .... money? 8 - It .... time I went to the office. 9 - He spends money as .... he were a rich man. 10 - He orders them as if he .... their teacher. 11 - She went .... reading her book as if she didn't hear anything. 12 - They say .... they'll visit Turkey again next summer. 13 - He put his medal in front .... the picture on the table. 14 - You .... better change these shoes; they are too small for you. 15 - It is true that I have made a lot .... mistakes.

II

Translate into Turkish.

1 - This film reminded me of my childhood. 2 - Her hair is soft and bright. 3 - Can't you do it yourself? 4 - What did she do for such a heavy punishment? 5 - This medal was given to him during the war. 6 - It is true that I came late; but it wasn't my fault. The train came twenty minutes late. 7 - I told them that I could not finish the work in three hours. 8 - They wanted to know where we were going. 9 - If only I had my book with me, I would answer your questions. 10 - It is time we left home, or we'll be late for the cinema. 11 - He carries all the heavy things as if he were a very strong man. 12 - You told me yourself that you didn't want to come with us. 13 - She will surely make some mistakes now and then; it can't be helped. 14 - I have good news for you. 15 - Suppose you were a teacher, would you accept this homework?

III

Translate into English.

1 - Askerlere madalyalar verdiler, çünkü onlar kahramanca savaştılar. 2 - Kitapları kendin getirdin. 3 - Dedektif hikâyelerini sevmediğimi söyledim. 4 - Yolunu kaybettiğini farz et, ne yapardın? 5 - Anneme gitmem zamanıdır. 6 - Sadece beş adam öldürüldüğünü söylerler, fakat gerçekler değişiktir. (başkadır) 7 - Önemli bir adammış gibi onun emirlerine itaat etmemizi ister. 8 - Senin ismini hatırlamıyorum. 9 - Bu olay bana ilginç bir hikâyeyi hatırlattı. 10 - Nereye gittiklerini hatırlamıyorum.

98. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - for 2 - for 3 - on 4 - away 5 - of 6 - be 7 - into 8 - for 9 - on 10 - of 11 - about 12 - in 13 - in 14 - of 15 - that

II

1 - The boat sank. 2 - The fork bent. 3 - The ice melted. 4 - The bus stopped. 5 - The milk boils in a pot. 6 - The door opened and the students came in. 7 - The bell rang twice. 8 - Tea grows in Rize.

III

1 - Bana acıdıklarını söylerler fakat bana yardım etmezler. 2 - Lütfen kapıyı açık tutar mısınız, çocuklar çıkacaklar. 3 - Üzgün görünüyorsun; ne oldu? 4 - Arkadaşını diğer çocuklarla görünce şaşırmış görünmedi. 5 - Bebek süt ve vitaminlerle besleniyor. 6 - Sandalyeleri bahçeden aldılar, bu yüzden derslerimize orada çalışamayız. 7 - Askerler gıdasızlıktan hastaydılar. 8 - Otomobil aniden durdu ve biz onu tamir edemedik. 9 - Zili çalmaya çalıştım fakat o çalmadı. 10 - Lamba sallanıyor; onu kim sallıyor?

IV

1 - I am sorry for poor families but I have no money to give them. 2 - You look beautiful in this dress. 3 - They look sad; did they hear the bad news? 4 - We couldn't finish the building for want of money. 5 - The bad boy tore the girl's dress. 6 - The ship sank but all the passengers were saved. 7 - My daughter combs her hair four times a day. 8 - It is very cold; I think the small lake will freeze. 9 - The old man scratched his head and began to tell a story. 10 - They have no right to punish me.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 101

ÖĞRENİLECEK SÖZCÜKLER

behave [biheyv]	davranmak	**fearless** [fılis]	korkusuz
case [keyz]	durum, vaka	**humour** [hiu:mı]	mizah
deceive [disi:v]	aldatmak	**path** [pa:t]	patika, dar yol
fail [feyl]	başarısız olmak	**temper** [tempı]	huy
		turning [tö:ning]	dönemeç
fashion [feşın]	moda	**wonder** [wandı]	hayret

AÇIKLAMALAR

lock somebody up

«Bir kimseyi bir yere hapsetmek, hapse atmak» anlamında bir deyimdir.

The police caught the thief and locked him up.	Polis hırsızı yakaladı ve onu hapse attı.
Ahmet locked Zeynep up in her room.	Ahmet Zeynep'i odasına kapadı. (kilitledi).
They locked the dog up in the small room.	Köpeği küçük odaya hapsettiler.

do somebody the honour of doing something

«Bir kimseye bir şey yapmakla şeref vermek» anlamında bir deyimdir.

She did me the honour of accepting my invitation.	Davetimi kabul etmekle bana şeref verdi.
Will you do me the honour of having supper with me?	Benimle akşam yemeği yemekle bana şeref verir misiniz?

it is clear that

«Belli bir şey ki, aşikâr ki» anlamında bir cümle başlangıcıdır.

It is clear that he isn't telling the truth.	Belli bir şey ki gerçeği söylemiyor.
It was clear that the dress didn't belong to her.	Elbisenin ona ait olmadığı belli bir şeydi.
It is clear that he has borrowed some money from someone.	Birisinden bir parça ödünç para aldığı belli.

won't

Gelecek zaman olarak kullanılan **will**'in çeşitli anlamlarını görürken, bir işin her zaman ısrar ve inatla, ne yapılsa faydası olmayacak şekilde bir alışkanlıkla yapıldığını ifade etmek için de kullanıldığını görmüştük. Birkaç örnekle bilgimizi tazeleyelim:

He will always smoke a cigarette before a meal.	Bir yemekten önce daima (mutlaka) bir sigara içer. (ne yapılsa faydasız).
She won't study her lessons if there isn't anybody in the room.	Odada herhangi bir kimse yoksa derslerine çalışmaz.
My father will drink a cup of coffee after each meal, though it is bad for his heart.	Her ne kadar kalbi için kötü ise de babam her yemekten sonra bir fincan kahve içer. (mutlaka).

Bu örneklerden de anlaşıldığına göre **will** bu anlamda, bir kimsenin bir işi yapmak istemesini veya olumsuzsa yapmak istememesini anlatıyor. Okuma parçasında geçecek olan cümle şudur: «**But he won't show me his papers...**» Bu cümle, bize memurun bütün ısrarına rağmen mahkûmun kâğıtlarını göstermek istemediğini ifade ediyor.

by night, by day

«Geceleri, gündüzleri» anlamında birer zaman zarfıdırlar.

He works by night and sleeps by day.	Geceleri çalışır ve gündüzleri uyur.
Do you like travelling by night?	Geceleri seyahat etmeyi sever misin?
In hot countries, it is impossible to work by day.	Sıcak ülkelerde gündüzleri çalışmak imkânsızdır.

(any) good

«(Herhangi bir) iyilik, fayda» anlamında bir birleşimdir.

Is there any good in taking this medicine?	Bu ilacı almakta herhangi bir fayda var mı?
He is not a bad person, really. There is some good in him.	O gerçekten kötü bir insan değildir. Onun içinde biraz iyilik vardır. (iyi bir tarafı vardır).
Is there any good in telling him the truth?	Ona gerçeği söylemekte bir fayda var mı?

something has come into...

«Bir kimseye bir hal olmak, bir kimsede bir değişiklik olmak» anlamında bir deyimdir.

What has come into you?	Sana ne oldu (sende bir değişiklik var)?
Has something come into him?	Ona bir hal mi oldu? (Birdenbire değişti.)
After she talked with the priest, something came into her.	Rahiple konuştuktan sonra ona bir hal geldi (değişti).

THE BISHOP'S CANDLESTICKS

21

PERSOME. - Ah, so they've caught you, thief, have they!

OFFICER. - Yes, madam; we found this fellow trying to hide from us. He wouldn't show us his papers, or tell us who he was, so we seized him. Ah! but he's strong. During the fight these candlesticks fell out of his pocket. (Persomé seizes them, goes to the table and rubs them with her handkerchief, lovingly.) I remembered the Bishop's candlesticks. So we brought them here. Will you say if they are yours? And then we'll lock him up. (The Bishop and the Prisoner have been looking at each other. The Prisoner's eyes are angry and fearless.)

BISHOP. - But - but I don't understand. This gentleman is my very good friend.

OFFICER. - Your friend, sir!

BISHOP. - Yes, - my friend. He did me the honour of having supper with me tonight, and I - I have given him the candlesticks. (It is clear that the officer does not believe him.)

OFFICER. - You gave him - him your candlesticks!

BISHOP. - I did.

OFFICER. - You gave them to him!

22

BISHOP. - And now, I think, you may let your prisoner go.

OFFICER. - But he won't show me his papers; he won't tell me who he is.

BISHOP. - I have told you that he is my friend.

OFFICER. - Yes, that may be; but ..
BISHOP. - He is your Bishop's friend. Surely that is enough.

OFFICER. - Well, but –

BISHOP. - Surely - ? (The officer and the Bishop look at each other silently.)

OFFICER. - I - I - Humph! (To his men) Let the prisoner go. (They go out. There is a long silence.)

PRISONER (very slowly, as if in a dream.) - You told them you had given me the candlesticks.

PERSOME (holding the candlesticks). - Oh, you thief! You worthless thief! You come here; you are fed and warmed. And you steal, steal from your kind friend. Oh, you –

BISHOP. - Persomé, you are tired. Go to your room.

PERSOME. - What! and leave you with him, to be deceived again, and perhaps killed? No, I will not.

BISHOP. - Persomé, leave us. (Persomé looks at him, then turns towards her door.)

PERSOME. - Well, if I must go, I'll take the candlesticks with me.

BISHOP. - Persomé, put the candlesticks on the table, and leave us.

PERSOME. - I will not!

BISHOP (in a loud voice). - I, your Bishop, order it. (Persomé does so, very unwillingly, then goes out.)

PRISONER (looking ashamed). - I'm glad I didn't get away with them, sir; I'm glad.

BISHOP. - Now won't you sleep here? See, your bed is ready.

PRISONER. - No! (He looks at the candlesticks.) No! No! I can't. Besides, I must go on. I must get to Paris. It is big; and I can be lost there. They won't find me there. And I must travel by night, do you understand?

BISHOP. - I understand, - you must travel by night.

PRISONER. - I - I - didn't believe there was any good in the world. One doesn't, when one has been in hell. But, I know you're good. And and - it's a strange thing to ask, but could you - could you say a prayer for me, before I go? I think it would help me. I - (He is ashamed and bends his head. The Bishop lays his hand on the Prisoner's head and prays silently.)

PRISONER (in a broken voice). - Good night. (He goes quickly towards the door.)

24

BISHOP. - Stay, my son. You have forgotten your things. (He gives him the candlesticks.)

PRISONER. - You mean - that you want me to take them?

BISHOP. - Please. They may help you. (The Prisoner takes them. His face is full of wonder.) And, my son, there is a path through the forest at the back of this house. That path leads to Paris. It is a very quiet path; few people go by it; and I have noticed that my good friends, the police, do not like quiet paths at night. It is strange.

PRISONER. - Oh, thanks, sir; thanks. I - I - (His voice breaks.) Ah! I'm a fool but you have made me feel... I feel as if something has come into me, - as if I were a man again, and not a wild animal. (The door at the back is open; and the Prisoner is standing by the doorway.)

BISHOP (putting his hand on his shoulder). - Always remember, my son, that this poor body is the House of the Living God.

PRISONER (in a low voice). - The House of the Living God. I'll remember. (He goes out.) (The Bishop shuts the door. He kneels in prayer.)

RAHİBİN ŞAMDANLARI

21

PERSOME. - Ah, demek seni yakaladılar, hırsız, öyle mi?

MEMUR. - Evet, madam; bu adamı bizden saklanmaya çalışırken bulduk. Bize kâğıtlarını göstermek veya kim olduğunu söylemek istemedi, bu bakımdan biz onu yakaladık. Ah! fakat o kuvvetlidir. Kavga sırasında bu şamdanlar cebinden düştü. (Persomé onları kapar, masaya gider ve sevgiyle onları mendiliyle ovar.) Rahibin şamdanlarını hatırladım. Bu bakımdan onları buraya getirdik. Onların sizin olduğunu söyler misiniz? Ve o zaman biz onu

hapsedeceğiz. (Rahip ve mahpus birbirine bakmaktadırlar. Mahpusun gözleri hiddetli ve korkusuzdur.)

RAHİP. - Fakat - fakat anlamıyorum. Bu efendi benim çok iyi arkadaşımdır.

MEMUR. - Sizin arkadaşınız (mı) efendim!

RAHİP. - Evet, - benim arkadaşım. Bu akşam yemeğini benimle yemek suretiyle bana şeref verdi, ve ben - ben ona şamdanları verdim. (Memurun ona inanmadığı bellidir.)

MEMUR. - Siz verdiniz ona - ona sizin şamdanlarınızı!

RAHİP. - Verdim.

MEMUR. - Onları ona verdiniz!

22

RAHİP. - Ve şimdi, zannederim, mahpusunuzu serbest bırakabilirsiniz.

MEMUR - Ama o bana kâğıtlarını göstermek istemiyor. Bana kim olduğunu söylemek istemiyor.

RAHİP. - Size onun arkadaşım olduğunu söyledim.

MEMUR. - Evet, bu olabilir, ama –

RAHİP. - O sizin rahibinizin arkadaşıdır. Muhakkak bu yeterli

MEMUR. - İyi, ama –

RAHİP. - Muhakkak - ? (Rahip ve memur sessizce birbirine bakar.)

MEMUR. - Ben - ben - off! (Adamlarına) mahpusu serbest bırakın. (Çıkarlar, uzun bir sessizlik olur.)

MAHPUS. - (Çok alçak sesle, sanki bir rüyada imiş gibi.) Onlara şamdanları bana vermiş olduğunuzu söylediniz.

PERSOME. - (Şamdanları tutarak). - Oh, sen hırsız! (hırsız seni!) Seni adi hırsız! Buraya gelirsin; beslenir ve ısınırsın, ve çalarsın. Müşfik arkadaşından çalarsın. Oh, sen –

RAHİP. - Persomé, sen yorgunsun. Odana git.

PERSOME. - Ne! Ve seni onunla bırakayım, tekrar aldatılmak ve belki de öldürülmek için? Hayır, yapmayacağım.

RAHİP. - Persomé, bizi bırak. (Persomé ona bakar, sonra kapısına doğru döner.)

PERSOMI. Ben, Egor gitmem lazımsa, şamdanları beraberimde götüreceğim.

RAHİP. Persomé, şamdanları masanın üzerine koy ve bizi bırak.

PERSOME. - Yapmayacağım!

RAHİP. - (yüksek bir sesle) Ben, senin rahibin, onu emrediyorum. (Persomé çok isteksiz bir şekilde öyle yapar, sonra çıkar.)

23

MAHPUS. - (mahcup görünerek) Onlarla beraber kaçıp kurtulmadığıma memnunum, efendim. Memnunum.

RAHİP. - Şimdi burada uyumaz mısın? Bak, yatağın hazır.

MAHPUS. - Hayır! (Şamdanlara bakar.) Hayır! Hayır! Yapamam. Üstelik (yola) devam etmem gerek. Paris'e varmalıyım. O büyüktür, ve ben orada kaybolabilirim. Beni orada bul(a)mazlar. Ve gece seyahat etmeliyim, anlıyor musunuz?

RAHİP. - Anlıyorum - Gece seyahat etmen gerek.

MAHPUS. - Dünyada hiç iyilik olabileceğine inanmıyordum. Bir kimse cehennemde bulunduktan sonra inanmaz. Fakat biliyorum siz iyisiniz. Ve - ve - istemesi garip bir şey, fakat gitmeden önce benim için bir dua edebilir misiniz? Zannederim bana yardım edecek. Ben (O mahcuptur ve başını eğer. Rahip elini mahpusun başına koyar ve sessizce dua eder.)

MAHPUS. - (kırık, ağlamaklı bir sesle) İyi geceler. (Süratle kapıya doğru gider).

24

RAHİP. - Dur evladım. Sen eşyanı unuttun. (Ona şamdanları verir.)

MAHPUS. - Onları almamı mı söylemek istiyorsunuz?

RAHİP. - Lütfen. Sana yardım edebilirler (belki). (Mahpus onları alır. Yüzü hayret doludur) Ve evladım, bu evin arkasında ormandan geçen bir patika vardır. O patika Paris'e gider. O çok sakin bir patikadır. (yoldur). Oradan çok az insan gider. Ve ben fark ettim ki benim iyi arkadaşlarım, polisler geceleri sessiz yolları sevmezler. Gariptir.

MAHPUS. - Oh, teşekkürler efendim, teşekkürler. Ben - ben - (Sesi ağlamaklı olur.) Ah! Ben bir budalayım, fakat siz bana hissettirdiniz... Sanki içime bir şey gelmiş gibi - sanki tekrar bir adammışım, ve vahşi bir hayvan değilmişim

gibi hissediyorum. (Arkadaki kapı açıktır ve mahpus kapının yanında durmaktadır.)

RAHİP. - (Elini onun omuzuna koyarak) Daima hatırla, evladım, ki bu fakir (naçiz) vücut yaşayan Allahın evidir.

MAHPUS. - (alçak bir sesle) Yaşayan Allahın evi. Hatırlayacağım. (Dışarı çıkar.) (Rahip kapıyı kapar. Dua için diz çöker.)

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 102

CÜMLE BAŞLATICI SÖZLER

Bazı hallerde, Türkçede olduğu gibi, bir cümleye doğrudan doğruya başlanmaz. Önceden o cümleyi hazırlayıcı mahiyette bir söz, âdeta cümleyi takdim edici, cümlenin ne mahiyette bir cümle olacağını haber verici bir tanıtma sözü söylenir.

Bu sözlerin İngilizcelerine geçmeden önce Türkçedeki cümle başlatıcı sözlerden birkaç örnek vererek hem cümle başlatıcı sözden ne kastettiğimiz hem de bunların kendilerini takip edecek cümle hakkında nasıl bir ön haberci oldukları hakkında bilgi vermiş olalım:

Denilebilir ki insanın en vefalı dostları kitaplardır.

Şurası muhakkak ki kendisine yardım etmeyene Allah da yardım etmez.

Kim ne derse desin İstanbul dünyanın en güzel şehridir.

Cümle başlatıcıları hakkında bu kadar bilgi edindikten sonra şimdi bu sözlerin İngilizcelerine geçebiliriz:

I think it would be best to...	Bana kalırsa ... yapmak en iyisi.
I think it would be best to catch the early train.	Bana kalırsa en iyisi erken trene yetişmektir.
It is easy for you to...	Sence ...mesi kolay
It is easy for you to say so, but I can't leave her now.	Sence böyle söylemesi kolay ama şimdi onu terk edemem.
It would be useless for someone to do something.	Bir kimsenin bir şeyi yapması faydasız.

It would be useless for him to see a doctor now.

Şimdi onun bir doktoru görmesi faydasızdır.

It was because of ... that
It was because of the bad weather that we couldn't go for a picnic.

Onun yüzündendir ki ...
Kötü hava yüzündendir ki pikniğe gidemedik.

We couldn't help -ing
We couldn't help laughing at his strange story.

-memek elimizde değildi
Onun garip hikâyesine gülmeden edemedik. (Gülmemek elimizde değildi).

It is unlikely that...
It is unlikely that it is going to snow again.

Pek muhtemel değil (hiç sanmam ki)
Tekrar kar yağacağa benzemez. (Sanmam ki yağsın, pek muhtemel değil).

It is a fact that...
It is a fact that he is quite happy although he is poor.

Bir gerçektir ki
Bir gerçektir ki fakir olmasına rağmen çok mutludur.

Never before...
She had never before been to England.

Daha önce hiç...
Daha önce İngilterede hiç bulunmamıştı.

If you will only...
If you will only look after the baby, I'll go and buy the tickets.

Siz sadece lütfedip -seniz
Siz lütfedip bebeğe bakarsanız ben gider biletleri alırım.

According to...
According to the weather news, it is going to rain in the afternoon.

a göre
Hava haber(ler)ine göre, öğleden sonra yağmur yağacak.

That's why...

İşte bu sebeptendir ki...

That's why we never invite him to dinner any more.

İşte bu sebeptendir ki onu bir daha akşam yemeğine çağırmıyoruz.

What matters to us (me, him...) is	Bizce önemli olan şey...
What matters to us is when he will pay the money.	Bizce önemli olan (husus) parayı ne zaman ödeyeceğidir.

İBARELER

İngilizcede bazı sözcükler daima gruplar halinde ve bir arada kullanılır ve ancak böyle toplu haldeyken bir anlam ifade ederler. Bunlar kalıp ibarelerdir ve bazı cümlelerin bünyeleri gereği (örneğin zaman değişiklikleri gereği) ufak tefek değişikliğe uğrarlar. Bunun dışında daha büyük bir değişiklik görülmez.

to be back (yet)	(henüz) dönmüş olmak
He isn't back from his trip yet.	Henüz seyahatinden dönmedi.
Here you are (he is, we are...)	İşte, buyurun.
«I want a new note-book.» «Here you are.»	«Yeni bir defter istiyorum.» «Buyurun.»
I say,	Şey, diyorum ki,
I say, we are giving a party this evening.	Şey, bu akşam bir ziyafet veriyoruz.
for good and all	ilelebet, temelli
She left her husband for good and all.	Kocasını temelli terk etti.
get on well (with)	(ile) iyi geçinmek
You must get on well with your friends.	Arkadaşlarınla iyi geçinmelisin.
take a liking to	merak sarmak
She took a liking to pop music.	Pop müziğe merak sardı. (İlgilenmeye başladı).

to one's liking	zevkine göre
This dress isn't to my liking.	Bu elbise benim zevkime göre değil.
out-of-the-way	sapa (yer)
His house is at an out-of-the-way place.	Onun evi sapa bir yerdedir.
In nine cases out of ten (eight cases, seven cases...)	onda dokuz (sekiz, yedi...)
In nine cases out of ten he will pass his exams.	Onda dokuz (bir ihtimalle) sınavlarını geçecek.
by the dozen (kilo, metre...)	düzine (kilo, metre) ile
These eggs are sold by the dozen.	Bu yumurtalar düzine ile satılır.
take after someone	birisine çekmek
She took after her aunt.	Teyzesine (halasına) çekti.
to be well off	hali vakti yerinde olmak
He used to be very poor but he is well off these days.	Eskiden çok fakirdi, fakat bu günlerde hali vakti yerinde.
out of order	bozuk
That telephone has been out of order for two weeks.	Şu telefon iki haftadır bozuktur.
take the next, (third, fourth...) turning to the right (left)	sağdaki (soldaki) ikinci (üçüncü, dördüncü) dönemece sapmak
Walk along this road and take the third turning to the left.	Bu yol boyunca yürü ve soldan üçüncü dönemece (sokağa) sap.

switch off (on) the light (radio)	lambayı (radyoyu) kapamak (açmak)
It's too dark in here, please switch on the light.	Burası çok karanlıktır, lütfen lambayı aç.
next door	bitişik (ev)
They live in the house next door to us.	Onlar bize bitişik evde oturuyorlar.
to make fun of someone	bir kimseyle alay etmek
Stop making fun of the poor boy.	Zavallı çocukla alay etmeyi bırakın (kesin).
not worth while	(zahmetine) değmemek
I read the whole book but it wasn't worth while.	Bütün kitabı okudum ama zahmetine değmedi.
old fashioned (up to date)	modası geçmiş (modaya uygun)
She was wearing an old fashioned (up to date) dress.	Modası geçmiş (son modaya uygun) bir elbise giyiyordu.
one's turn	bir kimsenin sırası
You can't go to the cinema tonight. It's my turn.	Bu gece sinemaya gidemezsin. Benim sıramdır. (Sıra bende).
to behave oneself	bir kimsenin kendine gelmesi
Please behave yourself. Everybody is looking at you.	Lütfen kendine gel. Herkes sana bakıyor.
Have it your own way.	Canın nasıl isterse öyle yap.
I won't help you any more. Have it your own way.	Sana daha fazla yardım etmeyeceğim. Canın nasıl isterse öyle yap.

That's where you are wrong.	İşte burada yanılıyorsun.
«She isn't a beautiful woman.» «That's where you are wrong.»	«O güzel bir kadın değildir.» «İşte burada yanılıyorsun.»
It won't work	olacak iş değil, iş yok
Don't tell her to study her lessons. It won't work.	Ona derslerine çalışmasını söyleme. Olacak iş değil (faydası yok).
by all means	pek tabii
You can take all the books you want, by all means.	istediğin bütün kitapları, pek tabii alabilirsin.
by no means	katiyen
You can see him by no means.	Onu katiyen göremezsin.
think the matter over	meseleyi bir daha ve iyice düşünmek
Don't give your answer now. Think the matter over.	Cevabını şimdi verme. Meseleyi bir daha ve iyice düşün.
sooner or later	er geç
The police will catch him sooner or later.	Polisler onu er geç yakalayacaklar.
to be hard on somebody	bir kimseye sert davranmak
Don't be hard on him. He will not obey you.	Ona sert (haşin) davranma. Sana itaat etmeyecek.
to take somebody for somebody	bir kimseyi (başka) bir kimse sanmak
I took you for an American.	Sizi bir Amerikalı sandım.

Don't take me for a fool.	Beni bir budala zannetme.
lose one's temper	bir kimsenin asabının bozulması
Don't lose your temper now. He is only a child.	Şimdi asabını bozma (hiddetlenme) o sadece bir çocuk.
to rain cats and dogs	bardaktan boşanırcasına yağmak
You can't go out in this weather. It is raining cats and dogs.	Bu havada çıkamazsın. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor.
cut down something	bir şeyi azaltmak
You are smoking too much. You must cut smoking down.	Çok sigara içiyorsun. Sigarayı azaltmalısın.
to be all ears	kulak kesilmek
Please tell it to me. I am all ears.	Lütfen onu bana söyle. Kulak kesildim.
to make up for	telafi etmek
Let's start working. We must make up for the lost time.	Haydi çalışmaya başlayalım. Kaybolan zamanı telafi etmeliyiz.
call for someone	bir yere gitmek üzere bir kimseye uğramak
I'll call for you at seven and we can go to the cinema together.	Ben sana yedide uğrarım ve sinemaya beraber gidebiliriz.
leave somebody alone	bir kimseyi rahat bırakmak
I don't want to go anywhere. Leave me alone.	Hiçbir yere gitmek istemiyorum. Beni rahat bırakın.

that's all very well, but...	o hoş ama..., hepsi iyi ama...
That's all very well, but who is going to tell him the truth?	Ala, hoş ama ona gerçeği kim söyleyecek?
feel like doing something	bir şey yapmayı canı istemek
I don't feel like going to the cinema tonight.	Bu gece canım sinemaya gitmek istemiyor.
only the other day (week, month...)	daha geçenlerde
I met him in the street only the other day.	Daha geçenlerde ona caddede rastladım.
to have a sense of humour	nüktedan olmak, hoşsohbet olmak
It is so pleasant to talk with him. He has a sense of humour.	Onunla konuşmak o kadar hoş ki. Çok nüktedan bir adam.
to care for	arzulamak
I don't care for a trip in the country.	Köye (kırlara) bir yolculuk arzu etmem (bana göre değil).
without fail	hiç yanılmaksızın
I can tell if it is going to rain or not, without fail.	Hiç yanılmaksızın yağmur yağacak mı, yağmayacak mı söyleyebilirim.
to have a word with someone	bir kimse ile bir çift laf etmek
Can I have a word with you? I have good news for you.	Seninle bir çift laf edebilir miyim? Sana iyi haberim var.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 103

ÖZET

I

Bir işin yapıldığını tahmin veya hayal ettiğimizi belirtmek için hayali geçmiş zaman kipi kullanılır. Bu kip, bitmiş şimdiki zamanın yardımcı bir fiille kullanılması yoluyla yapılır.

He has written a letter.	Bir mektup yazmış durumda.
He must have written a letter.	Bir mektup yazmış olmalı. (Öyle tahmin ediyoruz.)
She could have brought the books.	Kitapları getirebilirdi. (Getirmesi mümkündü.)
You should have helped them.	Onlara yardım etmeliydin. (Yardım etmen gerekirdi.)
They would have seen the new paintings.	Yeni tabloları görmüş olacaklardı.

Had ile **better** bir cins yardımcı fiil meydana getirirler.

You had better come tomorrow.	Yarın gelmen daha iyi olur. (İyisi mi yarın gel.)
She had better bring her friends.	Arkadaşlarını getirse daha iyi olur.
Hadn't you better clean the tables first?	Önce masaları temizleseniz daha iyi olmaz mı?

II

İki veya daha fazla ana cümleyi biribirlerine bağlayan bağlaçlara düz bağlaçlar denir. Bunların zarf bağlaçlarından farkı, iki ana cümleyi bağlamalarıdır.

Bu bağlaçlar birkaç grup halinde toplanabilirler. **And** grubu bağlaçlarına ait aşağıdaki örnekleri inceleyiniz.

She was both beautiful and clever.	Hem güzel hem akıllıydı.
They are both impolite and lazy .	Hem terbiyesiz hem tembeldirler.
The vase was too big for our room, moreover it was expensive.	Vazo odamız için çok büyüktü, üstelik pahalıydı.
They came late, furthermore they didn't bring the packets.	Geç geldiler, üstelik paketleri getirmediler.
She learned a lot of things besides she saw new places.	Birçok şeyler öğrendi, bundan başka yeni yerler gördü.
He is my teacher besides he is my best friend.	Öğretmenimdir, bundan başka en iyi arkadaşımdır.
She is not only a rich woman but also she is a good friend.	Sadece zengin bir kadın değil iyi bir arkadaştır da.
Not only was he surprised but he was also sad.	Sadece şaşırmış değil üzgündü de.
It is very cheap, and what's more you can pay in instalments.	Çok ucuzdur, üstelik taksitlerle ödeyebilirsiniz,

Or grubu bağlaçları şunlardır:

You can call it a plant or a tree.	Ona bir bitki veya bir ağaç diyebilirsiniz.
She must learn English or French.	İngilizce veya Fransızca öğrenmeli.
They are either our friends or yours.	Onlar ya bizim arkadaşlarımız ya sizindir.

Either he works here or I do.	Burada ya o çalışır ya ben.
It is too late; you can find neither train nor bus.	Çok geç; ne tren ne de otobüs bulabilirsin.
I am neither tired nor ill.	Ne yorgun ne de hastayım.
Bring the packets here or else I won't give you the money.	Paketleri buraya getir yoksa sana parayı vermeyeceğim.
You must do the exercises or else you can't learn anything.	Çalıştırmaları yapmalısınız yoksa hiç bir şey öğrenemezsiniz.
We must run fast, otherwise we can't catch the train.	Hızlı koşmalıyız yoksa (aksi takdirde) trene yetişemeyiz.
Please write your letters clearly, otherwise I can't understand them.	Lütfen mektuplarını açık olarak yaz yoksa onları anlayamam.

Düz bağlaçların diğer bir grubu **but** grubudur. Bunları aşağıdaki örneklerde inceleyiniz.

He went there to see his friend but he didn't see him.	Oraya arkadaşını görmeye gitti fakat onu görmedi.
She wants to buy a dress but they are too expensive for her.	Bir elbise almak istiyor fakat onlar onun için çok pahalıdır.
He is a good worker, however his friends don't like him.	O iyi bir işçidir ama yine de arkadaşları onu sevmez.
We got up late, however we caught the bus.	Geç kalktık ama yine de otobüse yetiştik.
He isn't a rich man, yet he likes helping poor people.	Zengin bir adam değildir, yine de fakir insanlara yardım etmeyi sever.
We have been studying English for a long time, yet we have learned very little.	Uzun zamandır İngilizce çalışmaktayız (ama) yine de çok az öğrendik.
We all tried to please him, still he wasn't pleased.	Hepimiz onu memnun etmeye çalıştık yine de o memnun olmadı.
These packets are very heavy; nevertheless I can carry them.	Bu paketler çok ağırdır, bununla beraber onları taşıyabilirim.

I don't know English much; nevertheless I can understand you.	İngilizceyi çok bilmiyorum, bununla beraber sizi anlayabilirim.

Bu grubun sonuncusu **so** grubudur.

This question is very difficult so I'll answer it later.	Bu soru çok zordur, bu bakımdan ona sonra cevap vereceğim.
It is snowing so we can't go there with our car.	Kar yağıyor, bu bakımdan oraya otomobilimizle gidemeyiz.
You stole your friend's money, therefore you'll be punished.	Arkadaşının parasını çaldın, bu yüzden cezalandırılacaksın.
It is a difficult job, therefore you must think before you accept it.	O zor bir iştir, bu yüzden onu kabul etmeden önce düşünmelisin.
They worked hard and accordingly they earned much money.	Çok çalıştılar, bundan dolayı çok para kazandılar.

III

Başkalarına yaptırdığımız işleri anlatırken **have** (veya **got**) ile fiilin üçüncü şekli kullanılır.

I'll have the curtains changed.	Perdeleri değiştirteceğim.
We had the plates washed.	Tabakları yıkattık.
When did you get your son's hair cut?	Oğlunun saçını ne zaman kestirdin?
She got her car repaired.	Otomobilini tamir ettirdi.

Yaptırılan bir işin kime yaptırıldığı da cümlede geçiyorsa bu durumda fiilin üçüncü şekli değil ilk şekli kullanılır.

I'll have Hasan clean my table.	Hasana masamı temizleteceğim.
She had the waiter bring her hat.	Garsona şapkasını getirtti.
He had a letter written in English.	İngilizce olarak bir mektup yazdırdı.
Did he have a letter written in English?	İngilizce olarak bir mektup yazdırdı mı?
He didn't have a letter written in English.	İngilizce olarak bir mektup yazdırmadı.
I had Selma write a letter.	Selma'ya bir mektup yazdırdım.

IV

Bir cümlede öznenin yapmış olduğu bir hareket başka bir şahıs veya şey üzerine etki ediyorsa bu cümlenin fiili geçişli bir fiildir. Öznenin yaptığı iş kendisine etki ediyorsa bu cümlenin fiili dönüşlü fiildir. Bazı fiiller hem geçişli hem de dönüşlü olarak bir anlam verirler. Hangi anlamda kullanıldığı cümlenin durumundan anlaşılır.

I shut the door.	Kapıyı kapattım.

Bu cümlede özne kapama işini yapmaktadır ve bu fiilden etkilenen «kapı» dır. Halbuki bu cümle dönüşlü bir fiil anlamında **shut** ile kullanılırsa, yapılan işten etkilenen özne olur.

The door shut suddenly.	Kapı aniden kapandı.
The woman is dressing her daughter.	Kadın kızını giydiriyor.
The woman is dressing.	Kadın giyiniyor.
The driver stopped the bus.	Şoför otobüsü durdurdu.
The bus stopped.	Otobüs durdu.
The maid is boiling the milk.	Hizmetçi sütü kaynatıyor.
The milk is boiling.	Süt kaynıyor.
The boy opened the box.	Çocuk kutuyu açtı.
The box opened.	Kutu açıldı.
Can you bend this board?	Bu tahtayı eğebilir misiniz?
This board doesn't bend.	Bu tahta eğilmez.

V

Sıfat cümlecikleri ve zarf cümlecikleri gibi isim cümlecikleri de vardır. İsim cümlecikleri, nakledilen konuşma konusunda görmüş olduğumuz şeyler olduğu için yabancı değildir. Bunları o derslerde görmüş, ancak birer isim cümleciği olduklarını belirtmemiştik.

He said that Hatice was a good student.	Hatice'nin iyi bir öğrenci olduğunu söyledi.

Bu cümlede **that Hatice was a good student** bir isim cümleciğidir ve «Hatice'nin iyi bir öğrenci olduğu» anlamındadır. Bu söz bir isim yerini tuttuğu için isim cümleciğidir.

We told them that the lessons were too difficult for us.	Onlara, derslerin bizim için çok zor olduğunu söyledik.
It is true that we made some mistakes.	Bazı hatalar yaptığımız doğrudur.
It is a fact that he is not all right for this job.	Bu iş için uygun olmadığı bir gerçektir.

VI

I wish ile yapılan cümlelerde bundan sonraki kısmın geçmiş zaman halinde olması gerektiği fakat cümlenin geçmiş bir anlamı olmadığı, şu anda duyulan bir isteği anlattığı önceki derslerimizde anlatıldı. Bu gibi, geçmiş zaman halinde bir fiil olduğu halde geçmiş değil şu andaki bir istek vb.'ni belirten **wish**'ten ayrı sözcük ve sözcük toplulukları vardır. Bunların başlıcaları **would rather, if only, suppose, it is time, as if**'dir.

I would rather you went early.	Erken gitmeni tercih ederim. (Erken gidesin isterim.)
She would rather I did all the work.	Bütün işi yapmamı tercih eder.
If only she understood my feelings.	Hislerimi bir anlayıverse.
Suppose they came late again.	Farz et yine geç geldiler.
It is time you took your medicine.	İlacını almanın zamanıdır.
He speaks as if he knew everything.	Her şeyi bilirmiş gibi konuşur.

VII

Aşağıdaki örnekler 91. dersle 102. ders arasındaki açıklamalarla ilgilidir. Gerektiğinde bu derslere başvurarak örnek cümleleri inceleyiniz.

She kept on saying the same things.	Aynı şeyleri söylemeye devam etti.
There is no sign of the boy; where has he gone?	Çocuk görünürlerde yok; nereye gitmiş?
You have no right to use my things.	Benim eşyalarımı kullanmaya hakkın yok.
The waiter turned him out because he was drunk and was shouting.	Garson onu dışarı attı, çünkü sarhoştu ve bağırıyordu.

We have nothing left; my father sold everything.	Hiçbir şeyimiz kalmadı; babam her şeyi sattı.
What a troublesome boy he is.	O ne yaramaz bir çocuktur.
You are to blame because you tried to deceive them.	Sen kabahatlisin, çünkü onları aldatmaya çalıştın.
I have never seen such an interesting film.	Böyle ilginç bir film hiç görmedim.
They can't be proud of their history.	Tarihleriyle gurur duyamazlar.
She promised again and again, and yet she didn't keep her word.	Tekrar tekrar vaat etti ama yine de sözünü tutmadı.
Children mustn't sit up late.	Çocuklar geç vakte kadar oturmamalı.
They gave away their old clothes.	Eski elbiselerini dağıttılar. (Parasız verdiler.)
I can wait here just as well.	Burada da bekleyebilirim. (Fark etmez.)
She took the chance and offered them her own plan.	Tehlikeyi göze aldı ve onlara kendi planını teklif etti.
Start learning English again; you have nothing to lose.	Tekrar İngilizce öğrenmeye başla, bir şey kaybetmezsin.
This painting is of great value for me.	Bu tablo benim için çok kıymetlidir.
You must always be at the call of your master.	Daima efendinin emrine amade olmalısın.
You'll always remember her as long as you live.	Yaşadığın sürece onu daima hatırlayacaksın.
Why did you leave the door open? The room is full of cats now.	Kapıyı niçin açık bıraktın? Şimdi oda kedi dolu.
I am sorry for poor people, but I have nothing to give them.	Fakir halka acırım, fakat onlara verecek bir şeyim yok.
You look sad; did you hear something?	Üzgün görünüyorsun; bir şey mi duydun?
Some people feed only on vegetables.	Bazı insanlar sadece sebze ile beslenir.
My best friend look away my money.	En iyi arkadaşım paramı aldı. (Aldı götürdü.)
He is dying for want of food.	Gıdasızlıktan ölüyor.
She herself left the pot on the fire.	Kendisi çömleği ateşin üzerinde bıraktı.
You surely want to know the truth.	Muhakkak gerçeği bilmek istersin.
They gave you the wrong packet surely.	Herhalde sana yanlış paketi verdiler.
His mother locked the boy up because he had picked some flowers in the garden.	Annesi çocuğu hapsetti çünkü bahçede birkaç çiçek koparmıştı.
It is clear that they don't want to accept our offer.	Belli ki bizim teklifimizi kabul etmek istemiyorlar.
I don't like driving at night.	Geceleyin araba kullanmayı sevmem.

HIZLI İNGİLİZCE

Dördüncü Basamak

Ders 104

HIZLI İNGİLİZCE KURSUNU BİTİRİRKEN

Bu dersimizle Hızlı İngilizce Kursumuzun son basamağı da sona ermiş bulunuyor. Dileğimiz dört basamaktan oluşan bu kursun size gerektiği kadar yarar temin etmiş olmasıdır.

Son dersimizde, dersin birkaç sayfasını normal öğretim konuları yerine bir konuşmaya ayırışımızm çeşitli nedenleri var. Bunlara kısaca temas edelim:

Doğal olarak, bu kursu bitirmekle İngilizce öğrenimi sona ermiş, İngilizcede öğrenilmesi gerekli her şey öğrenilmiş değildir. İngilizcedeki sözcük sayısının Türkçedekinden çok daha fazla olduğu söylenebilir, ancak ne bir Türk ne de İngilizceyi anadili olarak konuşan biri kendi dilindeki bütün sözcükleri bilebilir, bilmesi hem olanaksız hem de gereksizdir.

Günlük olarak kullandığımız sözcük sayısının beş yüz ile bin arasında olduğu düşünülürse İngilizce öğrenmekten kastımız İngilizcedeki bütün sözcüklerin öğrenilmesi değil, mesleğinizde, günlük konuşmalarınızda ve yazışmalarınızda size gerekebilecek en önemlilerini kolaylıkla kullanabilir bir hale gelmenizdir.

Şimdiye kadar İngilizce öğrenimi alanında büyük bir aşama katettiğiniz kesindir, fakat öğrendiklerinizle hiçbir zaman yetinmemeniz de şarttır.
Şunu asla unutmamalısınız ki yeterli derecede öğrendiğinizi kabul ederek öğreniminize son verecek olursanız çok kısa bir zaman sonra bildiklerinizin önemli bir kısmını unutmuş olursunuz. Bu şekilde hareket edenlerin, «Ben hep bunları biliyordum. Nasıl oldu da unutmuşum.» dediklerini çok sık işitmişizdir. Yabancı dil öğrenme, delik bir kaba su doldurmaya benzer. Kaba her gün boşalandan daha fazla doldurulmazsa günün birinde kap tamamen boşalır.

Dil öğrenimine ara vermeden devamlı olarak çalışmanız, bunu kendinize bir zevk edinmeniz gerektiğini önemle belirtmek istiyoruz.

Her türlü çalışmalarınızda başarılar diler, kurumumuzun sizlere dil öğrenmenizle ilgili çok çeşitli yayınlarıyla yardımcı olmaya devam edeceğini hatırlatırız.

FONO
Açıköğretim Kurumu

100. dersteki alıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 - for 2 - for 3 - of 4 - for 5 - that 6 - rather 7 - for 8 - is 9 - if 10 - were 11 - on 12 - that 13 - of 14 - had 15 – of

II

1 - Bu film bana çocukluğumu hatırlattı. 2 - Onun saçı yumuşak ve parlaktır. 3 - Onu kendin yapamaz mısın? 4 - Böyle ağır bir ceza için ne yaptı? 5 - Bu madalya ona savaş sırasında verildi. 6 - Geç geldiğim doğrudur; fakat o benim kabahatim değildi. Tren yirmi dakika geç geldi. 7 - Onlara işi üç saatte bitiremeyeceğimi söyledim. 8 - Nereye gittiğimizi bilmek istediler. 9 - Kitabım beraberimde olsa sorularına cevap verirdim. 10 - Evi terk etme vaktimizdir, yoksa sinemaya geç kalacağız. 11 - Çok kuvvetli bir adammış gibi bütün ağır şeyleri taşır. 12 - Bizimle gelmek istemediğini bana kendin söyledin. 13 - Arada bir muhakkak bazı hatalar yapacak; çaresi yok. 14 - Senin için iyi haberim var. 15 - Farz et ki bir öğretmensin; bu ev ödevini kabul eder miydin?

III

1 - They gave the soldiers medals because they fought bravely. 2 - You brought the books yourself. 3 - I said that I didn't like detective stories. 4 - Suppose you lost your way. What would you do? 5 - It is time I went to my mother. 6 - They say that only five men were killed, but the facts are different. 7 - He wants us to obey his orders as if he were an important man. 8 - I don't remember your name. 9 - This event reminded me of an interesting story. 10 - I don't remember where they went.

DİĞER İNGİLİZCE YAYINLARIMIZ

SÖZLÜKLER

İNGİLİZCE MİNİ SÖZLÜK
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, 10 bin sözcük
- 6 x 8 cm. 494 sayfa

İNGİLİZCE CEP SÖZLÜĞÜ
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, 20 bin sözcük
- 8 x 11 cm. 492 sayfa, renkli baskı

İNGİLİZCE EL SÖZLÜĞÜ
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, 20 bin sözcük
- 7,5 x 10,5 cm. 520 sayfa, renkli baskı, plastik kapaklı

İNGİLİZCE REHBER SÖZLÜK
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, 20 bin sözcük
- 7,5 x 15 cm. 422 sayfa, renkli baskı

İNGİLİZCE STANDART SÖZLÜK
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, 35 bin sözcük
- 12 x 16 cm. 594 sayfa, renkli baskı

İNGİLİZCE MODERN SÖZLÜK
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, 90 bin sözcük
- 14 x 20 cm. 914 sayfa, renkli baskı, ciltli

İNGİLİZCE BÜYÜK SÖZLÜK
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, 140 bin sözcük
- 16 x 24 cm. 1830 sayfa, renkli, iplik dikişli, ciltli, şömiz kaplı

İNGİLİZCE BÜYÜK DEYİMLER SÖZLÜĞÜ
- İngilizce deyimlerin Türkçe anlamları ve cümle içinde kullanılışları
- 16 x 24 cm. 540 sayfa

İNGİLİZCE AKTİF SÖZLÜK
- İngilizce sözcüklerin en çok kullanılan anlamları, eş ve zıt anlamlı sözcükler
- sözcüklerin yanlış ve doğru kullanım örnekleri ve açıklamaları
- 14 x 20 cm. 1172 sayfa, renkli baskı, iplik dikiş, ciltli, şömiz kaplı

İNGİLİZCE KOLEJ SÖZLÜK
- 35 bin sözcük ve deyim, 10 binin üzerinde örnek cümle
- 11 x 16 cm. 746 sayfa

İNGİLİZCE İLKÖĞRETİM SÖZLÜĞÜ
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, renkli resimli
- sözcüklerin okunuşu, cümle içinde kullanılışı ve anlamı
- 11,5 x 16 cm. 320 sayfa

İNGİLİZCE TEKNİK TERİMLER SÖZLÜĞÜ
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, teknik terim ve sözcük
- 13,5 x 19,5 cm. 836 sayfa, renkli

İNGİLİZCE TİCARİ TERİMLER SÖZLÜĞÜ
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, ticari terim ve sözcük
- 13,5 x 19,5 cm. 704 sayfa

İNGİLİZCE FEN TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, fen terimi ve sözcük
- 13,5 x 19,5 cm. 606 sayfa

İNGİLİZCE TURİZM TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, turizm terimi ve sözcük
- 11,5 x 16 cm. 496 sayfa

İNGİLİZCE TEKSTİL TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
- İngilizce-Türkçe/Türkçe-İngilizce, tekstil terimi ve sözcük
13,5 x 19,5 cm. 496 sayfa

SÖZCÜK ÖĞRETİM MATERYALİ
İNGİLİZCEDE EN ÇOK KULLANILAN İLK 1000 SÖZCÜK
- sözcüğün cinsi, okunuşu, anlamı ve cümle içinde kullanılışı
- 10 x 16 cm. 240 sayfa, renkli

İNGİLİZCEDE EN ÇOK KULLANILAN İLK 3 BİN SÖZCÜK
- ilk bin, ikinci bin ve üçüncü bin ayrı renkte, örnek cümleli
- 13 x 18,5 cm. 240 sayfa, renkli

CEP KARTLARIYLA İNGİLİZCE SÖZCÜKLER
- çeşitli konularda sınıflandırılmış sözcükler, okunuşları ve anlamları
- her bölüm ayrı kartta, cepte taşınabilecek büyüklükte, pratik

CEP KARTLARIYLA TEMEL İNGİLİZCE
- dilbilgisi konularının basit, örnek tablo ve cümlelerle anlatımı
- her bölüm ayrı kartta, cepte taşınabilecek büyüklükte, pratik

İNGİLİZCE SÖZCÜK ÖĞRENME KARTLARI
- en çok kullanılan ilk bin, ikinci bin ve üçüncü bin sözcük ayrı kutularda
- her bir sözcük, ön yüzde İngilizce, arka yüzde Türkçe olarak ayrı kartta

GRAMER KİTAPLARI
İNGİLİZCE DİLBİLGİSİ
- İngilizce grameri öğrenmek ve referans kitabı olarak kullanmak isteyenler için
- 16 x 23 cm. 590 sayfa

İLERİ İNGİLİZCE DİLBİLGİSİ
- İngilizce grameri her yönüyle veren bir başucu kitabı
- 16 x 23 cm. 452 sayfa

BİR BAKIŞTA İNGİLİZCE DİLBİLGİSİ
- İngilizce dilbilgisinin pratik ve kullanılışlı bir özeti
- 10 x 16 cm. 268 sayfa

İNGİLİZCE DİLBİLGİSİ TABLOSU
- İngilizce dilbilgisini bir bakışta ve tablolar halinde öğrenmek isteyenlere
- 10 x 28 cm. 16 bölüm

İNGİLİZCEDE GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜMLERİ
- İngilizcede yapılan yanlışlardan, gramer hatalarından kurtulmanın yolları...
- 16 x 23 cm. 540 sayfa

İNGİLİZCE ÇEVİRİ TEKNİĞİ
- kolay, doğru ve sistematik çeviri yapmanın yolları ve örnekleri
- 16 x 23 cm. 880 sayfa, renkli

DİL ÖĞRETİM KİTAPLARI
İNGİLİZCE İLK ADIM-1 (2 CD)
- İngilizceyi en başından başlayarak kendi kendine öğrenmek isteyenler için
- 16 x 23 cm. 292 sayfa, renkli

İNGİLİZCE İLK ADIM-2 (2 CD)
- İngilizce İlk Adım-1 kitabının devamı, ilk kitabı bitirmiş olanlar için
- 16 x 23 cm. 274 sayfa, renkli

30 GÜNDE İNGİLİZCE (2 CD)
- İngilizceyi kendi kendine, kolayca A-1 seviyesinde öğrenmek isteyenler için...
- 14 x 20 cm. ölçülerinde, 440 sayfa, renkli

30 GÜNDE İLERİ İNGİLİZCE (2 CD)
30 Günde İngilizce'yi bitirip İngilizce bilgisini A-2 seviyesinde yükseltmek isteyenlere...
- 14 x 20 cm. ölçülerinde, 400 sayfa, renkli

TEMBELLER İÇİN İNGİLİZCE
- İngilizceyi hiç zorlanmadan, az çalışarak ama hemen kavrayarak öğrenmek isteyenlere
- 19,5 x 27,5 cm. büyük boy, 316 sayfa, renkli

İNGİLİZCE DEYİMLER-1
- en çok kullanılan deyimler kolaydan zora doğru sırayla, örnek cümlelerle öğretiliyor
- 13,5 x 19,5 cm. 192 sayfa, renkli, resimli

İNGİLİZCE DEYİMLER-2
- İngilizce Deyimler-1 kitabının devamı, daha ileri düzey deyimler...
- 13,5 x 19,5 cm. 192 sayfa, renkli, resimli

RESİMLERLE İNGİLİZCE
- resimler ve örnek cümlelerle, resimli roman tadında İngilizce öğrenmek isteyenlere
- 13,5 x 19,5 cm. 216 sayfa, renkli, resimli, telaffuz CD'li

İNGİLİZCE GÜNLÜK KONUŞMALAR
- çeşitli konularda, kişiler arasında en çok geçen günlük konuşma örnekleri
- 13,5 x 19,5 cm. 186 sayfa

İNGİLİZCE OKUNUŞ SÖYLENİŞ KURALLARI
- İngilizce sözcüklerin nasıl okunacağını öğrenmek ve düzgün konuşmak isteyenlere
- 11 x 16 cm. 206 sayfa

DİL ÖĞRETİM SETLERİ

HIZLI İNGİLİZCE - 1. BASAMAK (2 KİTAP, 2 CD)
- İngilizceyi kendi kendine kolay, hızlı ve ekonomik yoldan öğrenmek isteyenlere
- 16 x 23 cm. 2 kitap (toplam 424 sayfa), 2 CD

HIZLI İNGİLİZCE - 2. BASAMAK (2 KİTAP, 2 CD)
- 1. basamak kitaplarını bitiren veya bu seviyede İngilizce bilgisi olanlara
- 16 x 23 cm. 2 kitap (toplam 412 sayfa), 2 CD

HIZLI İNGİLİZCE - 3. BASAMAK (2 KİTAP, 2 CD)
- bu serinin 3. basamağı, İngilizce bilgisini ileri düzeye getirmek isteyenler için
- 16 x 23 cm. 2 kitap (toplam 428 sayfa), 2 CD

HIZLI İNGİLİZCE - 4. BASAMAK (2 KİTAP, 2 CD)
- İngilizceyi doğru, anlaşılır ve akıcı bir şekilde kullanılabilir düzeye getirir
- 16 x 23 cm. 2 kitap (toplam 428 sayfa), 2 CD

ÇOCUKLAR İÇİN İNGİLİZCE

İNGİLİZCE İLK BASAMAK (CD'li)
- çocukların zevkle, sıkılmadan öğrenecekleri renkli, resimli, kolay
- 16 x 23 cm. 224 sayfa

İNGİLİZCE RESİMLİ SÖZCÜKLER
- pedagojik olarak çocuklara uygun sözcük seçimi, renkli ve okunuşlarıyla birlikte
- 16 x 23 cm. 144 sayfa

İNGİLİZCE ÖĞRETİM SETİ (4 KİTAP 2 CD)
- İlk Basamak, Resimli Sözcükler gibi kitapları içeren, çocukların düzeyine uygun
- 6 kitap ve 2 adet telaffuz CD si

KONUŞMA KILAVUZLARI

İNGİLİZCE KONUŞMA KILAVUZU
- biriyle İngilizce konuşmak zorunda kalanlara konularına göre ayrılmış hazır cümleler
- 13 x 18,5 cm. 394 sayfa, renkli

PRATİK İNGİLİZCE EL KİTABI

İngilizce konuşmak zorunda kalanlara pratik konuşma kalıpları ve örnek cümleler
11 x 19 cm. 428 sayfa, renkli

İNGİLİZCE CEP KILAVUZU

- konuşma kılavuzunun daha pratik hale getirilmiş cep versiyonu
- 9,5 x 13,5 cm. 428 sayfa, renkli

İNGİLİZCE HEMEN KONUŞMA KILAVUZU

- günlük ihtiyaçların karşılanmasında kullanılacak sözler, sözcükler
- 11 x 16 cm. 288 sayfa

TURİSTİK İNGİLİZCE TABLOSU

- turistik gezilerde en çok kullanılan temel deyişler
- 11 x 20 cm. 14 bölüm, renkli

İNGİLİZCE-TÜRKÇE HİKÂYELER

- İngilizce öğrenmekte olanlar için, bir sayfası İngilizce karşı sayfası Türkçe, en basitten başlanarak derecelendirilmiş hikâyeler...

MEKTUP (1A)	11 x 16 cm. 186 sayfa
İHTİYAR ADAMIN DÜKKÂNI (1B)	11 x 16 cm. 194 sayfa
FAKİR BALIKÇI (1C)	11 x 16 cm. 174 sayfa
ADANIN ESRARI (2A)	11 x 16 cm. 168 sayfa
NEHİRDE MACERA (2B)	11 x 16 cm. 160 sayfa
YEDİ OYUN (2C)	11 x 16 cm. 224 sayfa
ARABİSTAN GECELERİ (3A)	11 x 16 cm. 220 sayfa
PRENS VE ARKADAŞI (3B)	11 x 16 cm. 182 sayfa
KAYIP ELMAS (3C)	11 x 16 cm. 194 sayfa
GÜLİVER'İN SEYAHATLERİ (4A)	11 x 16 cm. 176 sayfa
EMİL VE DEDEKTİF (4B)	11 x 16 cm. 186 sayfa
OSCAR WILDE'DAN HİKÂYELER (4C)	11 x 16 cm. 220 sayfa

İNGİLİZCE HİKÂYELER

- İngilizce öğrenmekte olanlar için hazırlanmış, okuma ve okuduğunu anlama becerisi kazandıracak sadece İngilizce olan hikâyeler

THE LOST DIAMOND	11 x 16 cm. 178 sayfa
TALES OF OSCAR WILDE	11 x 16 cm. 204 sayfa

MESLEKLER İÇİN İNGİLİZCE

- belli meslekte olanlara mesleği ile ilgili işlemlerinde ihtiyaç duyabileceği sözlerden ve sözcüklerden oluşan örnekler

ŞÖFÖRLER İÇİN İNGİLİZCE	11 x 16 cm. 210 sayfa
OTELLER İÇİN İNGİLİZCE	11 x 16 cm. 244 sayfa
SEKRETERLER İÇİN İNGİLİZCE	11 x 16 cm. 228 sayfa
GARSONLAR İÇİN İNGİLİZCE	11 x 16 cm. 224 sayfa
SATIŞ ELEMANLARI İÇİN İNGİLİZCE	11 x 16 cm. 230 sayfa
SAĞLIK PERSONELİ İÇİN İNGİLİZCE	11 x 16 cm. 204 sayfa

DİĞER DİLLERDEKİ YAYINLARIMIZ

ALMANCA

Sözlükler

Almanca Mini Sözlük
Almanca Cep Sözlüğü
Almanca El Sözlüğü
Almanca Rehber Sözlük
Almanca Standart Sözlük
Almanca Modern Sözlük
Almanca Büyük Sözlük
Almanca Teknik Terimler Sözlüğü
Almanca Turizm Terimleri Sözlüğü
Almanca Tekstil Terimleri Sözlüğü

Sözcük Öğretim Materyali

Almancada İlk 1000 Sözcük
Almancada İlk 3000 Sözcük
Cep Kartlarıyla Almanca Sözcükler
Almanca Sözcük Öğrenme Kartlan

Gramer Kitapları

Almanca Dilbilgisi
Almanca Fiil Çekimleri ve Kullanılışları
Almanca Dilbilgisi Tablosu
Almanca Çeviri Tekniği

Konuşma Kılavuzları

Almanca Konuşma Kılavuzu
Pratik Almanca El Kitabı
Almanca Hemen Konuşma Kılavuzu
Almanca Cep Kılavuzu
Turistik Almanca Tablosu

Dil Öğretim Kitapları

Almanca İlk Adım -1 (2 CD)
Almanca İlk Adım -2 (3 CD)
30 Günde Almanca (2 CD)
Almanca Deyimler
Resimlerle Almanca
Almanca Günlük Konuşmalar
Almanca Okunuş-Söyleniş Kuralları

Dil Öğretim Setleri

Hızlı Almanca 1. Basamak (2 kitap 3 CD)
Hızlı Almanca 2. Basamak (2 kitap 3 CD)

Almanca-Türkçe Hikâyeler

Rüya (1a)
Mavi Kuş (1b)
Maymunlar Ülkesi (1c)
Kaptan Norman'ın Sırrı (2a)
Küçük Polisler (2b)
Müller'in Otomobili (2c)
Şehrazat'tan Hikâyeler (3a)
Çalınan Taç (3b)
İki Düşman (3c)

Almanca Hikâyeler

Die Geschichten von Anatolien
Es War einmal, Es War Keinmal

Meslekler İçin Almanca

Oteller İçin Almanca
Garsonlar İçin Almanca
Tezgâhtarlar İçin Almanca

FRANSIZCA

Sözlükler

Fransızca Mini Sözlük
Fransızca Cep Sözlüğü
Fransızca El Sözlüğü
Fransızca Rehber Sözlük
Fransızca Standart Sözlük
Fransızca Modern Sözlük
Fransızca Büyük Sözlük

Sözcük Öğretim Materyali

Fransızcada İlk 1000 Sözcük
Fransızcada İlk 3000 Sözcük
Cep Kartlarıyla Fransızca Sözcükler
Fransızca Sözcük Öğrenme Kartları

Dil Öğretim Kitapları

Fransızca İlk Adım (2 CD)
30 Günde Fransızca (3 CD)
Fransızca Deyimler
Resimlerle Fransızca
Fransızca Günlük Konuşmalar
Fransızca Okunuş-Söyleniş Kuralları

Dil Öğretim Setleri

Hızlı Fransızca 1. Basamak (2 kitap 2 CD)
Hızlı Fransızca 2. Basamak (2 kitap 2 CD)

Konuşma Kılavuzları

Fransızca Konuşma Kılavuzu
Pratik Fransızca El Kitabı
Fransızca Cep Kılavuzu
Turistik Fransızca Tablosu

Gramer Kitapları
Fransızca Dilbilgisi
Fransızca Fiil Çekimleri ve Kullanılışları
Fransızca Dilbilgisi Tablosu
Meslekler İçin Fransızca
Oteller İçin Fransızca
Garsonlar İçin Fransızca
Tezgâhtarlar İçin Fransızca

Fransızca-Türkçe Hikâyeler
Zengin İle Yoksul (1a)
Büyük Yazar (1b)
Sihirli El (1c)
Balonla Seyahat (2a)
Ormanda Serüven (2b)
Kötü Bir Rüya (2c)

RUSÇA

Sözlükler
Rusça Cep Sözlüğü
Rusça Standart Sözlük
Rusça Modern Sözlük
Rusça Büyük Sözlük
Sözcük Öğretim Materyali
Rusçada İlk 1000 Sözcük
Rusçada İlk 3000 Sözcük
Cep Kartlarıyla Rusça Sözcükler
Rusça Sözcük Öğrenme Kartları
Gramer Kitapları
Rusça Dilbilgisi
Rusça Dilbilgisi Tablosu
Rusça-Türkçe Hikâyeler
Olga'ya Mektup (1a)
Eski Dükkân (1b)
Balıkçının Karısı (1c)

Dil Öğretim Kitapları
Rusça İlk Adım (2 CD)
30 Günde Rusça (2 CD)
Resimlerle Rusça
Rusça Okunuş-Söyleniş Kuralları
Dil Öğretim Setleri
Hızlı Rusça 1. Basamak (2 kitap 4 CD)
Hızlı Rusça 2. Basamak (2 kitap 3 CD)
Meslekler İçin Rusça
Oteller İçin Rusça
Garsonlar İçin Rusça
Tezgâhtarlar İçin Rusça
Konuşma Kılavuzları
Rusça Konuşma Kılavuzu
Pratik Rusça El Kitabı
Rusça Cep Kılavuzu
Turistik Rusça Tablosu

ARAPÇA

Sözlükler
Arapça Cep Sözlüğü
Arapça Standart Sözlük
Sözcük Öğretim Materyali
Arapçada İlk 1000 Sözcük
Cep Kartlarıyla Arapça Sözcükler
Dil Öğretim Kitapları
Arapça İlk Adım (2 CD)
30 Günde Arapça (3 CD)
Resimlerle Arapça
Arapça Okunuş-Söyleniş Kuralları

Dil Öğretim Setleri
Hızlı Arapça 1. Basamak (2 kitap 5 CD)
Hızlı Arapça 2. Basamak (2 kitap 6 CD)
Konuşma Kılavuzları
Arapça Konuşma Kılavuzu
Arapça-Türkçe Hikâyeler
Sihirli Kaval (1a)
Kırmızı Ayakkabılı Kedi (1b)
Sihirli Köşk (1c)
Gramer Kitapları
Arapça Dilbilgisi

İTALYANCA

Sözlükler
İtalyanca Cep Sözlüğü
İtalyanca Standart Sözlük
İtalyanca Modern Sözlük
İtalyanca Büyük Sözlük

Dil Öğretim Kitapları
İtalyanca İlk Adım (3 CD)
30 Günde İtalyanca (3 CD)
İtalyanca Deyimler
Resimlerle İtalyanca

Sözcük Öğretim Materyali
İtalyancada İlk 1000 Sözcük
Cep Kartlarıyla İtalyanca Sözcükler
Gramer Kitapları
İtalyanca Dilbilgisi
Konuşma Kılavuzları
İtalyanca Konuşma Kılavuzu
İtalyanca Cep Kılavuzu

Dil Öğretim Setleri
Hızlı İtalyanca 1. Basamak (2 kitap 4 CD)
Hızlı İtalyanca 2. Basamak (2 kitap 3 CD)
İtalyanca-Türkçe Hikâyeler
Son Gülen İyi Güler (1a)
Çok Konuşan Adam (1b)
Carlo ve Kedisi (1c)

İSPANYOLCA

Sözlükler
İspanyolca Cep Sözlüğü
İspanyolca Standart Sözlük
İspanyolca Modern Sözlük
İspanyolca Büyük Sözlük
Sözcük Öğretim Materyali
İspanyolcada İlk 1000 Sözcük
Cep Kartlarıyla İspanyolca Sözcükler
Gramer Kitapları
İspanyolca Dilbilgisi
Konuşma Kılavuzları
İspanyolca Konuşma Kılavuzu

Dil Öğretim Kitapları
İspanyolca İlk Adım (3 CD)
30 Günde İspanyolca (4 CD)
İspanyolca Deyimler
Resimlerle İspanyolca
İspanyolca-Türkçe Hikâyeler
Kayıp Palto (1a)
Odasız Ev (1b)
Sihirli Ada (1c)
Dil Öğretim Setleri
Hızlı İspanyolca 1. Basamak (2 kitap 3 CD)
Hızlı İspanyolca 2. Basamak (2 kitap 3 CD)

HOLLANDACA

Sözlükler
Hollandaca Cep Sözlüğü
Hollandaca Standart Sözlük
Hollandaca Modern Sözlük
Sözcük Öğretim Materyali
Hollandacada İlk 1000 Sözcük
Cep Kartlarıyla Hollandaca Sözcükler
Dil Öğretim Kitapları
Hollandaca İlk Adım (2 CD)
30 Günde Hollandaca (3 CD)

Dil Öğretim Setleri
Hızlı Hollandaca 1. Basamak (2 kitap 3 CD)
Hızlı Hollandaca 2. Basamak (2 kitap 3 CD)
Konuşma Kılavuzları
Hollandaca Konuşma Kılavuzu
Hollandaca Cep Kılavuzu
Hollandaca-Türkçe Hikâyeler
Cam Üstlü Masa (1a)
Sevgi mi Para mı (1b)
Hugo ve Ayısı (1c)

YUNANCA

Sözlükler
Yunanca Cep Sözlüğü
Yunanca Standart Sözlük
Sözcük Öğretim Materyali
Yunancada İlk 1000 Sözcük
Cep Kartlarıyla Yunanca Sözcükler
Dil Öğretim Kitapları
Yunanca İlk Adım (3 CD)
30 Günde Yunanca (3 CD)
Gramer Kitapları
Dilbilgili Modern Yunanca

TÜRKÇE

Dil Öğretim Kitapları
İngilizler İçin Kolay Türkçe ((1 kitap 2 CD)
Arnavutlar İçin Kendi Kendine Türkçe
Boşnaklar İçin Kendi Kendine Türkçe
Dil Öğretim Setleri
İngilizler İçin Türkçe Seti (3 kitap 6 CD)
Almanlar İçin Türkçe Seti (3 kitap 6 CD)
Ruslar İçin Türkçe Seti (3 kitap 6 CD)
Gramer Kitapları
Türkçe Dilbilgisi
İngilizler İçin Türkçe Gramer

Konuşma Kılavuzları
Yunanca Konuşma Kılavuzu

BOŞNAKÇA
Boşnakça Cep Sözlüğü
Boşnakça Standart Sözlük
Boşnakça Konuşma Kılavuzu
30 Günde Boşnakça (3 CD)

PORTEKİZCE
Portekizce Cep Sözlüğü
Portekizce Standart Sözlük
Portekizce Konuşma Kılavuzu
30 Günde Portekizce (3 CD)

JAPONCA
Japonca Cep Sözlüğü
Pratik Japonca El Kitabı
Meslekler için Japonca
30 Günde Japonca (3 CD)

GÜRCÜCE
Gürcüce Standart Sözlük
Gürcüce Konuşma Kılavuzu

Konuşma Kılavuzları
İngilizler İçin Türkçe Konuşma Kılavuzu
Almanlar İçin Türkçe Konuşma Kılavuzu

KORECE
Korece Konuşma Kılavuzu
30 Günde Korece (3 CD)

Diğer diller...

DANİMARKACA
İSVEÇÇE
ARNAVUTÇA
FİNCE
LEHÇE
NORVEÇÇE
MACARCA
MAKEDONCA
BULGARCA
ERMENİCE
İBRANİCE
ÇİNCE
FARSÇA

kolay, hızlı ve çağdaş bir yöntemle
evinizde öğrenim görebileceğiniz bir kurs

TEMEL İNGİLİZCE KURSU

İngilizceyi en başından başlayarak,
tam ve eksiksiz olarak öğrenmek isteyenler için
uzaktan öğretim yöntemiyle hazırlanmış,
ders kitaplarından ve telaffuz CD'leriden oluşan
mükemmel bir öğretim seti

√ kolayca öğrenmeyi sağlayan, herkese uygun uluslararası bir öğretim sistemi

√ konusunda uzman akademisyenlerce hazırlanmış ve geliştirilmiş öğretim malzemeleri

√ öğretim süresince branş ve rehber öğretmenlerden destek, denetim ve yol gösterme

√ Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onaylı Kurs Bitirme Belgesi

Bu dili öğrenmeniz için gerekli her türlü materyale sahip olacak, başka bir kaynağa veya desteğe ihtiyaç duymayacaksınız.

- ANA DERS KİTAPLARI (6 KİTAP)
- KURS CD'LERİ (6 CD)
- İNGİLİZCE DİLBİLGİSİ KİTABI
- TÜRKÇE DİLBİLGİSİ KİTABI
- KONUŞMA KILAVUZU KİTABI
- İNGİLİZCE DEYİMLER-1 KİTABI
- İNGİLİZCE ALIŞTIRMALAR KİTABI
- RESİMLERLE İNGİLİZCE KİTABI
- İNGİLİZCE STANDART SÖZLÜK
- İNGİLİZCE MİNİ SÖZLÜK
- İNGİLİZCE GÜNLÜK KONUŞMALAR KİTABI
- İNGİLİZCE OKUNUŞ-SÖYLENİŞ KURALLARI
- İNGİLİZCE-TÜRKÇE HİKAYELER (6 ADET)

İngilizce Kursu ile aynı özelliklere sahip
kolay, hızlı ve çağdaş bir yöntemle hazırlanmış

DİĞER YABANCI DİL KURSLARI

İLERİ İNGİLİZCE KURSU
AKADEMİK İNGİLİZCE KURSU
TEMEL ALMANCA KURSU
İLERİ ALMANCA KURSU
FRANSIZCA KURSU
ARAPÇA KURSU
RUSÇA KURSU
İTALYANCA KURSU
İSPANYOLCA KURSU

yayınlarımız ve kurslarımız hakkında
www.fono.com.tr
0212 - 422 77 60
ayrıntılı bilgi alabilir,
ücretsiz broşür ve kataloğumuzu isteyebilirsiniz

KENDİ KENDİNE HIZLI İNGİLİZCE (İLERİ İNGİLİZCE)

HIZLI İNGİLİZCE Setinin 1. 2. ve 3. basamak bölümlerinin devamı olan 4. basamak seti ingilizcelerini daha ileri bir düzeye getirmek isteyenler için hazırlanmıştır.
HIZLI İNGİLİZCE dizisinin dördüncüsü olan bu set ilk üç basamak setlerini izlemiş olanlar veya bu düzeyde bilgiye sahip bulunanların izleyebileceği düzeydedir.
Elinizdeki 4. basamak seti, 2 kitap ve 2 CD'den oluşmaktadır.

FONO YAYINLARI

FONO YAYINLARI: Ambarlı, Beysan Sitesi, Birlik Cad. No: 32 Avcılar 34310 İSTANBUL
Tel: 0212 422 77 60 (pbx) Faks: 0212 422 45 62
E-posta: acikogretim@fono.com.tr www. fono.com.tr